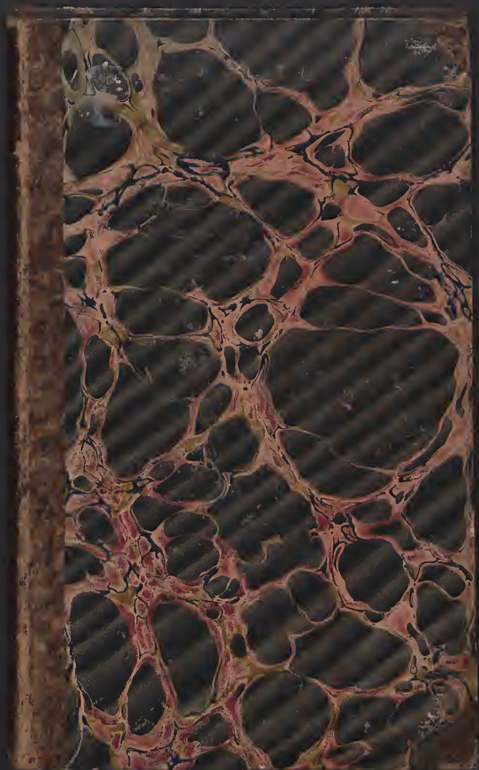
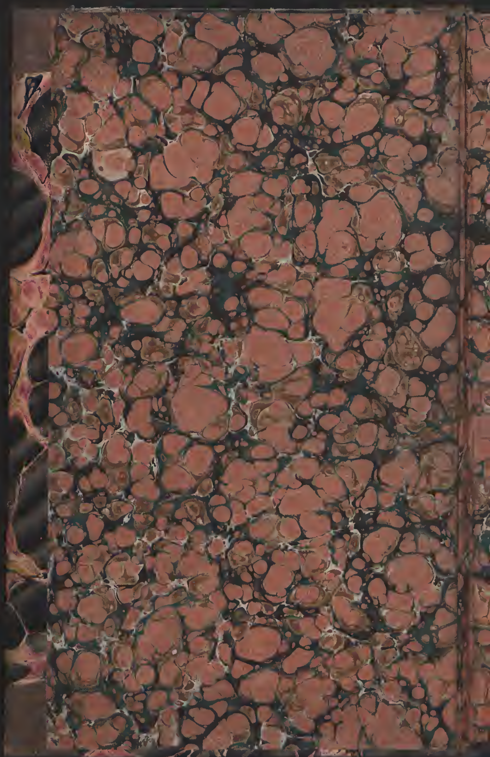
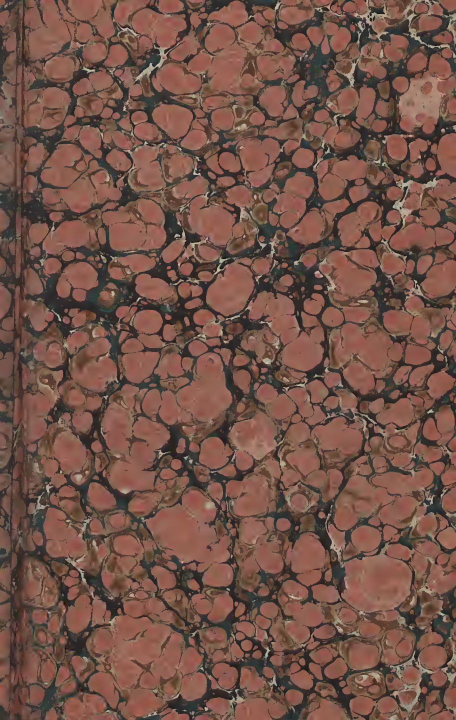

LJÓSVETNÍNGA SAGA.

EPTIR GÖMLUM HANDRITUM

ÚTGEFIN

AT TILHLUTUN

HINS KONÚNGLIGA

NORRÆNA FORNFRÆDA FÈLAGS.

KAUPMANNAHÖFN.

Prentud hjá S. L. Möller.

1830.

Sèrílagi prentuð úr öðru Bindi
ÍSLENDÍNGA SAGNA.

LJÓSVETNÍNGA SAGA, er og nefnist Reykdæla, en stundum Sagan af Guðmundi ríka, er prentuð eptir pappírshandritinu Nr. 485 í 4blf. (*A*), er það ritað með hálfsettu letri og nýligri rèttritun, sem hèr hefir hvervetna löguð verið að þeim hætti, sem eldri er og í slíkum ritum heldur viðhafður; handrit þetta þikir nærst fara skinnbókarbroti því, er kallast *C*, og má vel vera skrifað eptir því, áður meiri hluti þess glataðist, sem nú er. Pappírshandritinu Nr. 35 í arkarf. í bókasafni konúngs í Stokkhólmi með hálfsettu letri (*S*) ber allviðarst saman við *A*-bókina; en því er pappírshandritið Nr. 554 í 4blf. með nýligri hendi og rèttritun að öllu leiti samhljóða, og er þess því eigi frekar viðgetið; bæði hafa þau kapitula fyrisögn umfram *A*, og er hún úr þeim tekin. Þessi handrit voru þau ein, er hèr voru til fullkomnust af sögunni, þó enn vanti nokkuð aptanvið hana í þau, hefir og eigi tilspurzt annarra, er betur væri farið, þótt borið hafi verið undir fróða menn á Íslandi, og mun því niðurlag sögunnar eigi framar tilvera. Þá hefir enn verið samanborið skinnbókarbrot úr sögunni í Nr. 162 A í arkarf. (*C*); fyrsta blaðið hefst í 5ta kap. og nær þángað fram í 7da kap., sem í athugasemdunum er tilhendt; annað blaðið byrjar í 11ta og nær fram í 13da kap., og það eð þriðja, tekur við í 24ða og nær fram í 25ta kap. Bókin, sem blöðin eru úr, hefir verið í stóru 4blf. og eigi mjög vel rituð, en er þó að líkendum frá 14du aldar lokum; á henni hafa fleiri Íslendinga sögur verið, því brot er enn til í sama Nr. af Finnboga sögu ramma, er við hin á. Enn hefir hagnýtt verið brot af sögunni á kálfskinnsbók, Nr. 561 C í 4blf. (*D*); það er vel ritað, og eigi líkliga seinna enn á 14du öld. Við rèttritun þess er það helzt aðgætanda, að *æ* er þvínær hvervetna í upphafi orða brúkað fyrir *e*, líka er *a* viða viðhaft fyrir *á*. Fyrra brotið byrjar á sögunni, og nær fram í 4ða kap., þar sem til er bendt; það er nokkuð frábrugðið, og er helzti orðamunur þess tekinn; síðara brotið byrjar í 13da kap., þar sem þess er viðgetið, segir þar frá með öllum öðrum orðum, er og nokkuð frábrugðið innihaldið, og fer á þann hátt fram allt inn í 18da kap., var eigi hæft að tilgreina þann orðamun allan; en úr því og þángað, sem brotið endar í 21sta kap., er orðamunurinn stöðugt tilfærður. Þá hefir enn viðhaft verið pappírshand-

ritið Nr. 514 í 4blf. með settaskrift (*B*), og kemur því viðarst saman við *A*, meðan það nær til; en þar sem með 21sta kap. er lokið að segja frá málalyktum eptir Þorkel hák og seinast frá æfilokum Guðmundar ríka, skilur bækurnar, og bindur *B* með tuttugasta og öðrum kap. enda á söguna, er þarí ágrip af seinni viðskiptum Ljósvetninga og nokkuð um ætt þeirra, og lýkur sögunni þarmeð, sem sjá má af kap. þessum, er í athugasemd er tilfærður. Þareð frásögninni í *B*, sem nú var sagt, lýkur með æfidögum Þorkels háks, og sagan er í fyrisögninni við hann, Guðmund ríka og Þorgeir, kend, er eigi ólikligt, að frásögn þessi sè sú en sama, er menn kallað hafa sögu Þorkels háks*), því eigi finnst hèr nú í handritasöfnum önnur saga, er við hann sè kend; er og all-likligt, að Ljósvetninga sagan hafi áður verið í tveim sögum, og hafi sú fyrri, eða eldri sagan, farið yfir æfidaga Þorkels háks og Guðmundar ríka, og sè það nú talda handrit þesskonar; en seinni partrinn sagt frá æfi Eyólfs Guðmundssonar og ósátt þeirri, er gjörðist milli afkomenda Guðmundar ríka og Þorkels háks, álika og Vemundar saga og Vigaskútu eru aðgreindar í skinnbókinni Nr. 561 A í 4blf.

Handrit þau, sem hèr hafa talin verið, og eigi er viðgetið hvaðan sèu, eru úr handritasafni Árna Magnússonar á Sivala-turni í Kaupmannahöfn.

Að afskrift frumritsins, samanburði handrita og leiðrèttíngu prófarka sögu þessarar, hafa í sameiningu starfað tveir af meðlimum fornritanefndar Fèlagsins, Cand. Þorgeir Guðmundsson og Þorsteinn Helgason.

Kaupmannahöfn, dag 28 Jan. 1830.

*) *Sjá Cfr. Erichsens brèf til Suhm i hans Samlede Skrifter, 15de Deel, Kh. 1798, bls. 445.*

LJÓSVETNÍNGASAGA.

Ljósvetníngasaga[1]

Viðreign þíngmanna Þorgeirs goða í Reykjadal ok þarumkríng.

Þorgeir goði bjó at Ljósavatni, höfðíngi mikill. Forni hèt maðr, er bjó i Haga í Reykjadal[2], góðr bóndi. Þá bjó Arnór í Reykjahlíð, faðir Þorfinns, kappi mikill; þeir voru menn[3] Þorgeirs goða. Þat er sagt, at þeir Þorfinnr ok Grettir fundust, ok rèð þar hvorgi á annann, ok má af því marka, hvörr kappi hann var. Í þann tíma bjó Ófeigr Járngerðarson í Skörðum, höfðíngi mikill ok garpr. Ölver hèt maðr, er bjó at Reykjum, góðr bóndi. Þeir bræðr Sölmundr ok Söxólfr[4] bjuggu at Gnúpum, Viðarssynir, garpar miklir ok ójafnaðarmenn; [þeir bjuggu fyrst fyrir austan ána[5] í dalnum, ok voru óeirðarmenn miklir um kvennamál[6] ok vígaferli, ok höfðu[7] svâ mikinn yfirgáng, at fáir treystust á móti þeim at

[1]) *Þannig A, D;* hèr hefr sögu af Þorgeiri goða, Guðmundi ríka ok Þorkeli hák, *B;* hèr byrjast Ljósvetníngasaga eða Reykdæla, *S.* [2]) Reykjardal, *D.* [3]) þíngmenn, *B;* þíngmenn ok vinir, *D.* [4]) *þannig D;* Eyólfr, *hin.* [5]) ok bjuggu fyrir austan, *D.* [6]) kvennafar, *D.* [7]) því, *b. v. B. D.*

gánga eðr þeirra vilja; ærit voru þeir frægir ok þó at illu. Sölmundr var fyrir þeim; hann venr komur sínar til Ölvis at hitta dóttur hans [ok án[1] vilja frænda hennar, ok fèkst þó engin forstaða af lítilmenni[2]. þat er at segja, at Ófeigr átti för inní hèrað, ok hitti Ölver hann, ok bað hann koma þar, er hann færi aptr, ok sagði honum ósæmd þeirra bræðra Viðarssona. Ófeigr mælti: illa mun sjatna ójafnaðr þeirra bræðra, en koma mun ek hèr, er ek fer heim. Ölver þakkar Ófeigi góð orð. Ölver hafði 18 þræla. Ófeigr kom þar um kveldit. Nú er at segja frá þeim Viðarssonum, þeir fara heiman til Ölvis; þá tekr Sölmundr til orða ok mælti: þið bræðr skuluð standa í dyrum ok horfa við drengiliga, vænti ek at rír verði þræla ættin fyrir oss. Sölmundr gekk inn, ok sókti eptir konunni ok hafði á brott. þá mæltu þrælarnir: hvat munum[3] vèr nú 18, [ef þeir koma til 3 Viðarssynir[4]. Síðan spratt Ófeigr upp, tók vopn sín ok gekk út eptir þeim, voru þeir þá komnir at túngarðinum; ok í því, er Sölmundr vill taka við konunni ok hafa[5] hana útaf garðinum, grípr Ófeigr til hennar ok kippir henni innaf garðinum, ok mælti: hvartil ætlar þú, Sölmundr! segir hann, um þína[6] ósæmd, er þú gjörir eptir bóndadætrum, ok máttu svâ tilætla, at menn muni eigi þola þèr þat; í Skörð máttu sækja hana, ef þú vilt, ok reynum við með okkr. Sölmundr mælti: ekki munum við þetta til þrætu[7]

---

1) *þannig B;* í mót, *D;* at ná henni ăn, *S;* ok ná, *A.* 2) lítilmennsku föður hennar, *D.* 3) gjörðu, *D.* 4) er þeir *V.* synir komu at 3, *D.* 5) hefja, *D.* 6) þá, *B.* 7) þrautar, *D.*

leggja, ok skildust at því, at þeir fóru í burt, ok tókust af fiflíngar síðan ok ósæmd af tilkomu Ófeigs; sat Ölver síðan í friði. Litlu síðarr kom (út) Hallvarðr Arnórsson í Húsavík; Sigurðr hèt maðr, er í skipi átti með honum, norrænn; þeir Austmenn vistuðust þar[1], ok var Sigurðr með Forna í Haga; hann seldi varníng sinn um vetrinn[2], ok fór um sveitir ok hèröð; svâ bar til, at hann reið fyrir neðan garð Sölmundar, ok lá hestr hans í keldu; Sölmundr sá þat ok fór til, ok bauð honum til sín, tók við honum vel ok gjörði honum beinleika, ok falaði varnínginn at honum, ok hèt verði fyrir. Austmaðrinn fór heim, ok sagði Forna, at hann hefði seldt Sölmundi varnínginn. Forni lèt illa yfir ok sagði, at hann mundi illa gjalda. Var nú kyrt um vetrinn. En um vorit ferr Austmaðrinn at heimta varníngs verðit. Sölmundr svarar um illa, ok kvað fúinn vera varnínginn, ok vildi ekki gjalda; Austmaðrinn ferr á burt. En bráðla eptir þetta fóru þeir stefnuför til Sölmundar Forni ok Arnór, þeir voru 15 saman; þeir bræðr voru [í virki sínu[3], ok hlýddu til um hríð. Þá mælti Sölmundr: eigi er einsætt at þola þeim slíkan ójöfnuð; þá skaut Söxólfr spjóti til Austmannsins, ok fèkk hann af því bana. Þeir fóru við þetta á burt; Arnór flutti hann uppí Reykjahlíð. Þeir [bjuggust allir[4] til þíngs, ok var leitat um sættir, ok kom þar, at Söxólfr skyldi fara utan, ok eigi út-

1) um vetrinn, *b. v. D.* 2) ok sagði Forni, hvar skuldarstaðir voru beztir, *b. v. D.* 3) í virki einu, *B;* 3 heima, *D.* 4) bjuggu málit til þíngs; þeir fóru nú, *D.*

koma, en Sölmundr skyldi utan vera 3 vetr. Fara þeir nú utan, ok lagðist Sölmundr í víkíng, [ok reyndist hinn hraustasti drengr[1].

Orðsendíngar Hákonar jarls, ok samtök þeirra Guðmundar ríka ok Þorgeirs goða.

2. Í þann tíma rèði Hákon jarl fyrir Noregi; fór Sölmundr til hans, þá er honum leiddist í víkíng at vera, mat jarl hann mikils. Sölmundr fýstist um sumarit til Íslands. Jarl kvað þat óráðligt, slíkt sem hann [ætti þar[2] um at vera, ok kvaðst fyrr mundi senda út[3] gripi nokkra, ok hylla[4] svâ fyrir honum; hann sendi girzkan hatt [Guðmundi enum ríka, en Þorgeiri Ljósvetníngagoða taparöxi[5]. Sölmundr var 2 vetr í Noregi; eptir þat fór hann út til Íslands, ok hittir [Guðmund ok segir honum orð jarls, at hann hefir sendt hann þeim til traustsok halds. Guðmundr tekr við honum, ok fèkk honum 4 menn til fylgdar; hann færði Þorgeiri þá ena góðu gripi, er jarl hafði sendt honum[6]. Þorgeir mælti til Sölmundar: Guðmundi varstu sendr, því hann var jarli handgenginn. Guðmundr mælti: Þorgeiri[7] voru gripirnir sendir, ok sæki hann af því þitt traust, en ef þú vilt eigi við honum taka, þá skulum vèr allir saman veitast at málum þeim. Þorgeir svarar: ek er vandt viðkominn, er synir mínir ok þíngmenn eiga hèr hlut í;

1) ok þeir bræðr, *D.* 2) átti hèr, *D.* 3) skip ok, *b. v. D.* 4) hlynna, *D.* 5) ok taparöxi þeim G. ok Þ. goða til trausts, *D.* 6) þá, ok sagði þeim vingan jarls ok orð, en afhendi þeim gjafirnar, ok gripi þá, er jarl hafði sendt; þeir tóku við honum, ok voru honum fengnir 4 menn til fylgdar, *D.* 7) þèr, *D.*

mun ek nú eiga hlut í ok styðja at, segir þorgeir, en þú vert fyrir málum. Guðmundr svarar: ek kann ekki í móti [lögum at mæla[1]. Sè ek ráð til, segir þorgeir, at við komum honum á [þínar sveitir[2], á Eyfirðínga leið, ok Reykdæla leið, ok Ljósvetnínga leið, ok höldum [saman leiðum þeim öllum[3], þótt mínir þíngmenn sè meirr norðr þar, ok mun þá maðrinn vera friðhelgaðr, ef svâ gengr. þorgeir átti fjóra[4] sonu: Tjörfa[5], Höskuld, Finna ok þorkel[6]. þorfinnr var þá utan úr Reykjahlíð, en Arnór frændi hans fór þá at hitta þorgeir goða, ok biðr hann veita sonum sínum. þorgeir svarar: eigi mun ek vera á móti Guðmundi hinum ríka, vin mínum. Arnór mælti: [þat væri ráð mitt, at eigi gengir þú[7] í móti sonum þínum[8]. þorgeir svarar: mèr þikir þeir[9] íllt ráð hafa upptekit, at leggja sæmd sína[10] við eins manns mál útlends, ok sá nú þó dauðr, ok mun ek Guðmundi veita. Arnór mælti: kynlig veizla, ok at illu mun verða. Síðan ríðr Arnór á Vagla; þar bjó Höskuldr [þorgeirsson; hann[11] hittir þá bræðr alla, ok segir, hvert efni hann ætlar í vera um samband þeirra höfðíngjanna, ok kvað þat ráð, at þeir færi at hitta þórð frænda[12] sinn, vitran mann ok yðr velviljaðan; ok svâ gjöra þeir. Nú líðr á sumarit, ok setja þeir njósnir í lið þeirra höfðíngja, ok verða við þat var-

[1]) því at mæla, er þú hefir lögin í þínu valdi, *D.* [2]) þrjár leiðir, *B;* Þverárleið, *D.* [3]) sama leiði, *D.* [4]) 3, *B.* [5]) norræna, *B;* Torfva, *D, S.* [6]) *þannig rèttara B, D, S;,* Þorlák, *A.* [7]) eigi veit ek hvat í slíku er fólgit, ok gakk þú eigi, *D.* [8]) er málinu vilja fylgja, *b. v. D.* [9]) þú, *D.* [10]) í verðing, *b. v. D.* [11]) Þorgeir, *rangt, D.* [12]) föðurbróður, *B, D.*

ir, at þeir ætla at koma manninum á 3[1] leiðir, svâ at þeir synir þorgeirs mætti ekki vita. Guðmundr ok þorgeir ætla nú at fjölmenna mjök. þeir safna ok saman liði bræðr; ok er þeir eiga skamt til leiðmóts, þá segir Finni þorgeirsson, at þeir muni ríða í mót liði þeirra höfðíngja, ok svâ gjöra þeir, ok stíga nú af baki hjá sauðahúsinu, ok láta hestana á baki húsinu, en þeir gánga inní húsit; [á húsinu voru 2 vindaugu[2], en svâ lá til, at þeir Guðmundr urðu at ríða fyrir dyrnar; nú berr þá at brátt. Finni þorgeirsson var vel skygn; hann mælti: þat ræð ek, ef yðr er hugr á at banna Sölmundi leiðina, þá missið eigi klyfjahestsins, er í milli þeirra er rekinn höfðíngjanna. Höskuldr mælti: ek skal þat hæfa[3]. Ok er þeir ríða fyrir dyrnar, skýtr Höskuldr spjóti ok fyrir brjóst Sölmundi[4]. þeir bræðr hlaupa út úr húsinu ok til hesta sinna, ok ríða til liðs síns. En þeir Guðmundr ok þorgeir bregða við skjótt, þegar er þeir vissu, hverìr ollat höfðu, ok ríða eptir þeim; ok er þeir finnast, slær þegar í bardaga með þeim; þar fèll Arnór úr Hlíð af liði þeirra þorgeirssona, þar fèll ok húskarl Guðmundar, ok einn maðr af þeim bræðrum; ná þeir Guðmundr nú eigi leið sinni. þórðr, [frændi þeirra þorgeirssona[5], gekk þar mest í milli manna, ok kvað þorgeiri þat mjök missýnast, at hann gekk í móti sonum sínum með orrostu. Skilja þeir nú við þetta at sinni.

1) Þverár, *D.* 2) svâ var háttat húsinu, at 2 voru vindaugu á hlöðunni, *D.* 3) annast, *D*, *S.* 4) þar sem þeir fóru með hann, *t. v. D.* 5) bróðir Þorgeirs, *D.*

Samræður ok liðsafnaðr hvorutveggju at málum.

3. Eptir fundinn var þorgeiri sagt, at Höskuldr son hans væri sárr mjök[1]. þorgeir svarar ok mælti til Guðmundar, at íllt hlyti af málum þessum, ok mun ek skiljast við þik[2]. Guðmundr svarar: þat er nú ráð, at við söfnum okkr liði. Ekki mun nú at því verða, segir þorgeir; ok ferr hann heim. En frá Höskuldi er þat at segja, at hann var ekki sárr; var þetta því til bragðs tekit, at menn vildu at þorgeir skildist við Guðmund, sem var. þeir bræðr voru nú allir saman ok óhelguðu Sölmund, þeir lögðu nú ok fjandskap á Guðmund, sem lengi hèlzt síðan. þeir bræðr sátu nú einir yfir sæmdum, ok áttu fund um vorit, ok bundu þat saman, at skiljast eigi við málit; þeir búa til vígsmálit eptir Arnór ok fjörráð við sik. Guðmundr átti annann fund við menn sína. þeir bræðr hittu Ófeig, ok báðu hann [koma til liðveizlu við sik[3], ok sögðust enn[4] atfylgja, þótt þeir höfðu þann óhelgaðan, er fyrst fór með vèlræði, en síðan með því hann kom fyrr út enn hann átti. Ófeigr hafði áðr setit hjá málum þessum, ok latti hann, ok kvað ófallit at deila við föður sinn: en mèr þikir enn allóráðit, hvort hann skilst við málit, ok vilda ek at þú[5] sættist á málit með jafnaði, ok er sá beztr, ok mun ek ríða til með þèr. Höskuldr kvaðst til lítils erendis hafa farit á hans fund: ok ertu kallaðr skör-

[1]) ok báðu menn hann skiljast við mál þessi, ok vera eigi á mót sonum sínum, *b. v. D.* [2]) ok svâ gjörir hann, *b. v. D.* [3]) koma á leið t. l. v. s., *B, S;* fara til leiðar, *D.* [4]) rèttu, *D.* [5]) þið, *B.*

úngr[1], en ek má ekki af því hæla. Ófeigr mælti: mikit tekr þú af þessu, en leita mætti ek um sættir fyrst, en skiljast ekki við þik í þraut; en þat ræð ek þèr, at þú farir vægiliga með yðru máli, en tak eigi sættum fyrr, enn vær komum. En hálfum mánaði fyrir þíng[2], reið Tjörfi í Guðdali[3], fyrir því at hann var þar mægðr, ok þaðan reið hann til þíngs. Guðmundr hittir þorgeir, ok spyrr um afla þeirra sona hans. þorgeir kvaðst ætla, at þeir mundi hafa fjölmenni. Mun þat satt, segir Guðmundr, at til sè búit vígsmálit, ok óhelgaðr Sölmundr? þorgeir mælti: [víst er þat[4], en hafa munum við mannfjölða í móti þeim; ok fara nú allir til þíngs, hvörr með sínu liði.

Málalyktir á Fjósatúnguþíngi í Fnjóskadal.

4. Arnsteinn hèt maðr, er bjó í Öxarfirði at Ærlæk[5]; hann átti þriðjúng í goðorði með þorgeiri, en synir hans þriðjúng. Ófeigr var þá kominn til þíngs með 50 manna. þeir Tjörfi fóru austan nær[6] 100 manna, ok voru á þíngi nótt eina. þá gengu þeir á fund Arnsteins Tjörfi ok Höskuldr, ok kölluðu hann til máls við sik; hann bað þá inni viðtalast; þeir báðu hann útgánga, ok svâ gjörði hann. þá mælti Höskuldr: hèr horfist til málaferla, ok horfir mjök í móti oss frændum, en þèr vandi á báðar hendr, ok kalla þeir oss ómæta[7] í kviðinum; en nú egum vèr þriðjúng í goðorði, en faðir vor annann, en þar[8] ræðr, hvar þú snýst at, ok þeir hafa meira

[1]) drengr góðr ok garpr mikill, *D.* [2]) *þannig. D;* þetta, *A. og hin.* [3]) Goðdali, *D.* [4]) þat er vegr, *D.* [5]) Arlæk, *B.* [6]) með, *D.* [7]) ómaga, *D.* [8]) þat, *B, S;* þú, *D.*

hlut, er[1] þú snýst at með. Arnsteinn svarar: þat er vandi mikill, mèr er vel við þorgeir, ok er þat ráð mitt, at þið leggið á hans vald. Höskuldr svarar: ekki fara málaefni svâ til. Höskuldr stóð utan fyrir búðardyrum, en Tjörfi í búðinni, en Arnsteinn í milli þeirra. Tjörfi mælti: engin sæmd er boðin fyrir Arnór vin vorn. Höskuldr mælti: þat hæfir, at þú gjörir þat, sem vèr viljum, en þó er nú ekki at draga fyrir þèr lengr[2], gjör sem vèr biðjum, eðr reyn ella, hvort öxin bítr! Tjörfi mælti: með óhöppum hefir hafizt, ok svâ mun slitna. Tak af enn vildra kost, (segja þeir), ok er svâ þetta upphafit, at eigi mun niðrfalla. Hann tekr þat ráðs, sem þeir vildu, ok skildust at því, ok skyldi hann fara á fund þeirra um morguninn eptir; þeir taka við mönnum hans ok tjalda búð hans, ok ætla til dóma at gánga. Guðmundr mælti til þorgeirs: synir þínir gánga nú fast fram, en þú eldist, eða hvort er raunar, at þú vilt eigi í móti þeim gánga, ok þeir hafa allt málit undir sèr ok dómendr? þorgeir mælti: allt mun koma fyrir eitt, bjargat mun málinu verða at lögum. Guðmundr mælti: þat er nú sem tekst til við þá, sem um er at eiga, ef þeir koma til alþíngis; þar munu þeir framkoma, þó eigi komi þeir hèr fram, eðr hafi eigi til fjölmenni. Síðan mælti Höskuldr: hví setù þèr eigi dómendr niðr? þat má vera, sagði Tjörfi, at þeir [afla minnr[3], enn þeir ætluðu. Höskuldr mælti: íllt er þat, ef föður minn þrýtr drengskapinn, ok gaungum nú

[1]) *þannig D;* ef, *hin.* [2]) *hèr endar fyrsti partr brotsins D.*
[3]) sè afla minni, *B, S.*

at þeim Guðmundi. Ófeigr mælti: eigi hæfir þat, leitum heldr um sættir; en ef þetta kemr til alþíngis, munu eigur yðvarar uppgánga hèr til, megi þèr þá eigi haldast í öðrum [kostum enn[1] sættast, ok gjöri þorgeir um mál þessi. Höskuldr mælti: eigi mun þat, ef nokkrr er annar til. Ófeigr svarar: sættast munum vèr þorgeir, þóat Guðmundr vili ekki sættast, þvíat þeir eru enn aflamenn miklir. þeir kváðust fúsastir bræðr, at þeir reyndu með sèr, en Höskuldr kvaðst mundi bera kviðinn í móti þeim at öðrum kosti, ok mun þá framgánga. Ófeigr mælti: lítit ráð, ok er íllt at gjöra þíngs afglöpun[2]. þorgeir setr eigi niðr dómendr sína, ok má stefna honum af goðorði sínu, [segir Höskuldr[3]. Ófeigr mælti: hvörr mun þat gjöra? þar sè ek eigi mann til. Höskuldr mælti: ek skal stefna honum af goðorðinu. Ófeigr mælti: þá mun atgángr takast. Höskuldr mælti: vèr skulum rjóða oss í goða blóði at fornum sið, ok hjó hrút einn, ok kallaði sèr goðorð Arnsteins[4], ok rauð hendrnar í blóði hrútsins. Arnsteinn nefndi sèr votta, en vildi eigi nefna sèr[5] dóma, fyrir því hann vildi eigi herr verða í málum þessum. Síðan gekk Höskuldr í þíngbrekku, ok stefndi þorgeiri af goðorðinu, ok nefndi votta þar at ok síðan dóma. þeir áttu þá þíng í Fjósatúngu uppfrá Illugastöðum, þvíat þeir kvomu eigi fram á vorþíngi, ok riðu ofan á þíngit at finna þorgeir, ok lètu standa dóminn á meðan, ok horfðist þá til

[1]) *þannig B;* köstum ok, *A.* [2]) er; *er ofaukið hèr í A, S.* [3]) *v. í A; tekið úr B.* [4]) Hallsteins, *B.* [5]) *v. í B.*

atgaungu. Ok þá gekk at með fjölmenni Snorri Hlíðarmannagoði, ok mælti: óvænt efni horfist hèr til; nú eru tveir kostir fyrir hendi: at láta þá Höskuld dæma mál sín, ok kann vera, at þeir komi því fram með sínum afla, at þorgeir missi goðorðsins; hinn er annar, at sættast, ok erum vèr þess fúsari, þvíat með kappi voru málin upptekin, ok kann vera þeim aukist vandræðin. Er þat nú einráðit at sættast, ok var þat nú ráð tekit, ok gjörðu þeir þat mest fyrir bænastað vina ok frænda, ok voru handsölut mál í dóm, ok menn til gjörðar nefndir; höfðu þeir Höskuldr virðíngarhlut af málum þessum. Sölmundr fèll óheilagr; mikil voru fègjöld eptir Arnór, ok þá ekki ákveðin. Arnsteinn fèkk eigi aptr goðorð sitt.

Sörli Broddhelgason biðr þórdísar, dóttur Guðmundar ríka.

5. þat er sagt, at Guðmundr hinn ríki var mjök fyrir öðrum mönnum um rausn sína, at hann hafði 100 hjóna ok 100 kúa; þat var ok siðr hans, at láta laungum vera með sèr göfugra manna sonu, ok setti þá svâ ágætliga, at þeir skyldu aungan hlut eiga at iðja, en vera ávalt í samsæti með honum; en þat er[1] þó sá[2] siðr þeirra, er þeir voru heima, at þeir unnu, þó þeir væri af göfgum ættum. þá bjó Einar á þverá. þat var eitt sumar sagt, at af þíngi riði með Guðmundi Sörli, sonr Broddhelga, enn siðmannligasti maðr, ok var með honum í góðu yfirlæti. þá var heima þar með Guðmundi þórdís dóttir hans, er

[1]) var, *B.* [2]) þá, *B, S.*

þá þótti vera hinn bezti kostr, ok þat var mál manna, at tal þeirra Sörla bæri saman opt; kom þat fyrir Guðmund, ok kvaðst hann ætla, at eigi þyrfti orð á því at gjöra; en þá er hann fann, at eigi varð viðsèt, lagði hann þó aldrei eitt orð í við Sörla, en lèt fylgja ofan til þverár þórdísi til Einars. þat varð enn svâ, at þángat bar komur Sörla. Ok einn dag, er þórdís gekk út til lèrepta sinna, var sólskin ok sunnanvindr ok veðr gott; þá getr hún at líta, at maðr reið í garðinn mikill; hún mælti, er hún kendi manninn: nú er mikit um sólskin ok sunnanvind, ok ríðr Sörli í garð; þetta bar saman. Ok líða nú fram stundir, ok fór svâ fram til þíngs um sumarit, ok ætlaði Sörli aptr til frænda sinna; ok á þínginu gekk hann einn dag til Einars þverærings, ok heimti hann á tal við sik, ok segir svâ: ek vildi hafa liðsinni þitt, til at vekja bónorð við Guðmund bróður þinn til þórdísar, dóttur hans. Ek skal þat gjöra, segir Einar, en opt virðir Guðmundr annarra manna orð ekki minna enn mín; síðan gekk hann til búðar Guðmundar, ok hittust þeir bræðr, ok settust á tal. þá mælti Einar: hversu virðist þèr Sörli? Guðmundr mælti: vel, því slíkir menn eru vel mannaðir fyrir hvervetna sakir. Einar mælti: hversu er þá? eigi skortir hann ættina góða ok mannvirðíng ok auð fjár. Satt er þat, segir Guðmundr. Einar mælti: koma mun ek orðum þeim, er Sörli lagði fyrir mik, sem er, at biðja þórdísar dóttur þinnar. Hann svarar: ek ætla þat fyrir margs sakir vel fallit, en þó fyrir orðs sakir annarra manna,

[ok orðróm[1], er á hefir leikit, mun ekki af því verða. Síðan hitti Einar Sörla, ok segir honum, at fast var fyrir, ok þat með, hvat til var fundit, er viðbar. Hann svarar: heldr þiki mèr þúngliga horfa svâ búit. Þá mælti Einar: nú mun ek leggja ráð fyrir þik; maðr heitir Þórarinn tóki Nefjólfsson, vitr maðr, hann er vinr mikill Guðmundar; far þú á fund hans, ok bið hann at leggja ráð á með þèr, ok svâ gjörði Sörli; kom norðr á fund Þórarins, heimti hann á tal við sik, ok mælti: sá hlutr er um at væla, er mèr þikir miklu máli skipta[2], at þú vildir tilráða at fara með orðum mínum til Guðmundar Eyólfssonar, at biðja Þórdísar dóttur hans mèr til handa. Hann svarar: hví leitar þú þessa við mik? Hann segir honum þá hvar komit er, at menn hafa til orðit at tala um, en eigi lágu svörin laus fyrir. Þórarinn mælti: þat ræð ek þèr, at þú farir heim, en ek mun forvitnast, ok senda þèr orð, ef nokkut vinst, þvíat ek sè at þèr þikir þetta miklu varða. Hann lèt sèr þat vel líka; síðan skildu þeir. Fór Þórarinn á fund Guðmundar, ok fèkk hann þar góðar viðtökur; síðan gengu þeir á tal; þá mælti Þórarinn: hvort er svâ, sem komit er fyrir mik, at Sörli Broddhelgason hafi beðit Þórdísar dóttur þinnar? Satt er þat, segir Guðmundr. Þórarinn mælti[3]: vel mannaðr, sem þú veizt[4]. Guðmundr mælti: ekki skortir hann þá hluti, ok gengr þat meirr til, at

---

1) *tekið úr B.* 2) *hèr byrjar fyrsta brot af C.* 3) hvat lèztu svara til verða; eigi sýndist mèr þat, kvað hann; hefir hann eigi ættina til eða er hann eigi, *b. v. C.* 4) vilt, *B, C.*

ek vil ekki gefa þeim[1] þórdísi, er orð hefir áðr áleikit um hag þeirra. þórarinn mælti: einskis er þat vert; annat berr til, at þú annt honum ekki ráðsins, ok veit ek þat, þótt þú látir á þessu brjóta. Guðmundr mælti: eigi er þat satt. þórarinn mælti: ekki muntu mega leynast fyrir mèr, ok veit ek, hvat í býr skapinu. Guðmundr mælti: ekki kann ek nú hlut í at eiga, ef þú veizt þetta gjörr, enn ek. þórarinn mælti: far þú svâ með[2]! Guðmundr mælti: forvitni er mèr á, hvat þú ætlar mèr í skapi búa. þórarinn mælti: eigi mundir þú mik tilspara at kveða þat upp, er þèr þikir. Guðmundr mælti: þar er nú komit, at ek ætla at ek vili þat. þórarinn mælti: svâ skal ok vera; því viltu eigi at ráðahagrinn takist, at þú sèr fyrir landsbygðinni[3], at eigi verði sá maðrinn fæddr, at hann sè dótturson þinn, er maðrinn ert ríkastr, ok ætlar þú, at landsbygðin megi eigi bera ríki þess manns hèr á landi, er svâ göfugra manna er. Guðmundr mælti ok brosti at: því munum vèr nú ekki gjöra þetta þá at álitamálum? Síðan voru Sörla orð send, ok kom hann heim til mála þeirra, ok gekk hann at eiga þórdísi; þau áttu 2 sonu, Einar ok Brodda, ok voru báðir ágætir menn. Nú er því frá þessu sagt, at Guðmundi þótti gott lofit, en hinn sýndi eptirleitni vitrliga, ok gat nærri skapi mannsins. Dætr 3 [átti Kolbeinn ok Guðríðr[4]; eina dóttur Guðrúnu átti Sæmundr hinn fróði, ok 2 dætr hans áttu þeir[5] bræðr Sæmundar. Kolbeinn Flosa-

1) honum, *B.* 2) sem þú vilt, *b. v. B;* þá, *b. v. C.* 3) *þannig B, C, S;* landsbrygðinni, *A.* 4) áttu þau, *B.* 5) tveir, *C.*

son var grafinn í Fljótshverfi, en hún færði hann til Rauðalækjar.

Frá hreppaskilum í Reykjadal ok tiltækjum Ófeigs í Skörðum.

6. Í þann tíma, er Guðmundr hinn ríki bjó á Möðruvöllum í Eyjafirði, þá bjó á Þverá Einar bróðir hans. Guðmundr [var bæði ríkr ok fjölmennr; hann[1] var því vanr, at fara norðr um hèröð á vorin ok hitta þíngmenn sína, ok ráða[2] um hèraðsstjórn ok skipa málum með mönnum, ok stóð þeim af því hallæri mikit, en höfðu lítt áðr skipat til búa sinna; hann reið opt með 30 manna ok sat víða 6 nætr, ok hafði jafnmarga hesta. Þorbjörn hèt maðr, er bjó á Reykjum í Reykjahverfi; hann var mikill maðr ok sterkr, vinsæll ok auðigr. Þá bjó Ófeigr Járngerðarson í Skörðum; Önundr hèt faðir hans, Hrólfssonar[3], Helgasonar hins magra. Ófeigr rèð mestu áðr norðr þar; hann var vin þeirra bræðra, Guðmundar ok Einars. Eitt haust er fundr fjölmennr í Skörðum at tala um hreppaskil ok ómegðir manna, ok var því skipt at lögum, en hallæri var mikit norðr þar. Þá mælti Þorbjörn: þik kveð ek at þessu, Ófeigr! ok mæli ek fyrir margra hönd, þvíat mikil er óöld á mönnum norðr híngat, en þú veizt siðvenju Guðmundar ens ríka höfðíngja[4], at hann ferr norðr híngat á vorin, ok sitr í sumum stöðum lengi; nú kynnum vèr[5] vel, ef hann færi við 10da mann, en

[1]) *v. í B.* [2]) ræða, *B, C.* [3]) *þannig öll.* [4]) vors, *b. v. B, C.* [5]) því, *b. v. C.*

þetta er oss ofrefli. Ófeigr svarar: þar sè ek gott ráð til: Guðmundr hinn ríki skal sitja hjá mèr hálfan mánuð með öllu liði sínu, ok skulu þèr færa honum þángat gjafir þær, er þèr gefið honum, ok leysa hann þaðan á burt. þorbjörn svarar: reyndr ertu at stórmennsku ok stórlyndi, en þó viljum vèr þenna kost eigi. Ófeigr svarar: þá mun vandast taka, svâ eigi mun öllum vel líka; nú skulu þèr setja inn hesta yðar einum fátt í 30, ok alla feita, þeir skulu allir vera graðir[1], en sækið hey til mín, ef þèr þurfið. þeir kváðust þetta vilja, ok skilja at svâ mæltu. Líðr nú svâ, at kemr efsta vika lángaföstu; þá kemr svâ, at Ófeigr lætr senda eptir þeim, sem hestana hafa, ok komu þeir í Skörð; [Ófeigr tók[2] þeim vel. Fimtadaginn bað Ófeigr þá leggja söðla á hesta sína, ok svâ gjörðu þeir; en er þeir voru albúnir, var útleiddr hestr Ófeigs ok lagðr á söðull, var hann bæði mikill ok feitr ok graðr; Ófeigr stígr á bak honum, ok var maðr hinn skörugligasti. Ok er þeir ríða úr garði, mælti Ófeigr: þèr munuð þikkjast fara mjök at óvissu ráði, en nú mun ek sjá ráð fyrir oss; þeir játuðu því allir. þeir ríða upp eptir hèraði til Reykjadals, ok svâ til Ljósavatns, ok svâ til Hnjóskadals[3], ok svâ til Vöðlaheiðar, ok komu til þverár um kvöldit til Einars; hann tók við þeim vel, ok bauð þeim þar at vera fram yfir páska. Ófeigr þakkar honum boðit, en kvaðst ríða mundi upp at Möðruvöllum á laugardaginn. þat vil ek,

[1]) gráir, *B.* [2]) með hestana, ok tekr Ófeigr við, *C, S.*
[3]) Fnjóskadals, *S alstaðar; sèzt ekki í C.*

sagði Einar, at þú komir hèr, er þú kemr aptr, ok segir mèr tal ykkar Guðmundar bróður míns. Ófeigr kveðst svâ gjöra skyldu. Ríða þeir nú uppá Möðruvöllu á laugardaginn; ok er þeir nálgast bæinn, gekk út húskarl einn ok inn aptr, ok sagði Guðmundi, at menn riðu at bænum eigi allfáir. Guðmundr kvað (þat) öngva nýlundu þar í Eyjafirði, þótt menn riði þar um hèrað; nú er eitt til marks, hvort þetta eru hèraðsmenn vorir, þessir munu ríða þar í hlið, sem þeir koma at, en ef lengra eru atkomnir, þá munu þeir ríða í þjóðhlið, ef nokkrir eru merkismenn í förinni. Húskarlinn kom inn í annat sinn, ok sagði svâ: ekki er til efs, at þeir menn ríða at grindhliði, ok ríðr maðr þar einn fyrir í blárri kápu. Ok er þeir komu út, mælti Guðmundr: vera kann at þeir eigi híngat nokkurt erendi Reykdælarnir, eðr nýtt um at vera norðr þar, er kappinn þeirra er hèr kominn Ófeigr.

Viðskipti Ófeigs ok Guðmundar hins ríka.

7. Guðmundr hinn ríki fagnar vel Ófeigi ok fèlögum hans, ok býðr þeim þar at vera, svâ lengi sem þeir vildu. Ófeigr kvað þá þat þiggja mundu: en vandæfi mun þèr þikkja á vera, at láta geyma hesta vora, þvíat þeir eru allir graðir, ok má enginn við annann eiga, en vèr erum at þeim vandir mjök, þvíat þetta eru stóðhestar vorir töðualdir. Guðmundr kvaðst ætla, at húskörlum mundi eigi vel hlýða at geyma eigi[1] svâ hesta, at eyrði[2] allvel, ok sagði endast mundi

[1]) *v. í A, B; tekið úr C.* [2]) dugði, *C.*

hús at Möðruvöllum, þvíat heldr skal leysa út nautin úr fjósinu, ok búa þar um hestana. Þeir Ófeigr sátu þar fram um páska. Enn fjórða dag páska, er Ófeigr var upprisinn, kom at honum einn förunautr hans ok mælti: hvorsu lengi ætlar þú, at vèr skulum hèr sitja? Ófeigr svarar: fram um páska viku. Sá svarar: þat kemr lítt við, því nú var farit at kaupa bæði hey ok mat. Ófeigr mælti: sitjum nú sem fastast, ok vilda ek gjarnan, at þú segðir satt. Á mánudaginn eptir paskaviku bjuggust þeir í burt. Guðmundr bað þá enn sitja lengr ok skemta sèr, ok er enn margt vantalat. Ófeigr kveðst mundu ríða. Guðmundr lèt taka hest sinn, ok ríðr í veg með þeim. Þeir komu at stakkgarði einum; Guðmundr mælti: hèr munum vèr af baki stíga ok ægja, eigi vil ek at Einar bróðir minn eigi at hlægja at því í kvöld, at hestar yðrir sèu svángir; ok svâ gjöra þeir. Guðmundr mælti: þú hefir verit með oss, Ófeigr! um hríð, ok vitum vèr ekki erendi þitt, nú vildum vèr vita, hvört þat væri. Ófeigr svarar: þat er vel, at þú hefir atspurt, Guðmundr! ok beið ek þess at; en þat var erendi mitt, at færa þèr heim sanninn, þvíat þeim norðr þikir þú hafa oflítinn áðr; nú veiztu þat er vandi þinn, at fara á hendr þíngmönnum þínum norðr um sveitir á vorin með 30 manna, ok setjast at eins bónda 6[1] nætr; nú er þat lítil vægð við þá, sem lítil fè eigu, ok hafa ekki betr enn skipat til búa sinna á haustit, ok verðr þeim slíkt mikil yfirskipun; nú höfum vèr ekki svâ lengi

[1]) 7, *hin.*

hèr verit, ok þótti mèr sem þú þyrftir at kaupa bæði hey ok mat, ok áttir allt nóg, ok ert höfðíngi yfir mönnum; ek hygg, at þú værir aldrí minni höfðíngi, þó þú farir til vina við 10da mann, mundu því allir vel kunna[1]. Guðmundr mælti: þetta er harðla vel talat, sem von er at þèr, er þat ok mest von, at ek hafi þetta[2], en athuga er verðt, at þú munir vera í móti mèr, er mín sæmd liggr við, ok er þat víst. Ófeigr mælti: ekki varði mik slíkra orða af þèr, ok ekki hefir mèr þat í huga verit hèrtil; varð Ófeigr fárr við þetta, ok varð ekki margt um kveðjur með þeim Ófeigi ok Guðmundi at skilnaði, ok þótti Guðmundi hvorgi betr sannrinn, enn Ófeigi þótti um grununa[3] Guðmundar. Skildu þeir við þetta; ok reið Ófeigr til þverár um kvöldit; tók Einar við þeim ágæta vel, ok sagði Ófeigr honum allt tal þeirra Guðmundar. Þá mælti Einar: mannlig er orðin ferð þín, en eigi veit ek, hvorsu yðr ferr Reykdælum, en eptirgánga oss Eyfirðíngum spár Guðmundar bróður míns. Um morguninn eptir ríðr Ófeigr norðr ok heim. En um vorit fór Guðmundr heiman norðr með 10da mann, ok sat þar nú 2 nætr, er fyrri sat hann 6[4] nætr; hann gisti at Ófeigs í Skörðum, ok var þar tekit við honum forkunnar vel, sat hann þar viku; en at skilnaði gaf Ófeigr honum 2 uxa rauða, 6[5] vetra gamla, ok voru þat hinir beztu gripir. Guðmundr mælti: þetta er vel gefit, en ek á aðra 2 uxa alsvarta, er at öngvu

---

1) *hèr endar fyrsta brot af C.* 2) gjört, *b. v. S.* 3) grununina, *B*; grunana, *S.* 4) 7, *B, S.* 5) 7, *B, S.*

eru verri, ok vil ek gefa þèr hvorutveggju til þess, at þú leggir ekki í móti mèr, þá er mín sæmd liggr við. Ófeigr mælti: þiggja máttu gjöfina af því, at eigi fylgir undirhyggja við þik. Guðmundr kveðst eigi vita, hvat bætast mundi í því, þó hann þægi eigi; síðan fór hann, ok þótti Ófeigr mjök hafa vaxit af þessum viðskiptum þeirra Guðmundar.

Vöðubrandr þorkelsson frá Laxamýri ferr utan.

8. þorkell hèt maðr, er bjó á Mýri, hann var góðr bóndi; Brandr hèt son hans, hann var mikill maðr ok sterkr, ok var kallaðr Vöðubrandr; hann var maðr ódæll ok illr viðreignar, ok heldr óvæginn, svâ at trautt mátti faðir hans halda vinnuhjónum fyrir honum. Eitt sumar kom skip af hafi norðr við Tjörnes, þat áttu þrænzkir menn, hèt annar þórðr, en annar Sigurðr[1]; þat var þá siðr, at hásetar vistuðust fyrr, enn stýrimenn. Einn dag reið Vöðubrandr til skips, ok fann stýrimenn; þeir spurðu, hvat manna hann væri; hann kvaðst vera bóndason. þeir spurðu, ef faðir hans mundi vilja taka til vistar menn; en hann kvað þar ekki útlendra manna vist: er þar fámennt ok daufligt, en þó er annar meiri annmarki á; þeir spyrja hvörr sá væri; hann svarar: sá, at enginn má við mik skapi koma; þeir kváðust á þat mundu hætta. Brandr svarar: þá mun ek þetta mál tala við föður minn. Hann ríðr heim, ok segir föður sínum, at hann hefir tekit við stýrimönnum. þorkell kvað þat vera hætturáð: en vel þætti mèr, ef þèr yrði sæmd

[1]) Sigmundr, *B.*

at; en hann kvað einn[1] föður sinn ráða skyldu: en betra þikir mèr, at við höfum eigi svikit þá. þorkell bað hann fyrir ráða: en þó kemr mest til þín. Síðan fór hann til móts við Austmennina, ok sagði þeim væri kostr vistarinnar; þeir kváðust þat þiggja mundu, ok fara þeir heim með honum. þat töluðu margir menn, at þeim hefði kynliga umsèzt. Síðan var [heim borinn[2] varníngr þeirra stýrimanna, ok reið[3] hann [með honum[4] norðr til Hnjóskadals, ok seldi hann þar. þat töluðu þar margir menn, at Brandr mundi enn hafa vana þann, at hann mundi enn illa við þá lúka, sem við alla aðra, en stýrimenn gáfu at því öngvan gaum, hvat sem hvörr talaði. Brandr fór allt til Eyjafjarðar með varnínginn, áðr enn hann gat seldt allan; ekki gat hann um fyrir stýrimönnum, hvar hann hafði seldt varníng þeirra, þá er hann kom heim. En um vorit fór hann at heimta saman fè Austmanna, ok sýndist öngvum at halda fyrir honum rèttri skuld, ok heimti hann hvörja alin, þá sem hann átti at heimta; en er hann kom heim, sýndi hann stýrimönnum, ok virðtist þeim vel, ok báðu hann sjálfan kjósa sèr laun fyrir; en hann kvaðst vildu fara utan með þeim; þeir sögðu þat til reiðu skyldu, ok báðu hann vera skapvaran; eða hvat er til fararefna? hann kvað þat mjök undir föður sínum vera. þeir tóku nú tal við þorkel; hann kvaðst hyggja þeir mundi vera góðir drengir: ok mun ek láta til við þik 15 hundruð, ok er mèr þó grunr á, at ykkr kosti

[1]) enn, *B.* [2]) *þannig S;* borinn, *A, B.* [3]) Brandr með, *b. v. S.* [4]) *v. í B, S.*

meira, ef þið villð honum nokkra ásjá veita. Þeir kváðust á þat hætta mundu. Fóru þeir nú utan um sumarit, ok líkar þeim vel við Brand, þvíat hann var bæði knár ok liðvaskr; þeir voru úti lengi, ok komu at norðr við Þrándheim; buðu þeir bræðr Brandi til sín, ok þat þiggr hann; Þar áttu menn gleði saman, ok var þar fjölmenni mikit. Þeir bræðr buðu Brandi með sèr at vera, en sögðu vandt at vera í stórum samdrykkjum; hann kvaðst ekki mundu leita á aðra fyrri: en eigi veit ek hvorsu mèr bregðr við, ef aðrir leita á mik. Þeir komu til þess manns, er Hárekr hèt, hann var ættstórr ok mjök áleitinn, ok hafði sveit manna um sik við sitt skaplyndi; en er hann sá Íslendíng, spottaði hann hann á marga vega. Nú fór svâ um hríð, at þeir ortust á vísur, ok varð Brandr hlutdrjúgari, ok fèkk Hárekr úr verra. Hárekr kvað Brand ekki hafa beðit[1] bygðarleyfis; en fylkismenn sögðu, at þeir bræðr ættu heimila sveitarvist þeim sem þeir vildu. Hárekr var hinn mesti vígamaðr, ok bætti öngvan mann fè. Einn dag gekk Hárekr fyrir Brand með horn mikit, ok bað hann drekka til hálfs við sik; en Brandr kvaðst ekki drekka til móts við hann: hefir ek vit ekki ofmikit, þótt ek drekki þat ekki frá mèr, sem ek hefi áðr, muntu ok þurfa vit þitt allt, at því er mèr lízt á þik. Hárekr drekkr af til hálfs, ók bauð Brandi at drekka hálft, en hann vildi ekki viðtaka; Hárekr kvað hann skyldi verða at þjóna honum, ok lýsti horninu í höfuð honum; en drykkrinn slæst niðr á

[1]) sik, *b. v. B, S.*

Brand. Síðan gekk Hárekr til rúms síns, ok slær nú til spotts við Brand; en Brandr gjörði sik ekki óðan, ok sló í gaman. [Hárekr kvað honum svâ við þetta verða, sem hann hefði opt barðr verit[1]. En um morguninn, er menn voru komnir í sæti sín, gekk Brandr fyrir Hárek, ok keirði öxi í höfuð honum, ok vo hann; nú spretta upp hvârirtveggju, ok varð þraung mikil. þeir bræðr gátu Brandi í burt skotit, ok buðu boð fyrir hann frændum Háreks; en með því, at hann var óvinsæll, þá tóku þeir fèbætr; gekk þá upp fè þat allt, er Brandr hafði haft af Íslandi, ok meira annat. Síðan spurðu þeir bræðr, hvat Brandr vildi ráða sinna; hann kvaðst vilja fara til Íslands, þótt nú væri eigi sýn fararefni. Sigurðr kvaðst eigi við fleiri mönnum tekit hafa af Íslandi enn svâ, at hann skyldi hafa penínga slíka, sem hann hafði til hans haft: ok eru hèr nú 15 hundruð þín, ok varit í norrænan eyrir. Síðan fylgdu þeir bræðr honum til skips, ok skildu við hann eigi fyrr, enn þeir lètu í haf; þakkaði Brandr þeim sína liðveizlu, ok skildust vinir. Skipi því byrjaði lítt, ok tóku þeir Reyðarfjörð at áliðnu sumri; snemma tók at hausta, ok gjörði færðir þúngar sökum snjófa.

Tiltektir Vöðubrands hjá þorkeli Geitissyni í Krossavík.

9. þorkell Geitisson bjó[2] í Krossavík í Vopnafirði; þá var á vist með honum sá maðr, er Einar hèt, hann var Reykdælskr; en er hann frètti at Vöðubrandr var útkominn, þá bjó hann

[1]) *v. í B.* [2]) þá, *b. v. B, S.*

sik. Þorkell spurði, hvört hann ætlaði? Hann kvaðst á burt ætla, þvíat ek hefi spurt, at Vöðubrandr er útkominn, en ek veit rýsnu þína, at þú munt taka við honum, en til hans má enginn maðr sæma. Þorkell svarar: snemt er þèr at kvíða við honum; en ef hann kemr hèr niðr, þá skal ek sjá râð fyrir þèr, ef þèr er eigi viðvært; en ef þat er, at Brandr er hèr, ok leitar hann ekki á þik, þá er þèr marglæti at bregða vist þinni. Hann lèt nú setjast. Fám nóttum síðarr kom Vöðubrandr í Krossavík, ok var þar vel við honum tekit; en er hann hafði þar verit 3 nætr, þá talar hann við Þorkel bónda, ok bað hann taka við sèr um vetrinn. Þorkell svarar: gjöra mun ek þèr kost á því; þú ert ódæll ok úeyrinn, nú vil ek taka við [lögheimilu þinni[1], því mèr þikir þat óvandast, en þú skalt fâ varníng þinn í mitt vald, hvat sem at borði kann bresta. Þenna kost vil ek, kvað Brandr, þvíat mèr er leiðt at rekast í ófærðum, en íllt til heyja. Hinn fyrsta hâlfan mánuð, er Brandr var í Krossavík, var hann svâ fylgisamr Þorkeli, at hann gekk út ok inn með honum, hvört sem hann fór; en annann hálfan mánuð brâ nokkut hætti hans, þá var hann eptir í stofu á kveldin, er Þorkell gekk at sofa, ok hefir frammi margskonar ertíngar, ok þat hafa menn sagt, at hann hafi fyrst fundit uppá Syrpuþíngs lög; menn komu víða af bæum, ok gjörðist þar af þys mikill. Þorkell sat at drykkju við annann mann. Nú er getit um fyrir Þorkeli, at konum þikja ríkt bornir

[1]) lögheimili þinu, *B*, *S*.

kviðirnir, er þær komu eigi fram búsýslu, ok eigi rèðu þær sjálfar ferðum sínum. Þorkell heimtar nú Brand á tal við sik, ok mælti: ekki hefi ek hlutsamr verit um hagi þína ok háttu hèrtil, en þat kemr fyrir mik, at konur ráði varla ferðum sínum fyrir þèr ok sveitúngum þínum, en þèr hæfir[1] varla; er hèr því líkast, sem nýr höfðíngi sè kominn í sveit, ok gángi menn af hendi þeim, sem áðr er fyrir; ek geng fram við annann mann, en þú ert eptir við alla sveitina, ok nú vil ek at láta gjöra. Brandr kvað bætr mundu áráðast. Ok um kvöldit fór Brandr til rekkju, en þíngmenn komu at vana sínum, ok mátti þá eigi þíngit heya, er formaðrinn var enginn; var þá farit eptir honum, ok fór hann ekki at heldr; þá komu þíngmenn annann aptan, ok fór enn sem fyrr; tók þá af komur manna, en Brandi kom aldrí orð frá munni á hálfum mánaði. Þá mælti Þorkell til Brands: örskiptamaðr ertu mikill! nú taktu gleði þína hæfiliga. Hann kvaðst eigi kunna, ok eigi vita, hvorsu hann skyldi með fara, er engan veg líkaði: ok er engum manni hjá þèr vært, ok skal ek á burt fara. Þorkell mælti: þú ert minn heimamaðr, ok þat þikir mèr þú gjöra mèr til svívirðíngar, er þú hleypr burt úr vist þinni. Brandr reið nú á burt eigi at síðr vestr til föður síns; þar tókust upp leikar. Þorbjörn var þar knástr maðr frá Reykjum; þeir lèkust við Brandr; báðu menn þá at Þorbjörn skyldi leika af öllu afli, ok sýna þat at hann var sterkr; hann kvað

[1] þat, *b. v. B, S.*

þat vel mundu mega. Ok einn dag, er leikr var, keirði þorbjörn niðr Brand fall mikit, ok leikr nú eptir megni, ok hafði Brandr ekki við, líkaði honum nú illa; ok at skilnaði veitti Brandr honum mikinn áverka; þar var þraung mikil; þar var kominn Ófeigr úr Skörðum. Brandr fór nú heim til föður síns, ok segir, hvar komit var. þorkell svarar: þú hefir stýrt oss í mikit vandræði, ok var mjök at ófyrirsynju, er þú fórst í burt frá þorkeli; nú er þat mitt ráð, at þú farir aptr á hans fund. Brandr kvaðst þess ófúss vera, ok þó fór hann austr, ok segir þorkeli þessi tíðendi; en hann kvað betra, at hann hefði kyrr verit: en þó mun ek við þèr taka, þvíat ek man eigi, at ek hafi heimamann minn [fyrir róða[1] látit.

Málatilbúníngr þorkels úr Krossavík í móti Guðmundi ríka.

10. Síðan fór þorkell á fund Guðmundar, ok bauð fè fyrir manninn: ok vil ek at þú gjörir sjálfr. Guðmundr kvaðst eigi vilja taka fè fyrir sekan óeyrðarmann, er hlaupa vill í höfuð saklausum mönnum, ok er landhreinsun at slíkir menn sèu afráðnir at lögum. Fèkk þorkell ekki af; en Guðmundr fór norðr í Reykjahverfi, ok tók mál af þorbirni, ok bjó til vorþíngs. En þorkell fór austr í Álptafjörð nokkru síðarr, á fund þorsteins Síðuhallssonar vinar síns, ok tók hann vel við honum. þorkell mælti: svâ[2] er betr[3], at Brandr er mikill ónytjúngr, hann hefir unnit â

[1]) *þannig B;* fyrr ráða, *A;* fyrir voða, *S.* [2]) sá, *B, S.* [3]) (svâ er í vetr), *b. v. S.*

einum bónda, en hann er nú heimamaðr minn, ok hefir Guðmundr hinn ríki búit mál til Vöðluþings, en þat kann vera, at hann hafi eigi þat hugat, at hann er eigi þar í fjórðúngi, ok hefir ek handsalat honum lög ok grið, ok [kemr mèr þat í hug, at oss muni veita mál[1] til laga; nú vilda ek þitt liðsinni þiggja, ok[2] sækja til þíngs, ok verja málit með kappi fyrir Guðmundi, ef hann skal þó eigi fèbótum fyrirkoma, en [reyna skal[3], hvort ek sè annarar handar maðr hans, sem hann svaraði Bjarna Broddhelgasyni, frænda sínum, um sumarit á alþíngi. Þorsteinn kvaðst sjá at vörn var í málinu: en þó mun þá þikja með kappi atgengit, ok fara mun ek með þèr. Um sumarit búast þeir austan með 60 manna hvorir, ok ríða til Jökulsár, en þá voru góð vöð víða. Þá mælti Þorkell: nú munu vèr skipta liði voru, skal Þorsteinn, ok vèr 5 saman, fara á[4] almannaleið vestr til þíngs, en flokkrinn allr annar skal ríða fyrir ofan Mývatn til Krossdals ok Bleikmýrardals, ok fyrir neðan heiði; var þar víða skógi vaxit; ok ríða þeir ofan eptir Fnjóskadal[5], er[6] þeir Þorkell fóru á Akreyri, þvíat[7] þeir höfðu tjöld samlit við skóga; þeir finnast þar, sem ákveðit var, varð enginn maðr varr við ferð þeirra. Þeir Þorkell ok Þorsteinn riðu á þíng á drottinsdaginn, ok þeir 5 saman. Þorkell bað menn sína skynja, ef hann þyrfti liðs við, kvaðst hann þá mundi gánga á hól þann, er var á milli þíngs ok þeirra, ok hafa í hendi handöxi sína

1) muntu veita oss til laga, *B.* 2) at, *B.* 3) *b. v. B, S; v. í A.* 4) *v. í B, S.* 5) Hnjóskadal, *B.* 6) en, *B.* 7) *v. í B.*

hina reknu, ok veifa henni yfir höfuð sèr. Síðan ríða þeir á þíngit til búðar Ófeigs Járngerðarsonar 5 saman; hann bauð þeim þar búðarvist. Maðr kom inní búð Guðmundar ríka; furðu fámennir ríða þeir þorkell á þíngit, segir sá; hvorsu þá? segir Guðmundr; þeir voru með 5ta mann, segir hann. Guðmundr kvað marga menn ríða mundu með meira flokki á völlinn, ef þeir ætluðu at eyða málum fyrir honum: en kemr mèr í hug, at vanhugat mun í máli voru; þeir þorkell munu kalla hann sinn heimamann, en þó er ólíkligt, at þorkell eyði málum fyrir oss við 5ta mann, en vera má hann búi um brögð nokkr við oss, ok hafi þeir fleiri saman verit; sendir hann þá menn þegar at spyrja at gistíngarstöðum þeirra, ok kann enginn þat at segja, þar sem þeir hafa gist, at þeir hafi fleiri verit saman enn 5. þá mælti Guðmundr: vera kann at þá megi hlýða, ef þeir hafa eigi fleiri austan riðit, ok munu vèr þá eigi senda eptir fleira liði at þeim, ok gánga mál þessi sem auðnar.

Guðmundr ríki ok þorkell Geitisson stefna hvorr öðrum til alþíngis.

11. Guðmundr hinn ríki sækir nú málit í Norðlendíngadóm, ok setr dóminn, ok býðr til varnar. þá mælti þorkell Geitisson: þat vilda ek, Guðmundr! at þú takir sættir ok sjálfdæmi sakalaust. Guðmundr svarar: þat munda ek þiggja, ef þú ættir eptir dugandi mann at bjóða, en nú nenni ek eigi um vanmennu þá, er ek hefi þó starfa fyrir haft. [Eptir þetta nefndi þorkell[1]

[1]) *þannig B;* þetta mælti þorkell ok nefndi, *A, S.*

sèr votta, ok setti þeim[1] lýritti, ok fyrirbauð þeim at dæma. En Guðmundr kvað hann nú með kappi atgánga at verja, ok segir hann skuli þar öngvum sínum málum framkoma. Þá mælti Þorkell: enn munum vèr þetta handsala fyrir manninn, ef þú vilt sjálfdæmi taka. Guðmundr kvaðst eigi sækja manninn í þeirra sveit, ef þeir vildu eyða þar[2] málum fyrir honum: ok skal at vísu maðrinn sekr verða. Þá gekk Þorkell uppá hólinn, ok brá upp öxi sinni; dynja þeir þá þegar fram á þíngit, ok hleypa upp dóminum, ok kom þetta á alla óvara. Guðmundr nefndi sèr votta, ok stefndi Þorkeli um þíngsafglapan; en Þorkell stefndi Guðmundi um rángan málatilbúnað, ok stefndu báðir til alþíngis um sumarit, ok fjölmenntu mjök. Var þar Bjarni Broddhelgason, ok hafði hann mikinn flokk, ok vissu menn eigi, hvort hann mundi atsnúa um liðveizlu. Þorkell ok Þorsteinn voru fjölmennir, en þó var Guðmundr miklu fjölmennari. Þorkell átti búð upp við Fángabrekku; var nú leitat um sættir, ok var fast fyrir. Einn dag snemma gekk Þorsteinn Síðuhallsson til búðar Ófeigs Járngerðarsonar, ok talar við hann. Þorsteinn spyrr: hvorsu segir þèr hugr um sættir manna? Ófeigr segir sèr þúngt um segja, ok þúngliga áhorfa. Þorsteinn mælti: ek vil þèr kunnugt gjöra, [at þar sem eruð um hvorirtveggju[3], at hèr muni áðr vandræði afgjörast, ef eigi er sæzt á málit; þeir ætla at bjóða Guðmundi einvígi, ok vill hann heldr hafa bana, enn

1) *v. í B, S.* 2) *v. í B.* 3) *v. í B.*

svívirðíng [ofmikla, ok hætta á við Einar bróður hans[1]; nú væri þat ráðligra, at menn leiti um sættir, ok eigi þar í Einar hlut þann, sem vèr egum allir; hefir þorkell þat mjök við orð, at biðja Jórunnar, dóttur Einars á þverá; nú vil ek at við hittum Einar. Ófeigr svarar: vel þikir mèr þeirra mála leitandi við Einar, en hin málaleitan sýnist mèr óvitrlig. Síðan hitta þeir Einar, ok gánga nú [ok tala[2] allir saman. Ófeigr mælti: svâ er, sem þú veizt, Einar bróðir[3]! at hèr horfir til stórra vandræða með mönnum, ok eiga þeir menn í hlut, er vitmenni[4] eru báðir, ok þó kappsfullir, en vèr erum beggja vinir, ok skyldir til at gánga vel á milli; þá vill þorkell Geitisson hafa þat mál uppi við þik, at biðja til handa sèr Jórunnar, dóttur[5] þinnar. Einar kvað þessa vel leitat: en þó mun Guðmundr hèr mestu um ráða, þá et við finnum hann. þeir kváðust ætla, at hann mundi[6] vera rèttr lögráðandi fyrir dóttur sinni, þó at eigi væri Guðmundr at fundinn: muntu á líta, at Guðmundr heldr þèr[7] lengst um lítt[8] til metnaðar eða virðíngar. Einar mælti: er þorkell ekki fèlítill? en dóttur minni hæfir mikit fè. Ófeigr svarar: hvörr er stórlyndari enn þorkell, þvíat hann geldr fè fyrir menn á þíngum, eða hvers þeirra bú stendr með meira blóma? hvat er þá undir um penínginn, er hvorki verðr honum gjald af[9] nè öðrum? ok sitr hann yfir virðíngu allra Austfirðínga. Allvel er nú flutt[10]

---

1) *v. í B.* 2) á tal, *B.* 3) bóndi, *S; v. í B.* 4) *þannig B, S;* vitminni, *A.* 5) *Hèr byrjar annað brot af C.* 6) hèr mestu umráða ok, *b. v. B.* 7) sèr, *B.* 8) *b. v. C.* 9) at, *B, C, S.* 10) Ófeigr, *b. v. B, C;* Ófeigr, segir Einar, *b. v. S.*

enda hefir Guðmundr góðs spáð Jórunni dóttur minni, ok gánga jafnan eptir spár hans, [ok má nú ok vel tala um þeirra mál, ef sýnist, ok vill þorkell híngat gánga. þorsteinn kvað þat eigi mundu atbila[1].

Festar ok brúðkaup þorkels Geitissonar ok málalok þeirra Guðmundar ríka.

12. þorsteinn gekk þegar til búðar þorkels, en hann heilsar honum vel, ok spurði, hvat hann árnar. þorsteinn svarar: eigi veit ek nú at hvörju verða vill, en konu hefi ek beðit í morgun til handa þèr. þorkell mælti: mikit er um liðveizlu þína, er þú gjörir þat ekki síðr [enn ek býð þèr um[2], en hvör er sú kona? þorsteinn svarar: sú mær heitir Jórunn, ok er dóttir Einars frá þverá. þorkell mælti: þá mey vilda ek ok helzt eiga á Íslandi. þorsteinn mælti: þá er nú ráð at gánga til festarmálanna. Síðan finnast þeir Einar, ok tala um málit, ok urðu á allt sáttir, ok ákveðin brúðkaups stefna; síðan fóru festar fram, skyldi brúðkaup vera at þverá hálfum mánaði eptir þíng. Síðan gekk þorsteinn þar nær, sem Guðmundr hinn ríki var, ok þótti honum vel, at tal þeirra bæri saman, ok svâ varð. Guðmundr mælti: gaungult verðr þèr, þorsteinn! um þíngit, ok munu þèr mikit afreka. þorsteinn svarar: ekki síðr mun þèr þat þikja[3], ef þú veizt gjörla. Guðmundr spyrr: hvat er nú nýrra tíðenda? þorsteinn svarar; smá eru tíðendi, sem ek

1) *v. í B.* 2) er ek bið þik eigi, *B.* 3) *þannig B, S; v. í hin.*

hefi at segja, en þó þat helzt, at þorkell Geitisson festi sèr konu. Guðmundr mælti: sú kona er vel gefin, er honum er, þvíat hann er hinn mesti hreystimaðr, þótt nú sè með okkr fátt, eða hvör er sú kona? þorsteinn svarar: Jórunn, bróðurdóttir þín. Guðmundr mælti: eigi var Einari þat í hug áðan, er við skildum. þorsteinn mælti: nú rètt gekk ek frá festarmálunum, ok var ek vottrinn ok Ófeigr Járngerðarson. Guðmundr svarar: satt muntu segja, ok þar mun hugrinn minn mest hafa fyrirborizt, en þessu mun mest hafa ráðit Ófeigr Járngerðarson. Síðan var um sættir leitat, ok gekk nú mest at Einar ok Ófeigr Járngerðarson. þá mælti Guðmundr: nú er þat framkomit, Ófeigr! er ek spáða þèr um vorit, at mín virðíng mundi hallast af þínu tilstilli. Ófeigr svarar: eigi hefi ek hallat virðíngu þinni at heldr, þóat ek hafi fengit þèr mága betri ok fleiri enn áðr. þorkell mælti: enn vil ek, Guðmundr! bjóða þèr þau hin sömu boð, at þú gjörir sjálfr um fyrir áverkann, en ek gjöri fyrir mála tilbúnað, er ek hefi haft við þik. Guðmundr sá nú, at sèr gjörði eigi annat, ok tók þetta boð, ok gjörði svâ báðum hugnaði vel, en þó eldi hèr lengi af með þeim bræðrum, en þorkell sat yfir allri sæmdinni. Ok einn dag á þínginu fundust þeir Guðmundr hinn ríki ok Bjarni Broddhelgason; þá mælti Bjarni: svâ sýnist mèr, Guðmundr! sem þú hafir þurft báðar hendr við þorkel frænda minn, ok hafi þó ekki af veitt um, ok man ek enn þat, Guðmundr! er ek bað þik, at þú skyldir sætta okkr þorkel, ok [svar-

aðir ódrengiliga, er þú sagðir[1] hann ekki vera mundi meira, enn annarar handar mann gilds manns, ok kvað hann hafa hálfþinu[2] eina í hendi, en mik höggspjót gildt á háfu skapti; en ek em nú minni höfðíngi enn þú, ok sýnist mèr sem hann muni ekki þar lengi gengit hafa skaptamuninn[3]. Síðan fóru menn af þíngi, ok var brúðkaup at þverá, ok gaf þorkell upp Guðmundi mál þat, er hann hafði rángt tilbúit, er hann sókti í Norðlendíngafjórðúng þat, er hann átti í Austfirðínga dóm at sækja; síðan fór þorkell heim með konu sína, ok þótti hann mjök vaxit hafa af þessari ferð. Jórunn var hinn mesti kvennskörúngr í ætt hennar; hún kom ok því til leiðar, sem enginn hefir[4] áðr komit, at þeir sættust frændrnir Geittissynir[5] ok Bjarni Broddhelgason, ok hèldu þá sætt vel ok drengiliga síðan. þorkell bjó í Krossavík til elli, ok þótti ávalt hinn mesti garpr, þar sem hann kemr við sögur. Vöðubrandr fór austan, ok bjó á föðurleifð sinni, ok samdist mikit ok þótti góðr bóndi, ok þóttist aldrí full-láunat geta þorkeli Geitissyni sína liðveizlu ok góðvilja, [ok lýkr þar þessum þætti af Vöðubrandi[6].

Kvonfáng þorsteins verkstjóra Guðmundar ríka.

13. Guðmundr hinn ríki átti þorlaugu, dóttur Atla hins ramma; Herdís hèt móðir þorlaugar, dóttir þórðar frá Höfða. þar óx sá maðr upp

[1]) svaraðir þú, *B;* svaraði engi drengiligar, enn þú, ok sagðir, *B.* [2]) hálmdýnu, *B;* hálfþynnu, *C.* [3]) *þannig C;* skiptamuninn, *hin.* [4]) hafði, *C, S.* [5]) Þorkell Geitisson, *B.* [6]) *v. í B.*

með Guðmundi, er þorsteinn hèt, ok gjörðist verkstjóri; ekki var hann stórrar ættar, en mannaðr vel. þá bjó þórir Helgason, Valþjófssonar, Helgasonar hins magra, at Laugalandi[1] í Hörgárdal, hann var goðorðsmaðr ok garpr mikill; Geirlaug hèt kona hans, hún var skörúngr mikill ok vel mennt. Einar bjó þá at þverá, spekíngr mikill, ok vinr þóris[2] Helgasonar; þeir veittust at öllum málum. Fátt var með þeim bræðrum, Einari ok Guðmundi, þvíat Guðmundr sat mjök yfir metorðum manna norðr þar. þorkell hákr, son þorgeirs lögsögumanns, bjó þá at Öxará í Ljósavatnsskarði; hann var einlyndr ok hetja mikil, hann hafði fátt hjóna, ok átti þá[3] sökótt. Bruni hèt maðr, er bjó í Gnúpufelli; Eylífr[4] hèt bróðir hans, ok var kallaðr skyti, mikill ok vaskr maðr; þeir höfðu goðorð, ok voru komnir frá Helga hinum magra. þat er frásagt, at þorsteinn kom at máli við Guðmund ok mælti: svå er mál með vexti, at ek hefi hèr uppsezt at þèr, ok tekit hèr þrifnað, nú vilda ek leita mèr kvonfángs, ok hafa þartil yðart liðsinni. Guðmundr mælti: þú munt þetta áðr hugsat hafa, hvar niðr skal koma, en heimil munu þartil vor orð. Hann svarar: rètt getr þú, hugfest hefi ek þetta; kona heitir Guðrún, ok er frændkona bóndans á Bæsá[5], ok er þar matselja fyrir búi, hennar vilda ek at þú beiddir mèr til handa; þín orð munu þar meira metin fá, enn mín mörg. Guðmundr svarar: ek kalla þat jafnligt ok vel leitat,

[1]) Laugarlandi, *B.* [2]) þórðar, *C hèr.* [3]) þó, *B, C.* [4]) Eyólfr, *B.* [5]) Bæisá, *B alstaðar;* Bægisá, *C alstaðar.*

en lítit er mèr um at fara í sveit þóris Helgasonar, ok at hann eigi meiri afla enn ek; en er hestaþíng er á Oddeyri í Hörgárdal, þá mun ek vekja til, en gjöra ekki at því ferðir mínar einvirðuliga. Síðan var hestaþíngit, ok kom þar margt manna; þar kom ok Guðmundr, ok brá bónda á eintal þegar frá Bæsá, ok mælti: þorsteinn heitir maðr, er upp hefir fæðst með oss, ok höfum vèr hann at góðu reynt; hann vil mæla til ráðahags við Guðrúnu frændkonu þína, viljum vèr flytja mál mannsins. Bóndi svarar: allvel er maðrinn tilfenginn at flytja hans mál, ok munum vèr mikils meta þín orð; síðan hitti hann konuna, ok spurði hversu henni væri umgefit, en hún bað hann gjöra sem hann vildi. Síðan er ákveðit um brúðlaups stefnu, ok skal vera at Bæsá. þorsteinn mælti: nú er ætlat, at ek muni fara til brúðlaups míns, en ek vil biðja þik, Guðmundr! til ferðar með mèr, þvíat mèr er mestr sómi at þèr. Hann svarar: þetta em ek ófúss at veita þèr, ok fær þú ærna menn til þessa. þorsteinn segir: meiri sæmd er at þèr einum, enn at mörgum öðrum, ok mun dælt við mik þikja, ef þú ert eigi í för. Guðmundr mælti: ek mun ok fara, en fyrir því þikir mèr. [Nú var farit til brúðlaupsins[1]. Guðmundr sat í öndvegi, en þórir Helgason gagnvart honum, en konur sátu á palli, ljós brunnu björt, ok voru borð framsett; brúður sat á miðjan pall, ok þorlaug á aðra hönd, en Geirlaug á aðra; kona fór með vatn fyrir pallinn, ok hafði dúk á öxl, ok fór fyrir

[1]) *tekið úr B; v. í hin.*

Geirlaugu, því at hún hafði verit með henni fyrri vetrinn. Geirlaug tók til orða: þú ferr með góðum vilja, en eigi með nógum álitum: færðu þorlaugu fyrr vatnit, svâ á at vera; hún gjörði svâ. þorlaug drap við hendi öfugri, ok mælti: ofgjörð er beinan, Geirlaug! því at sú kona gjörir rètt, eigi býr þat í mínu skapi, at mèr leiki á þessu öfund; er sýnt at[1] önnr sè konan göfugri í hèraðinu, enn þú? sagði hún. Geirlaug mælti: ofgjörðr[2] er beininn, þorlaug! enn hefir þú metnað til at vera mest metin, hefir ek[3] engan hlut til jafns við þik, nema gjaforð. þorlaug svarar: víst held ek þik vel gefna, [nú er þat komit fyrir því, at ek veit eigi[4] aðra framarr gipta enn mik. Geirlaug svarar: þá værir þú vel gefin, ef þat væri einmælt um, at bóndi þinn væri vel hugaðr eða snjallr. þorlaug svarar: þetta er illa mælt, ok muntu fyrst mæla. Hún svarar: [satt er þat, fyrir því at[5] fleiri mæla, en þorkell hákr hefir haft þat[6] fyrst ok þórir bóndi minn, ok hvörr maðr mælir þat sá, er túngu hrærir. þorlaug mælti: ber híngat vatnit, kona! ok hættum tali þessu; síðan hneig hún upp at þilinu ok mataðist ekki. Ok er menn voru at boðinu[7] í fyrstu, þá hvíldu sèr hvorir konur ok karlar; ok um morguninn risu menn upp ok fóru til kyrkju; ok er at messum kom, sá Guðmundr at þorlaug var ekki í kvennaliðinu; hann spurði konu eina, hvörju þat sætti; hún kvað hana hafa tekit sótt. Guðmundr mælti: sitì þèr hèr eptir, en einhvörr gángi með

1) eigi, *b. v. B.* 2) *þannig B;* ógjördr, *A; sèzt ekki í C.* 3) *hèr endar annað brot af C.* 4) en eigi veit ek, *B.* 5) *v. í B.* 6) *þannig B, S;* þik, *A.* 7) boðum, *B.*

mèr; hann gekk at rúminu; ertu sjúk, þorlaug? sagði hann; hún kvað, at ósýnt væri um heilsuna, en þó vilda ek í burt í dag ok leggjast eigi hèr. Guðmundr mælti: þetta er mèr mikill skaði, en fúsari væri ek at kyrt væri á meðan boð þetta stæði. Hún svarar: engi hlutr má mèr í hald koma, ef ek em hèr, ok hafi ek nokkut vel til þín gjört, þá lát þú þetta eptir mèr. Guðmundr mælti: mikils krefr þú nú, hvat sem þèr í brjósti býr, ok gekk í burt. Ok er tíðum var lokit ok dagverði, þá mælti Guðmundr: nú skal taka hesta vora, nú vil ek heim fara, þvíat þorlaug er sjúk. Húskarlinn[1] þorsteinn mælti: gjörðu þat eigi, Guðmundr! at þú farir heim þegar. Hann segir: beiðtu nú eigi framarr, enn ek vil veita þèr, því þat mun eigi stoða. Síðan ríða þau á burt; ok er þau komu í skógana frá Laugalandi, þá veik Guðmundr hestinum aptr, ok mælti við þann mann, er fylgdi hesti þorlaugar: ríttu nú fyrr, en ek mun fylgja þorlaugu; ok svâ var. Síðan mælti Guðmundr: við þik vil ek tala, ek sè þú ert ekki sjúk, seg mèr hvörju þat gegnir. Hún segir: ek mun svâ gjöra, en sjaldan hefi ek þat mælt fyrir þèr, er þèr megi þat verr líka enn áðr, en nú eru þau efni í, er eigi mâ ek leyna þik; síðan sagði hún honum, hvat þær höfðu talat, ok fjandmæli manna við hann. Guðmundr mælti: nú þætti mèr ek betr ráðit hafa, at við hefðum hvorgi farit, ok væri þâ óhættara við orðum manna, en af verðr at ráða nokkut úr hvörju vandræði, ok

[1]) Brúðguminn, B.

heim munu við fara, ok skaltu nú fyrst liggja viku, ok láta þèr þá enn batna hægt, at jöfnu skal ek við þik tala, en eigi þiki mèr þat ráðit, hvort oss verðr þetta at öngvu. Þaðan riðu þau ok komu heim, ok fór sem Guðmundr gjörði ráð fyrir. Síðan ríðr Guðmundr norðr í Reykjadal á fund Einars Konálfssonar, fóstra síns ok ens bezta vinar; Einar var spekíngr mikill. Síðan mælti Guðmundr: svâ er mál með vexti, Einar! at ek vil segja þèr fjandmæli þau, er menn hafa frammi við mik, Þorkell hákr ok [Þórir Helgason[1], vissa ek ok óvingan þeirra til mín. Einar mælti: illa er slíkt gjört við göfga menn, en ek vil biðja þik, at þú hafir þrótt við, ok verði því meiri hefndin, sem lengr er. Guðmundr svarar: ekki er þess at leita, hefna skal, hvort sem þat verðr fyrr eða síðarr[2]. Einar mælti: þá vil ek tilhlutast með þèr; ek vil svâ ráð setja, at þú tak sök hvörja, er þú fær, á hönd þíngmönnum Þóris Helgasonar, ok mun þat fè brátt safnast. Guðmundr þakkar honum þessi ráð ok fleiri önnr, ok ferr síðan á burt. Líða nú eigi lángar stundir, áðr Guðmundr hendir sakir á þíngmönnum Þóris. Þórir[3] hèt maðr, ok var kallaðr Akrakarl[4], ok var þíngmaðr Þóris Helgasonar, auðigr ok eigi vinsæll, ok slægr í kaupum við menn. Skip kom í Eyjafjörð, ok átti sá maðr, er Helgi[5] hèt, ok var Arnsteinsson, farmaðr mikill, ok var

---

1) þannig *B;* þeir Helgasynir, *rángt lesið úr bandi í A.* 2) *Í viðræðu þessari byrjar aptr D, en segir hèr frá öllu með öðrum orðum og frábrugðnum.* 3) Þorgils, *D alst.-ðar.* 4) Akraþórir, *B víðarst.* 5) Ingjaldr, *D alstaðar, án þess at geta, hvers son hann sè.*

ávalt með Guðmundi, er hann var út hèr, mikils virðr. Guðmundr reið til skips ok mælti: þat er mitt erendi, Helgi! at bjóða þèr heim hvört sinn, er þú ert hèr á Íslandi. Hann svarar: þat mun ek þiggja, Guðmundr! ok kunna þèr þökk fyrir; hann var með Guðmundi um vetrinn, ok fór með þeim vingjarnliga. þeir Akraskeggi komu til skips ok hitta Helga, ok kváðust vilja kaupa at honum. Helgi lèt þat vel mega, ok tók upp varníng, ok voru þar mæltir fyrir vararfeldir, ok skilit, hvorsu þykkröggvaðir vera skyldu. Helgi bjó skip sitt[1]; en er hann var albúinn, þá ríðr hann á Möðruvöllu at hitta Guðmund; síðan mælti Helgi við Guðmund: nú er, [herra! at líta á[2] vistarlaunin, þó minni sè, enn þú værir verðr; þat var skikkja, ok pelldregin yfir skinnin ok [gullband á týglinum[3], ok var hin mesta gersemi. Guðmundr mælti: haf þökk fyrir! ok hefir ek eigi betra grip þegit, ok skildust þeir góðir vinir. Síðan fór Helgi til skips, ok hèldu þeir mjök til flýtis, ok var mjök borit á skip. þórir hafði eigi ofan komit. Ok einn dag sjá þeir at maðr gekk af landi ofan til skips, þat var þórir Akraskeggi; hann hitti Helga, ok bað hann taka við gjaldinu, en Helgi kastaði inní tjaldit, því honum var annt, ok leysti eigi til, ok kvað hann síð komit hafa. þórir kvaðst fleira eiga at sýsla, enn sjá uppá kaupmenn, ok fór í burt. þeir drógu upp segl, ok fóru út til Hríseyjar, þá tók af vindinn; þeir

[1]) um vorit, *b. v. B.* [2]) hèr á at líta, *B.* [3]) gullbönd á týglum, *B.*

lögðu[1] þá seglit; þá leysti Helgi baggana ok fann þar í feld, ok voru margar raufar á feldinum; þá mælti Helgi: þetta eru mikil svik, ok skal honum at illu verða. Hann rèri þaðan til lands, ok fèkk sèr hest ok reið á Möðruvöllu, ok kom þar snemma; hann heimti Guðmund á tal við sik; hann fagnaði honum vel: eðr hvat er tíðenda? Hann lèzt engin tíðendi hafa, en orðit hefir í prettr nokkr við oss. Guðmundr mælti: hvat er í því? Helgi segir, hvorsu farit hafði með þeim Þóri Akraskegg[2]: en ek vil at þú takir við málinu, þvíat ek vil sigla. Guðmundr mælti: opt hefir þú mèr hallkvæmr verit, en eigi mun nú smærstu ráða, ok má mèr þetta koma at miklu haldi. Heimti Guðmundr til sín 2 menn, ok tók sök á hönd Akraþóri, en Guðmundr gaf Helga góðar gjafir ok skildust at því, ok fór Helgi utan ok byrjaði vel.

Guðmundr sættist við Einar bróður sinn, ok stefnir Akraþóri.

14. En litlu síðarr lèt Guðmundr taka hest sinn, ok reið ofan til Þverár, en menn voru ekki upprisnir, nema sauðamaðr; hann kvaddi Guðmund, ok spurði, hví hann riði einnsaman; hann lèt ýmsa vega at gegna: eða hvort er Einar bróðir minn heima? Sauðamaðr svarar, at hann sè heima; hann gekk inn ok mælti: maðr er úti ok vill hitta þik. [Einar mælti: hvörr er hann? Hinn mælti: Guðmundr bróðir þinn[3]. Einar mælti: hvat er með honum? Hann er einnsaman, segir hann. Einar mælti: þat er honum eigi opt

1) lægðu, *B.* 2) Akrakalli, *B.* 3) *tekið úr B; v. í A.*

tíðt, at ríða sveinalausum, ok skil ek eigi þetta. Hann gekk út ok heilsaði Guðmundi. Hann tók því vel, ok mælti: setjumst við niðr, bróðir! ok tölumst við; en svâ er mál með vexti, at fátt hefir verit með okkr um frændsemi, ok vilda ek því leita meira minnar sæmdar, enn at gæta frændsemi minnar við þik; hefir þú trautt afla við mèr, en þú ert maðr vitrari, en ef við værum báðir at einu ok samhuga, þá ætla ek at fátt skyldi viðhaldast; nú vilda ek at betr væri enn fyrr, þvíat þú hefir þat gnægara, er mest þarf við, skal ek í millum leggja vingunar þinnar; síðan tók hann upp skikkju góða ok gaf honum. Einar svarar: þetta er góðr gripr, ok ferr þetta nú annann veg, enn líkligt væri, ok kalla ek mínu kaupi vel keypt, ok allgóðr er meðalaukinn. Tókust þeir nú í hendr at guðs vitni, at veitast at öllum málum, [því þat er makligast, ok svâ gjörðu þeir[1]. Síðan reið Guðmundr í burt, en Einar skipaði sauðamanni sínum at hann skyldi snemma upprísa hvern dag, ok fylgja sólu, meðan hærst væri sumars, ok þegar er úthallaði á kveldum, skyldi hann halda til stjörnu, ok vera úti með solsetrum: ok skynja alla hluti þá, er þèr bera fyrir augu ok eyru, ok segja sèr öll nýnæmi[2] stór ok smá. Einar var árvakr ok ósvefnugr, gekk hann út opt um nætr, ok sá himintúngl ok hugði at vandliga, ok kunni [þará gott[3] skyn. Þat var einn morgun, at sauðamaðr hafði útgengit; hann litaðist um, þá sá hann reið 20 manns ofan með Eyjafjarðará hvatliga; hann gekk inn til rúms Ein-

[1]) *v. í B.* [2]) nýnæli, *B.* [3]) *þannig B;* þá alls góðs, *A.*

ars, ok sagði honum, hvat hann hafði sèt; hann stóð upp þegar ok gekk út, hugði at reið manna ok starði á um hríð. Einar var skygn ok heyrðr vel, ok glöggþekkinn; en er sólin rann upp ok skein um hèraðit, þá mælti Einar: með skjöldu ríða þessir menn, mun þat annathvort, at þeir eru utanhèraðs menn, er virðíng er at, ok munu þeir hafa farit at sækja heim Guðmund bróður minn, þó vèr höfum þat eigi spurt, eðr Guðmundr mun þar ríða sjálfr, ok þikir mèr þat miklu líkara, en eigi mun örvænt hvört hann stefnir, eða hvört erendit mun vera, en skamt mun til, at vèr munum þess vísir verða. Einar bað at húskarlar skyldu gefa geymdir at, er hann riði aptr, ok látið hesta vora vera nærri túni. Einar gekk inn aptr til rekkju sinnar, ok lagðist niðr. En um daginn um nónskeið riðu þeir Guðmundr aptr. Einar reið á móti bróður sínum, ok kvöddust þeir vel; þá mælti Einar: hvört hafi þèr farit, eða hvat er at erendum? Guðmundr svarar: ek reið nú til Hörgárdals, ok stefnda ek mann-níðíngnum Akraþóri fyrir burttöku fjár Helga Arnsteinssonar, ok hefir hann[1] á hverjum manni[2] vèlar lengi haft, hefir hann samandregit of fjár; ok segir honum inniliga frá kaupinu, ok hvar þá var komit, er Helgi fór burt: vil ek nú, bróðir! hafa liðsinni þitt til þeirra mála, svâ sem við höfum áðr mælt. Einar svarar fá, ok reið Einar aptr at annari stundu, ok voru[3] kveðjur með þeim at skilnaði. Þegar eptir stefnu þessa, reið Akraþórir á fund Þóris Helgasonar,

[1]) sök, *b. v. B, S.* [2]) ok, *b. v. B, S.* [3]) góðar, *b. v. B, S.*

ok sagði honum, hvat tíðt var, ok bað hann liðs, þvíat ek er í þíngreið með þèr. þórir svarar: leiðt er at fást í með þèr, en veita mun ek þèr, ok setti þá átölur við hann um þæfni sína ok ránglæti. þórir mælti: ek mun gefa þèr vingjafir, ef at þú leggr hlut þinn við þetta. Litlu síðarr reið þórir Helgason til þverár á fund Einars, ok mælti: nú er ek hèr kominn at sækja lið þitt, Einar! sem við höfum mælt. Hann svarar: svâ má vera, stiltir erum við nokkut, en hitta má ek Guðmund ok leita um sættir, ok mun ek fara til þíngs, áðr enn alls er fótum undan mèr skotit, en grunr er mèr á, at hann vili ekki annat, enn framfari sektir. Síðan reið hann á fund Guðmundar, ok kvöddust þeir vel; síðan mælti Einar: þórir Helgason býðr gjörð sína á þessu máli, ok veit ek, bróðir! at þar mun þikja margt til þess fundit, fyrst fastmæli okkar ok frændsemi. Guðmundr svarar: eigi ann ek þess þóri, at fara sektalausum af þessu máli, ok ann ek ekki öðrum manni hèr um at mæla[1], enn mèr. Einar svarar: þá mun ok[2] velta til vandans, at þú munt öngvan meta, nema þik einn, í þessu máli, ok kann vera at skamt taki frá borði. Guðmundr mælti: engin vorkunn þiki mèr þat þèr, at þú leggir hlut þinn við mál okkar þóris, er hann ok ekki bundinn í vináttu við þik, en hann flestum mönnum óþekkr, ok engin hèraðsbót at honum. þá skildust þeir at svâ búnu. En er menn komu á Vöðluþíng, var Guðmundr allfjölmennr; þórir Helgason var ok fjölmennr, en Einar var

[1]) dæma, *B.* [2]) enn, *B, S.*

eigi til þíngs kominn, ok var leitat um sættir; en Guðmundr kvað eigi þat þurfa at leita um sættir, ok vil ek eigi annat, enn Þórir sè gjörr sekr. Þórir Akraskeggr svarar: viltu at þið Þórir Helgason gjörið um málit? Guðmundr svarar: ekki ætla ek at við verðum samdóma um málin, en mèr virðist þú makligr at láta þitt fyrir þúng svik við oss. AkraÞórir hitti nafna sinn, ok spurði, hvort þar mundi staðar nema, at hann mundi eigi á líta með sèr: er hèr til lítils at slægjast [ok sjá, er þú ert; ávalt fær einn veg, at þú lætr[1] þinn hlut fyrir Guðmundi. Þórir svarar: mikill ríkismunr er með okkr Guðmundi, þó[2] má hann mèr margt íllt þola[3]. Akraskeggr kvað þá mjök undir fótum troðna: ok væri betra, at menn tali þat við Guðmund varliga, enn láta sæmd sína. Ok er at dómum kom, vildi Þórir Helgason eigi afláta at verja málit, ok kom málit í dóm; þá gekk at Þórir Akraskeggr, ok bauð sættir at nýu, ok kvað sæzt á slík mál. Guðmundr kvaðst engin gjöld vilja: [en eigi muntu mjök aptr halda ójafnaðinum, Þórir! sagði hann[4], má enn eigi svâ vera, at þú þættir[5] hlutlauss hjá. Þórir Akraskeggr varð sekr, ok þótti mönnum fast fylgt málinu; grunuðu margir at annat mundi meir búa undir fjandskapnum, enn þá var bert gjört. Þeir sjá nú hvar komit var, ok fóru norðr í Húsavík um þíngit með mikit lausafè, en lönd stóðu eptir, ok óhóf kvikfjár á skuldastöðum[6].

---

1) er þú lætr ávalt, *B.* 2) ok, *B.* 3) *b. v. S; v. í hin.* 4) ok hefir þú, Þórir! eigi mjök til þessa aptr haldit ójafnaðinum, *B.* 5) sèrt, *B.* 6) leigustöðum, *B.*

Þórir fór utan, ok er hann úr sögunni[1]. Guðmundr frètti þat, ok vissi at æfarfè mikit var eptir. Fèránsdóm átti Þórir Helgason at nefna eptir þíngmann sinn, en Guðmundr átti at sækja, ok svâ gjörði hann, ok var þeim tilboðit, er heimta áttu at Akraþóri, ok var þángat boðit öllu fè, sem fèránsdómr átti at vera. Guðmundr var fjölmennr, ok var enginn mannafli á mót. Guðmundr háði fèránsdóm eptir Akraþóri, en síðan lèt hann safna kvikfè Þóris öllu, ok fèkk til menn at reka í burt; en er fèt var rekit með túngarðinum, þá hlupu geldíngarnir innfyrir garðinn í tún. Sauðamaðr Guðmundar setti eptir ok elti sauðina eptir túninu, ok út at garðinum; þar stóð sauðahús; sauðamaðr hljóp fyrir dyrnar; þá sá hann, at nær 30 hafra voru þar inni í húsinu. Þá mælti sauðamaðr: mörgu ræðr þú nú fènu, Guðmundr! Hann svarar: fèríngir[2] verða þeir nú þíngmenn Þóris. Sauðamaðr svarar: svâ væri, ef þú hefðir gjörsamliga allt fèt. Guðmundr mælti: hvat skortir? Eigi mikit, en sèt hefir verit eptir minna, ok segir honum til hafranna. Guðmundr mælti: verða má þèr þetta at gæfu, ok munda ek svâ helzt kjósa, at Þórir gjörði skóggángs sök á hönð sèr. Guðmundr reið á fund Þóris, [ok kveðst eigi vilja stelast at honum. Guðmundr leit til[3] ok mælti: hús stendr þar útvið garðinn, [ok mun maðrinn satt sagt hafa[4], ok rýkr þaraf upp, ok mun þar fè inni; ok nú hlupu þar út 30 hafrar, ok

---

[1]) bannsettr stelarinn, *b. v. A, S, með rúnastöfum.* [2]) *þannig B;* fedrjúgir, *A.* [3]) *v. í B.* [4]) *v. í B.*

voru allir nýmarkaðir, ok fært til marks þóris Helgasonar. [Síðan reið Guðmundr aptr til fóðr þóris, ok spyrr[1], hvörju gegndi, er þar var fè inni markat. þórir svarar: Akraþórir gaf mèr hafra þessa á vori til liðs sèr, þegar þú hafðir stefnt honum, en nú var með markit fyrir fèránsdóma, ok á ek hafrana. Guðmundr svarar: mundi sú gjöf nokkut löglig, meðan sakir voru hafðar á hendr honum? þú vissir at fèt var allt dæmt. Síðan nefndi Guðmundr sèr votta, ok stefndi þóri Helgasyni um fè þat, er hann hafði markat ok villt á heimildir, er Akraþórir hafði átt, síðan er sök var hafin á hendr honum, ok telr hann eiga verða sekan fjörbaugsmann[2], ok stefndi til alþíngis. þórir svarar: eigi kantu nú hófi þínu um ágánginn! Guðmundr kvað þetta upphafit mega heita: ok er seint mann at reyna, [ek þeinkti þú mundir hlutvandr maðr vera[3]! þórir svarar: geistr ferr þú nú! Fè þetta var stórliga mikit, er Guðmundr fèkk, ok tók Einar Konálfsson við.

Samtal Einars ok Guðmundar Eyólfssonar.

15. Guðmundr [var nú heima[4]; ok er þetta spyrr Einar Eyólfsson, þá mælti hann: svâ mæli ek um, at tröll hafi þá skikkju, hefir hann[5] komit á vitsmuni við mik, ok hefir þat ekki fyrr orðit. Síðan reið þórir Helgason til þverár, ok sagði Einari, hvar þá var komit málum þeirra Guðmundar, ok bað hann ásjár, ok taldi til fornrar vináttu. Einar svarar: þat ætla ek, at Guðmundr

---

[1]) Guðmundr spyrr þóri, *B.* [2]) fjórðúngsmann, *S.* [3]) *v. í B.* [4]) ferr nú heim, *B.* [5]) Guðmundr, *B.*

hyggi at reka þat fjandskapar við þik, er honum er sagt frá orðum þínum, meira enn honum gángi siðvandi[1] til við hèraðsbygð, þó Akra-þórir næði eigi at sitja hjá mönnum í bygð fyrir honum, hefir þú margt satt í þínu máli; vera kann Guðmundi þiki ek ekki torsóktligr[2] eptir, ef hann kvistar af mèr slíka vinina, sem þú ert, eða aðra þvílíka; ætla ek þat sannast, at ek skal aldrí bregða okkar vináttu, meðan þú vilt halda. Síðan reið þórir heim; en Einar fór á fund Guðmundar, ok hafði skikkjuna með sèr, ok mælti: ek vil bjóðast til þess, frændi! at sætta ykkr þóri, ok mik til ummæla í milli ykkar, ok munu menn þat mæla, at þínu máli sè framarr komit, þóat á þetta sè sæzt[3]. Guðmundr svarar: ek mun nú ok hafa liðveizlu[4] til mála okkra þóris, svâ sem þú hefir áðr heitit mèr at guðs vitni; væri þat þó hin mesta óhæfa, at verða mèr ekki at liði ok fulltíngi, þótt frændsemi ein væri til at telja, en nú er þat ógjöranda, með því þú hefir því áðr til guðs skotit, ok þegit af mèr dýrgripi. Einar svarar: ærnir eru skyldugleikar í milli okkar, eigi varðveitir þú þá betr enn svâ; þikist þú nú hafa komist[5] á spektar mun við mik, en ek kalla þat vèlar, ok læt ek at brugðit sè öllu ummælli okkru, þvíat þú hefir mik at viðsjármanni um mál þessi, en til einskis trúnaðar, skilr ok ekki svâ mikit vizku okkar, at eigi sjái ek þau ráð, er þú gjörir; tak nú við

[1]) *þannig B;* siðvani, *A, S.* [2]) torsóktr, *B.* [3]) *hèr vantar aptr í D 1 blaðs., og er á hana yfirskrifað ágrip innihaldsins með nýrri hendi, að byrjun þess 18 kap.* [4]) þina, *b. v. B, S.* [5]) komit, *B.*

skikkju þinni, er þèr hafa lengi áðr augu tilstaðit! ok kastaði Einar skikkjunni til hans. Guðmundr mælti: eigi mun ek við henni taka, selt hefi ek hana ok fullu verði, haf þú nú alltsaman, skikkjuna ok andvirðit! ok get ek at svâ búist þú um, at þèr verði at bæði heimska ok klækisskapr; nú mun ek eigi kaupa at þèr vandraun nè frelsi[1], ok ertu makligr at sitja í nokkru vandkvæði. Einar mælti: er nú jafnmjúkliga mælt, ok þá, er þú komst á fund minn með skikkjuna? ok væri þat víst góðr gripr, ef eigi hefði vèlar undir búit. Guðmundr mælti: kasta þú niðr skikkjunni, ef þú vilt! fyrr skal hún fúna, enn neinn taki hana upp. Einar reið heim með skikkjuna, ok skildu þeir bræðr at því.

Frá þeim bræðrum, ok því, er Þórir býðr Guðmundi til hólmgaungu.

16. Þat er sagt frá þeim bræðrum, þá er þeir voru úngir, at Guðmundr átti sèr fóstra sköllóttan, ok unni hann honum mikit; ok einn dag svaf hann úti í sólskini, ok settist mý margt á skalla honum, en Guðmundr rakaði á burt með hendi sinni, ok þótti honum sem fóstra sínum mundi mein at verða. Einar mælti: högg þú til öxi þinni, vinr! í skalla karlsins. Hann gjörði svâ; skallinn blæddi, en mýit hófst upp, en karlinn vaknaði, ok mælti: erviðt er nú, Guðmundr! er þú vinnr á mèr. Hann svarar: nú finn ek í fyrsta sinn, at ráðin Einars eru eigi af heilu við mik; má vera at því komi opt, at heldr eldist[2] hèr lángr óþokki af. Einar [fann

[1]) ófrelsi, *B.* [2]) þeim, *ofaukið í A.*

nú þóri, ok segir honum frá viðskiptum þeirra Guðmundar[1], kveðst nú vandt viðkominn fyrir frændsemis sakir ok svâ fyrir gjörða sakir. Síðan riðu menn til þíngs allfjölmennir; var nú um sættir leitat. þórir kvaðst ætla, at hann mundi seint betr framleggja fyrir þetta mál; en Guðmundr [lèt sèr ok ekki betr falla; en sakir hans var Guðmundr miklu fjölmennari[2]. Ok eitt sinn spurði Einar þóri á þínginu, hvörja meðferð hann ætlaði at hafa: eða því ætlar þú at Guðmundr þíngi svâ fast um þetta? ok kann vera, at honum þiki þèr framarliga talat hafa[3]. þórir mælti: eigi hefi ek varorðr verit við Guðmund, sem margir aðrir, en auðsætt er nú, at hann ætlar at vèr munum engin faung í móti hafa. Einar mælti: hvat berstu fyrir? þórir mælti: þat er ætlun mín, þá er vèr komum til lögbergis, at bjóða honum hólmgaungu, ok mætti þá mýkjast ofsi hans. Einar svarar: þat er erendi gott, en eigi lítilmannligt. þat var venja þeirra bræðra Guðmundar ok Einars, er þeir voru á alþíngi, at þeir gengu til tíða báðir saman, ok sátu sunnan undir kyrkju, en flokkr Einars stóð vestr frá þeim, en Guðmundar flokkr austr, var svâ, hvort eð var í millum þeirra margt eðr fátt. þórir Helgason sat nærst Einari, en nærst Guðmundi sat Vigfús Vígaglúmsson, ok voru nokkrir fèlagar hans á þíngi. Margir menn leituðu um sættir með þeim Guðmunði ok þóri, ok gjörði þat ekki, því Guðmundr vildi ekki annat, enn

1) *b. v. B.* 2) lezt eigi mundi heldr tilhalla, *B.* 3) áðr, *b. v. B.*

sjálfdæmi sitt, en þórir vildi ekki fè bjóða. Einn dag at lögbergi, þá er menn höfðu lokit þar lögskilum at mæla, þá spurði þórir Helgason, hvort Guðmundr væri at lögbergi. Hann kvaðst þar vera. þá mælti þórir: vinir vorir margir ok göfugir menn hafa lagt ámæli við mik um málaferli okkar, ok veita mèr ámæli fyrir þat, at ek vil eigi fè bjóða fyrir sakir þær, er þú hefr á hendr mèr, skal nú eigi svâ lengr framfara; skal nú bjóða þèr þess betr, sem ek hefi lengr frestat, ok vil ek bjóða þèr handsöl mín, ok gjörð Einars bróður þíns. Guðmundr svarar: öngvum manni ann ek at gjöra um þessi mál, nema sjálfum mèr, ætla ek nú at þú skulir vita, at þèr Hörgdælir hafið lengi haft tvímæli á, hvorr okkar væri ríkari. þórir mælti hátt: eigi mun ek enn láta þrjóta boðin við þik, Guðmundr! þvíat ek veit at þèr þikir annat miklu stórmannligra við mik, enn um haframerkíngina þóris Akrakarls, þvíat ek veit at þú kennir mèr þat, er margir mæla, ok [eru eigi minna afvaldir, at ek hafi mælt rángliga við þik[1]; vil ek þat nú reyna [at þat eru eigi sannmæli[2], því ek vil skora á þik til hólmgaungu, at þú komir á 3 nátta fresti í hólm þenna, er liggr í Öxará, ok menn hafa áðr vanir verit á hólm at gánga, ok berjunst þar, svâ sem forn lög liggja til; ætla ek, áðr enn þeim fundi ljúki, at færast skal af tvímælit, hvort sannara er, at þú sèrt maðr snjallr ok vel hugaðr, eðr sè hinn veg, sem vèr höfum

[1]) er ek eigi minna afvaldr, enn aðrir, *B.* [2]) hvort þetta eru sannmæli eða eigi, *B.*

áðr orðum tilkomit, ok allmargir hafa sagt fyrir oss, at þú sèrt eigi snjallr. þá er mikit óp gjört at orðum hans; en menn skildu óhappalaust þar um sinn at lögbergi.

Ráð Vigfúsar Víglaglúmssonar, ok vitrleiki Einars Eyólfssonar.

17. þeir bræðr Guðmundr ok Einar gengu þat kvöld til aptansaungs, sem þeir voru vanir, ok var Guðmundr allkátr; en eptir um nóttina, þá er heldr tók at morgna, vaknar Vigfús Vígaglúmsson, ok mælti til Guðmundar: lítt sefr þú í nótt, hyggr þú eigi gott til hólmgaungunnar við þóri? eðr hvern veg ætlar þú at fara með málum þínum? Guðmundr svarar: smátt bregðr slíkt svefni mínum, en ráðit hefi ek skjótan úrskurð um þetta mál okkar þóris, þvíat hann bauð mèr þat, er ek átta honum at bjóða; ætla ek at hamíngja ok málaefni muni skipta með okkr hólmgaungunni; ætla ek mál vera, at færa af hendi illmælit. Vigfús mælti: nú mun ek því viðbregða, at ek hefi eigi fyrr náð við þik at tala, Guðmundr! at ek mun vera maðr miklu vitrari enn þú, fyrir því at ek sè at þú ert verr enn dáðlauss, en ek kann þèr gott ráð hèr til, þat er virðíng þín má vaxa við, en þú munt verða í öngri mannhættu, muntu eigi þurfa minna til at kosta, en af málum hafa þat er þú vilt. Guðmundr leit við honum ok mælti: nú er enn komin gautun þín, eðr hvat þikist þú kunna at sjá þat í þessu máli, er ek sè eigi? Vigfús svarar: ek mun gánga til lögbergis í dag; síðan

mun ek skora til hólmgaungu[1] Einar bróður þinn, at hann berist nú við mik í dag, skal ek veita formæli þar at miklu frekligara, enn við þik var mælt, ef Einar vill eigi berjast við mik; skortir þar eigi nógar sakir til minnar handar við hann, er þess er óhefnt, at Einar rak oss föður minn af þverár landi af allri mannvirðíngu, ok horfir Einari öngvum mun betr hólmgángan við mik, enn þèr við þóri; nú látum hann fyrst hafa hnikunar[2] rúmit, ef svâ er, at hann þorir eigi[3] á hólm at gánga, en ef hann berst við mik, þá mun ek drepa hann, en höfðíngjarnir munu leita annars ráðs, enn þið bræðr sèuð höggnir niðr á þíngi báðir. Guðmundr mælti: slíka menn getr varla til vitrleiks, sem þú ert, þótt menn eigi góða marga kosti. Vigfús mælti: láttu nú eigi finna á þèr feginleikinn, þvíat ef Einar finnr af vizku sinni, at skiptir skapi þínu, þá mun hann hitta bragð til af viti sínu, at þetta ráð komi eigi upp. Ok um daginn, þá er þeir gengu til tíða, sátu þeir þá enn í rúmum sínum. Guðmundr var hljóðr, ok mælti ekki orð, ok hafði höfuðit í feldi sínum. En þar varð lítill atburðr: barn eitt hvarflaði þar á hellunum fyrir Guðmundi ok fretaði, en sumir menn hlóu at. En er Einar ok þórir komu til búðar, þá mælti Einar við þóri: hvörn veg leizt þèr nú á Guðmund bróður minn við kyrkjuna? Hann mælti: svâ sem ek vilda, ok þótti mèr hann eigi hefja höfuðit sitt, ok mun hann vera því hryggri, er meirr dregr at óvirðíng hans, þeirri er hann

[1]) við, *b. v. B.* [2]) hvikunar, *B.* [3]) *v. í B.*

á fyrir höndum. Einar mælti: eigi sýndist mèr þat svâ í gær at aptansaung, þá þótti mèr hann allglaðligr[1]: sástu eigi at feldarröggvarnar hrærðust, er hann hló? nú munu þeir hitt hafa ráð nokkut, er oss mun illu gegna, ef fram kemr, ok skal eigi þess bíða; ok skal nú þegar gánga á fund Guðmundar, ok lúka málum þar, sem framast má koma. Síðan gengu þeir Einar til búðar Guðmundar, ok mælti Einar: þat er erendi mitt híngat, at makligt er, at ek vil sætta ykkr þóri, ok hefi ek komit honum til þess, at hann vill bjóða þèr sjálfdæmi, svâ sem þú hefir áðr beiðt um mâl ykkar öll. þá laut Vigfús at Guðmundi ok mælti: þú hefir eigi gætt at bera af þèr feginleikinn, ok hefir Einar nú fundit af spekt sinni gleði þína, en þó er nú einsætt at þiggja þenna kost, er svâ er vel boðit. Margir tóku undir, ok fluttu þetta með Einari. Síðan lèt Guðmundr koma til sín höfðíngja ok vini sína þá, er honum höfðu áðr liði heitit, ok varð til þess fundar allfjölmennt. Síðan handsalaði þórir Guðmundi sjálfdæmi. þá mælti Guðmundr: ek gjöri á hönd þóri hundrað silfrs, ok veit ek at þat eru stinn manngjöld, ok kveð ek þess vert; þú skalt ok sekr, ok vera utan 3 vetr svâ sem fjörbaugsmaðr, en fyrir hvörn vetr, ef þú ert hèr á landi, skaltu gjalda hundrað silfrs. Svâ kom þar orðrómr, at Guðmundr hefir haft mestan sæmdarhlut af málum þessum.

[1]) láta allglaðliga, en var þó hryggr raunar, en nú sýndist hann hljóðr, en, *B.*

Frá utanferð Þóris Helgasonar, ok frá Þorbirni Rindli.

18. Þat sumar fór Þórir Helgason utan [í Skagafirði[1], en bú hans stóð eptir á Laugalandi; hann var vetr þann í Orkneyjum; en eptir um vorit kom hann út aptr til Íslands [í Eyjafirði[2], er 3 vikr voru af sumri, ok reið þá heim til Laugalands, ok tók sèr hjú, ok reið eptir um sumarit til alþíngis, ok svâ var hann á Vöðluþíngi, ok hèldu þeir Einar flokkum sínum saman; hann var heima um sumarit at búsýslu sinni, ok fór utan um haustit, ok þá til Noregs litlu fyrir vetrnætr, ok var þó í Orkneyjum þann vetr; en eptir um sumarit fór hann til Íslands, ok fór hann alla sömu leið, sem hit fyrra sumar. Þórir fór utan um haustit, ok var í Noregi þann vetr, ok fèkk sèr húsaviðu, ok stýrði skipi sínu aptr til Íslands ok kom í Eyjafjörð, fór þá heim til bús síns á Laugaland, ok bjó þar til elli, ok þótti skörúngr mikill. Ok á þessum hinum sama tíma, sem nú var frásagt, höfðu margir höfðíngjar liði heitit Guðmundi; ok þegar at þínglausnum dró, gekk hann í búðir, ok þakkar mönnum lið; hann gekk í búð Svínfellínga; ok er Guðmundr snýr utar at dyrunum, þá sá hann at maðr gekk í búðina, ok bar inn bagga ok söðulreiði; Guðmundr leit við honum, ok snýr við Vigfúsi ok mælti: hefir þú nokkut þann sèt, at síðr sè nokkrs verðr, enn þessi maðr? Vigfús svarar: eigi veit ek þat þegar. Guðmundr mælti: eigi hefi ek sèt þann mann, at betr er fallinn

[1]) *v. í B.* [2]) *v. í B.*

til flugumanns; hann veik at honum, ok mælti: hvat heitir þú? Ek heiti þorbjörn[1], segir hann, ok kallaðr Rindill, austfirðskr[2] at ætt. Guðmundr mælti: viltu kaupa við mik nokkru? Hann svarar: hvörr ertu? Ek heiti Guðmundr, ok er Eyólfsson. Vel veit ek nú, kvað hann; ek heyri sagt, at flestir fráfælist [af þèr[3], en fátt hefi ek til kaupa, ek em fèlítill. Guðmundr svarar: meirr kemr mèr fleira enn fè; máttu nú koma [á leið vora[4], ok leita þá til margra vista, en ráð þik hvörgi, en ek mun þá tilkoma[5]. þetta var nú ráðit, ok riðu menn af þínginu, ok komu þeir á Eyfirðínga leið; þar kom Rindill, ok varð allhjaldrjúgr við marga menn. þá mælti Guðmundr: hvörr er sá maðr, er nef hefir í eyra hvörjum manni, ok falar til missra[6] vistar, en ræðr enga? Hann svarar: ek heiti þorbjörn, eðr viltu taka við mèr, Guðmundr? Hann kvaðst þat gjöra, ef hann vildi: þvíat við þurfum marga vega manna; síðan fór hann þángat, ok var þar um hríð. Ok einn dag mælti Guðmundr: mun nú eigi ráð, at þú takir til sýslu? Hann lèt þat vel fallit; ok var honum fenginn ljár, ok sló hann. Guðmundr mælti: ekki muntu þessu verki vanr vera, eða þiki þèr nokkut hægra, at ríða með til laugar um daga? Hann kvað þat enn hægra. Svâ fór enn fram, at eitt sinn mælti Guðmundr: nú er á þá leið, at nokkut er á höndum; ek vilda hafa nokkut fyrir mitt, ok er eigi örvænna, at ek gjöri þik tignum mönnum kunn-

---

1) Þorsteinn, *D alstaðar.* 2) sunnlenzkr, *D.* 3) þik eigi, *B.* 4) *þannig B;* þángat i sumar, *A, S.* 5) *þannig B;* koma *A;* koma, segir hann, *S.* 6) ýmısra, *B.*

ugan, ok mun þat annathvort, at þèr mun verða at því gæfa eða gæfu þrot. Þorbjörn mælti: þessu muntu [fyrir trúnaði þínum[1] atráða, en hugat mun mèr at gæta lífs míns, ok treysta vil ek því, at ek mun þèr trúr; en ef hætta er í sendiförum, ok vilir þú þat fyrir mik leggja, þá mun ek um njósna, en áræði er ek ekki trúr, þó má vera at oss komi [í hald. Guðmundr svarar[2]: ek mun nú leggja fyrir þik stórræði, er ek berumst fyrir; maðr er nefndr Þorkell ok er kallaðr hákr, ok býr norðr í Ljósavatnsskarði; hann vil ek hafa at dauðamanni; þángat vil ek þik senda, at njósna fyrir mèr, þvíat ek mun brátt eptir sækja. Þorbjörn svarar: því mun ek heita þèr, at ek mun þèr trúr at njósna slíkt, er þú vilt, en eigi rètti ek hendr mínar at vinna á Þorkeli. Guðmundr mælti[3]: ek mun setja til ráðit: þú skalt hverfa hèðan á burt, en ek mun fá þèr í hendr hesta 2 magra ok baksára, ok þarmeð [klyfjar á ok ostar í[4] veskjum[5]; þú skalt fara Hellugnúpsskarð ok ofan Bárðardal; er nú á hallæri, en hvalreiðar ár er mikit norðr um Tjörnnes, en þú ert öngvum mönnum jafnlíkr, sem þeim, er komit hafa austan úr Hálfdánartúngu, ok skaltu látast þaðan vera; stiltu svá til, at þú komir til Þorkels í vondu veðri, ok lát vesalliga, ok gakk eigi á burt; taktu steina úr læk, ok lát vera jafnmarga, sem menn eru fyrir, ok [hafi þèr[6]

1) v. í B. 2) at haldi, segir Guðmundr, B, S. 3) svá skal vera, njósna skaltu einasta, en, b. v. B. 4) kláfa, B. 5) ok vorskinn, S; v. í B. 6) hefi ek þat, B.

til marks; ek ætla mèr þángat. Siðan fór Rindill, ok kom til Öxarár í drápveðri miklu. þorkell var úti, ok mælti: hvörr er sá herramaðrinn, eðr því komstu hèr, eðr hvört skaltu fara, eðr hvar áttu heima? Hann svarar: ek heiti þórhalli, ok bý ek vestr í Hálfdánartúngu, ok fer ek til hvalkaupa, en því kom ek hèr, at mèr þótti mál at hvílast, ok mun ek deyja undir húsum þínum úti, ef ek má eigi inn gánga, ok mun þat þikja íllt at vita, svâ mikill garpr sem þú ert. þorkell svarar: lítit er oss um ókunna menn, þvíat vèr egum lítt vingat við stóra höfðíngja, en vitum ógjörla, hvört erendi hvörs í verðr. Hann svarar: þiki þèr ek grunsamligr vera? enda mun ek hèr niðr leggjast, ef þú lætr mik eigi inn. þorkell svarar: ek á sel skamt hèðan, vertu þar í nótt! Hann svarar: eigi geng ek feti framarr; hann skalf mjök. þorkell mælti: mjök vesalliga lætr þú, ok lát sjá hestana; hann gjörði svâ, ok tók ofan kláfana; voru hestarnir baksárir ok fóthrumir. þorkell mælti: satt muntu segja, lángan veg ertu tilkominn, ok muntu vera kotbóndi nokkr, þvíat þessligr er varníngr þinn, ok ber inn reiðínginn, fretkarl! Hann kvaðst þat gjarnan vilja. þorkell var kvongaðr maðr; þorgerðr hèt kona hans; hún tók til orða: hvörn leiðir þú eptir þèr þar, herjans soninn? Hann svarar: eigi sýnist mèr sá maðr svâ bráðhættligr, en eigi nenni ek at hann deyi undir görðum mínum, ok sè mèr þat í brixli fært. Hún svarar: gjörla skil ek nú at þú ert feigr; nú lát hann

orna sèr, ok fari síðan til sels vors. Rindill svarar: ekki mun ek fara at geipun þinni. Hún svarar: hlýta mun ek ok því, er þorkell bauð. Síðan var hún allæf í orðum við hann, en Rindill svarar henni illa; tók nú at nátta. þá mælti þorkell: sit hèr hjá mèr, Rindill! sè ek at konur hafa þúngan hug til þín. En eptir mat fór gestr at sofa, ok svâ þorkell, ok lá hann í lokrekkju, en gestrinn utarfrá; konur fóru ekki í rekkju. þorkell spurði: hví ferr þú ekki í rekkju, húsfreyja? Hún svarar: ek trúi verr gestinum, enn þú. þorkell svarar: þúngt er þèr til hans; síðan sofnaði hann, ok hvíldi Guðrún dóttir hans hjá honum; hún var 4 vetra. Ok er myrkt var orðit, reis Rindill upp ok skaut frá lokum; síðan gekk húsfreyja[1] eptir gôlfi, ok utar í öndina, [ok mælti[2]: varð svâ þó, ok lèt fyrir lokurnar. þorkell vaknaði, ok mælti: hvat er nú, húsfreyja? Slíkt sem mik grunaði, segir hún, at gestrinn vill svíkja þik, ok hefir skotit frá[3] lokum. Rindill mælti: mikinn fjandskap sýnir þú við mik, hvenær sem at gjöldum kemr. þorkell mælti: eigi mun gâð hafa verit at setja fyrir lokurnar; síðan sofnaði hann. Ok er stund leið, skreiddist Rindill úr rúmi sínu, ok skaut frâ lokunum, ok mælti: enn mun þorkell dyljast við, ok gekk í eldhúsit, ok svaf þorkell þá; ok þegar jafnskjótt sprettr Rindill upp, [ok skaut frá lokum[4], ok heyrði þá hundgâ, ok at menn riðu at bænum; hann hljóp þegar, ok hafði föt sín

[1]) *þannig B, S;* hann, *A.* [2]) *tekið úr B, S; v. í A.* [3]) *þannig B;* fyrir, *A.* [4]) *v. í B.*

í fángi sèr, en sjálfr var hann naktr, ok fór nú í klæðnað.

Drepinn þorkell hákr, ok sæzt á málit.

19. Síðan[1] drifu menn at bænum[2], var þar kominn Guðmundr ok þeir 20 saman; ok við gnýinn vaknaði þorkell, ok varð ekki ráðrúm til at fara í brynjuna; hann tók höggspjót í hönd sèr, ok setti hjálm á höfuð sèr; mjólkrketill stóð í húsinu í horninu, ok var þraungt. þá mælti Guðmundr: þat er nú ráð, þorkell! at sýna sik, ok skríða ekki í hreisi. Nú skal víst sýna, Guðmundr! kvað þorkell, ok eigi komstu fyrr, enn ek ætlaði, eða hvörja leið fórstu híngat? Hann svarar: ek fór Brynjubrekku[3] ok Hellugnúpsskarð. þorkell mælti: þú hafðir bratta leið ok erfiða, ok trautt kann ek at ætla, hversu rassinn mundi sveitast ok erfiði hafa í þessari ferð. Síðan hljóp þorkell fram með brugðit sverðit, ok hjó þegar til Guðmundar, en hann hopaði undan; hann lèt sem hann sæi öngvan mann í atsókn, nema Guðmund; þá hlupu menn at ok hjuggu til hans, en hann varðist hraustliga, ok fengu margir menn sár af honum. þorsteinn hèt maðr, ok var kallaðr hinn rammi, hann gekk mest í móti þorkeli, ok varð hann mjök sárr, þvíat margir voru um einn, ok var hann eigi at óákafari, þóat iðrinn lægi úti á honum. En þá er Guðmundr hopaði, hrapaði[4] hann í mjólkrketilinn; þat sá þorkell, ok hló at ok mælti: nú kveð ek, at rassinn þinn hafi

[1]) *Hèðan frá gjörist D að mestu samhljóða hinum.* [2]) ok inn, *b. v. B, D.* [3]) Grimubrekku, *D.* [4]) hrataði, *D.*

áðr leitat flestra lækjanna[1] annarra, en mjólkina hygg ek hann ekki fyrr hafa drukkit, enda ráðstu nú híngat ok finnumst við, þvíat nú liggja úti iðrin mín, [þat hefir þèr jafngjarnt verit, er þik lysti þessa[2]. Síðan drápu þeir hann. Þá mælti Guðmundr: vill húsfreyja ekki tilbeina [með oss[3], at Þorkell sè jarðaðr? Hún svarar: þat vil ek víst eigi, ok verið á burt sem fyrst, ok betra þiki mèr at vera hjá honum dauðum, enn yðr lifandi. Síðan riðu þeir á burt, ok hittu Einar Konálfson; hann fagnaði Guðmundi vel, ok spurði tíðenda. Guðmundr mælti: dauðan segi ek þèr Þorkel hák. Einar svarar: eigi þarf at sökum at spyrja, ætla ek nú at þú munir taka við fè þínu, ok bjóða bætr Ljósvetníngum. Síðan var fundr áttr, ok kom þar Guðmundr ok Einar Konálfson ok þeir synir Þorgeirs, Tjörfi ok Höskuldr. Einar mælti: spurt munu þèr hafa líflát Þorkels, ok munu þat eigi margir kalla sakleysi, en Guðmundr vill yðr bætr bjóða ok stinn manngjöld, en ekki er þess at vænta, at Guðmundr flýi land sitt, mun hann ok um kyrt sitja. Höskuldr svarar: þat er nú framkomit, er þèr hafið lengi umsetit, ok ótrúligri munu sættir vorar verða, þótt Guðmundr hafi nú ríki mikit. Tjörfi svarar: eigi mun þat mitt ráð, at neita fèboðinu. Síðan greiddi Guðmundr fè upp, ok voru sáttir at kalla.

Eylífr í Gnúpufelli drepr Rindil, ok frá því, er Hlenni í Saurbæ kemr honum undan.

20. Rindill fór heim með Guðmundi, ok lèt

1) klækjanna, *D.* 2) *v. í B, D.* 3) vern, *D.*

hann vel yfir honum, ekki var hann þó þokkaðr af alþýðu. þeir bræðr í Gnúpufelli voru ok bundnir í tengdum við þorkel hák. Eylífr[1] átti þórdísi skjaldkonu[2]; hann var maðr mikill ok knárr, hann var bogmaðr, laungetinn var hann. Bruni átti Álfdísi Koðránsdóttur, ok voru[3] bræðrúngar, ok þorlaug Atladóttir, kona Guðmundar; en móðir þorkels háks var Guðríðr, er þorgeir goði átti, [en eigi Hjalti Eiríksson[4], en hennar móðir var dóttir Hrólfs Íngjaldssonar í Gnúpufelli[5]. Hlenni hèt maðr, hann bjó í Saurbæ, hann var kallaðr Hlenni hinn spaki[6]; þeir voru bræðrasynir ok þorgeir goði; Hlenni var þá blindr ok gamall. þar kom um sumarit, at menn riðu til leiðar. Guðmundr var vanr at ríða fjölmennr, [ok fór út[7] frá garði, en þeir, er ofan riðu, fóru [hratt neðra[8] með ánni, ok hittust at ákveðnum stað[9]. Menn voru þá mettir, ok voru rekin heim hross, ok kom eigi hestr Rindils; Guðmundr bað leita hestsins. Rindill svarar: þat hæfir eigi, at aðrir menn leiti míns hests, er ek veit hvar hann er, ok ríðið[10] fyrst. Guðmundr [hafði virðíng mikla á honum, ok hèldt hann vel, ok mælti: far þú, sem ek mæli! en enginn vildi sinn hest láta fyrir Rindli[11]. þeir Guðmundr riðu fyrir; en Rindill ok maðr einn var eptir hjá honum, ok tóku til dagverðar [á meðan[12] hestrinn var fundinn. Rindill hafði skyr, ok mataðist skjótt, þvíat

[1]) þannig *A, D;* Íleifr, *B, S alstaðar.* [2]) skáldkonu, *B, D.* [3]) þeir, *b. v. hin.* [4]) *v. í D.* [5]) ok var frændsemi með þeim Þorkeli ok bræðrum í Gnúpufelli, *b. v. hin.* [6]) skakki, *D.* [7]) at, *D.* [8]) it efra, *D.* [9]) *fra fyrra [v. í B.* [10]) *þannig hin;* ríðr, *A.* [11]) *v. í B.* [12]) þegar, *D.*

skyrit var þunt, ok riðu út frá garði í skóginn; síðan riðu menn á móti þeim, ok var þar Eylífr[1] ok maðr með honum; þar varð ekki af kveðju. Eylífr setti þegar kesjuna á Rindil miðjan, en skyrit sprændi úr honum, ok ofan yfir hann Eylíf; en förunautr Rindils sagði Guðmundi; hann varð óðr við, ok snýr þegar ferðinni eptir þeim, en fèkk mann til at helga leið. [þeir Bruni[2] urðu varir við, ok snèru aptr, en[3] þeir Eylífr snèru í Saurbæ; Hlenni var úti, ok bjó ferð húskarls síns, ok skyldi fara í Seljadal[4] með kálfa; þeir sögðu honum, hvat þeir hefðu gjört, ok biðja hann á sjá, þvíat Guðmundr vill hafa fjör vort, ok ríða eptir oss. Hlenni svarar: hvat er til? Eylífr svarar: ek hefi skotit Rindil, ok hefir Guðmundr því reiðst. Hlenni svarar: lítill mannskaði, en ek má lítit traust veita, en þó gángi þið inn, ok verìst úr bænum! ok svâ gjörðu þeir. Síðan komu þeir Guðmundr í túnit, ok kvöddust þeir Guðmundr ok Hlenni. Guðmundr mælti: eru þeir hèr ódáðamenninnir hjá þèr, Hlenni! Eylífr ok förunautr hans? Hlenni mælti: hèr eru þeir, Guðmundr! ok er eigi sem harmsaga[5] sè, þótt Rindill sè drepinn. Guðmundr mælti: gjör annathvort, sel þá fram, eða við munum brenna upp bæinn; öngvum skal hlýða at drepa heimamenn mína. Hlenni svarar: vera má þat, at nú megir þú gjöra slíkt, er þú vilt, en verit mundi hafa fyrr

[1]) *þannig D; rètt hèr og framvegis í A, eptir því, sem fyrst stóð.* [2]) *þannig D;* Björn, *A, S, líkliga rángt.* [3]) *frá* [*v. í B.* [4]) sel, *B.* [5]) *þannig D,* hrein saga, *hin.*

meir, at fjölrædt mundi í hèraðinu, ef þú gjörir mèr óvirðíng; en þann veg er mèr um gefit, at betra þiki mèr, at þeir sèu eigi fyrir mèr drepnir, svâ ek sjái þat, vil ek nú senda þá í Eyrarskóg. Guðmundr mælti: viltu því heita, at þeir komi þar? ok vil ek þann kost taka, því jafnt þikja mèr þín heit, sem handsöl annarra manna. Síðan gekk Hlenni inn, ok mælti: nú er Guðmundr hèr kominn, ok vill hafa líf þitt, en ek hefi öngva viðstöðu í móti hönum. Eylífr svarar: slíks er at von, ok skal ek útgánga. Þá mælti Hlenni: þú skalt eigi svâ skjótt hvata þessu, en lítit mun verða undanbragðit, ok skulu þið fara yfir í Eyrarskóg með þeim hætti, at í sínu hripi skal vera hvorr ykkar, ok bera á ykkr gras, en kálfr skal liggja á hvorjum ykkra, en þó má vera, at Guðmundr sjái eigi þetta undanbragðit fyrir reiði sakir, en ef þik berr skjótt framhjá, þá skífðu[1] þegar hnappinn úr hripsgrindinni, enda mun auðna ráða. Svâ var um þá búit, sem Hlenni mælti; ok er hann[2] kom yfir ána í skóginn, þá drifu þeir Guðmundr at þeim, ok mælti: því eru þeir Eylífr svâ seinir? Hann svarar: ek ætla at þeim þiki eigi til öls boðit, en þó voru þeir búnir, er ek fór áðr; en hann reið framhjá þeim; þá hljóp hann þegar aptr hjá hestinum, ok hleypti þeim niðr úr hripunum, ok þegar hlupu þeir í skóginn ok til Gnúpufells. Þá mælti Guðmundr: nú erum vèr villtir, þeir hafa verit í hripunum, ok nú sè ek eptir, hvorsu fast at hestrinn stè at

[1]) kiptu þegar, *D.* [2]) húskarl, *B.*

grjótinu, er hófarnir lögðust fyrir; nú mun Hlenni eigi þikjast at mèr logit hafa, ok er hann vitr maðr, ok snúum nú eptir þeim. Síðan komu þeir í Gnúpufell, ok gengu at dyrum, en hurðir voru aptr, ok stóð Eylífr fyrir innan hurð með skeyti sín. Guðmundr mælti: seldu [upp hurðina, Eylífr[1]! eða munum vèr leggja eld at bænum. Hann svarar: eigi mun ek hirða út at gánga, ok endimligt er þat, ef þèr sýnist þat, at hafa stórvirki á vorum frændum, ok mæla eptir um slíka, er einskis eru verðir. Guðmundr mælti, at taka skyldi eldinn; þá var farit eptir. Þá gekk kona til hurðarinnar, ok mælti: má Guðmundr heyra mál mitt? Hann kvaðst heyra: eða er Þorlaug þar, ok er einsætt at gánga út? Hún svarar: eigi mun ek skilja við Álfdísi frændkonu mína, en hún skilr eigi við bónda. Guðmundr mælti: ef þú vilt kjósa heldr at deyja með skömm hèr, enn lifa með mèr með sæmd ok virðíngu, þá skal þó eigi verkit fyrirfarast. Þá gekk maðr í dyrnar úngr, ok mælti: hvort má Guðmundr heyra mál mitt? Hann kvaðst heyra: eða hvort er Haldór þar, sonr minn? Hann kvað svâ vera. Guðmundr mælti: gakk þú út, frændi! Hann svarar: eigi þarftu þess svâ mjök at eggja, þvíat þèr skal enginn verri enn ek, ef móðir mín brennr inni. Síðan áttu menn hlut at við Guðmund, at hann gjörði eigi svâ mikla óhæfu, ok svâ var. Síðan fór Guðmundr burt, ok var aldrei síðan vel með þeim. Guðmundr sat yfir metorðum mestum í hèraðinu.

---

[1]) fram, Bruni! Eylif ódáðamanninn, *D.*

Frá draum Guðmundar ok viðræðum; fráfall hans.

21. Þat bar til eitt sinn, at Guðmund dreymdi draum mikinn; síðan fór hann á fund Drauma-Finna norðr í Köldukinn undir Fell, ok mælti: draum vil ek segja þèr, er fyrir mik bar. Hann svarar: óþökk er mèr á öllum draumum[1] þínum sakir harma vorra. Guðmundr mælti: engin kemr grimd til þessa, ok þigg af mèr fíngrgull þetta! Hann tók við, ok mælti: hvat dreymdi þik? Hann svarar: ek þóttumst ríða norðr um Ljósavatnsskarð, ok er ek kom gegnt bænum at Öxará, þá sýndist mèr vera höfuð Þorkels háks á þá hlið, er at bænum vissi; ok er ek reið norðan, sat höfuðit á annari öxl mèr[2], ok stendr mèr ótti af þessu. Finni mælti: sjá þikjumst ek þenna fyrirburð; þat get ek í hvört sinn, er þú ríðr norðr ok norðan, komi þèr í hug víg Þorkels háks, ok frændr hans sitja hèr í hvörju húsi, ok mun þèr ótti af þeim standa; en því skiptist þat á öxlum þèr, at svâ berr [bæum til[3], ok eigi kemr mèr þat at óvart, at nær stýrt verði nokkrum þínum frændum. Síðan reið Guðmundr á burt, ok norðr í sveitir til þíngmanna sinna, ok gisti á Tjörnnesi, ok var honum skipat í öndvegi, en innarr frá honum sat Ófeigr Járngerðarson; ok er borð komu fram, þá setti Ófeigr hnefann á borðit, ok mælti: hvorsu mikill þiki þèr hnefi sá, Guðmundr? Hann svarar: víst mikill.

[1]) kvomum, *D.* [2]) þeirri, er þá horfði við bænum, *b. v. D.* [3]) bænum til, *B;* bænum við, *D.*

Ófeigr mælti: þat muntu[1] ætla, at afl muni í vera? Guðmundr mælti: ek ætla þat víst. Ófeigr mælti: mikit muntu ætla at [höggit verði[2]. Stórmikit, segir Guðmundr. Ófeigr mælti: [hvat mikit[3] muntu ætla at saka muni? Guðmundr svarar: beinbrot eðr bana[4]. Ófeigr mælti: hvorsu mun þèr þikja sá dauðdagi? Guðmundr mælti: stórillr, ok eigi munda ek vilja. Ófeigr mælti: sittu þá ekki í rúmi mínu. Guðmundr mælti: svâ skal vera, ok settist öðrumegin. Þat fannst á, at Ófeigr vildi þar mest metinn vera, en hann svífðist einskis þess, er honum bjó í skapi. Kona hèt Þórhildr[5], ok var kölluð Vaðlaekkja, ok bjó at Naustum, hún var forn í skapi, ok vinr Guðmundar mikill. Guðmundr fór á fund hennar, ok mælti: forvitni er mèr á því mikil, Þórhildr! hvort nokkr mannhefnd muni framkoma fyrir Þorkel hák. Hún svarar: kom í öðru sinni, ok hitt mik einnsamann. Síðan liðu stundir; ok einn morgun reið Guðmundr heiman einnsaman, ok kom til Vaðla, ok var Þórhildr úti, ok girð í brækr, ok hafði hjálm á höfði ok öxi í hendi; hún mælti: far þú með mèr, Guðmundr! Hún fór ófan til fjarðarins, ok gjörðist heldr þrístilig; hún óð útá vaðlana, ok hjó fram öxinni á sjóinn, ok þótti Guðmundi[6] öngva skipun taka. Síðan kom hún aptr, ok mælti: ekki ætla ek at maðr verði til, at sjái[7] mannhefndir við þik, ok muntu sitja mega í sæmd þinni. Þá mælti Guðmundr: nú

1) munda ek, *D.* 2) högg verði af, *D, S.* 3) *þannig B;* þetta, *A.* 4) *þannig B;* bani, *A.* 5 Þórhalla *S alstaðar.* 6) þat, *b. v. hin.* 7 slá i, *D.*

vilda ek at þú vissir hvort synir mínir mundu undan stýra. Hún svarar: nú gjörir þú mèr mikit fyrir. Síðan óð hún út á Vaðlana, ok enn hjó hún á sjóinn, ok varð af brestr mikill ok blóðugr allr sjórinn; síðan mælti hún: þat ætla ek, Guðmundr! at nær stýrt verði einhvörjum syni þínum, ok mun ek nú ekki optarr þraut til gjöra, því öngvan veg kostar mig þat lítit, ok mun hvorki tjá við ógnir nè blíðmæli. Guðmundr mælti: ekki mun ek þessa þraut optarr fyrir þik leggja hèr eptir. Guðmundr sitr í virðíngu sinni; ok er áleið æfi hans, þá er þess getit, at maðr hèt Þórhalli[1], ok bjó á bæ nokkrum í Eyjafirði; hann dreymdi draum, ok fór hann norðr á fund Finna; ok er hann kom í dyr, mælti Þórhalli: draum vilda ek at þú rèðir, er mik hefir dreymt. Finni mælti: far þú í burt, ok vil ek eigi heyra drauminn, ok rak aptr dyrnar, ok mælti: far þú í burt sem skjótast, ok seg Guðmundi á Möðruvöllum, eða þú munt með vopnum burt keirðr þegar. Síðan fór hann í burt ok á Möðruvöllu; en Guðmundr reið[2] um daginn út eptir hèraði, ok var heim von um kvöldit. Einar bróðir hans lagðist niðr, ok sofnaði; hann dreymdi þat, at uxi gekk upp eptir hèraðinu skörugligr[3] mjök ok hyrndr fast, ok kom upp á Möðruvöllu, gekk til[4] hvörs húss, er var á bænum, ok síðarst til öndvegis, ok fèll þar niðr dauðr. Síðan mælti Einar: slíkt mun fyrir miklum tíðendum, ok er þetta mannafylgjur[5]. Þá

1) Þórhallr; *D alstaðar.* 2) var riðinn, *D.* 3) skrautligr, *D.* 4) *hèr endar D.* 5) mannsfylgja, *B.*

kom Guðmundr heim, ok var þat siðr hans, at koma til hvörs húss, sem á bænum var; ok er hann gekk til öndvegis, þá lagðist hann upp, ok talaði við þórhall, ok sagði hann honum draum sinn, ok eptir þat rèttist hann upp, ok var þá fram kominn matr; mjólk var heit, ok voru á steinar. þá mælti Guðmundr: ekki er heitt. þorlaug mælti: kynliga er þá, ok heitti steinana. Síðan drakk Guðmundr, ok mælti: ekki er heitt. þorlaug mælti: eigi veit ek nú, Guðmundr! [hvar kemr til[1] heitfengi þitt. Ok enn drakk hann, ok mælti: ekki er heitt; þá hneig hann á bak aptr, ok var þá andaðr. þá mælti þorlaug: mikil tíðendi, ok munu víða spyrjast, en engi maðr skal taka á honum, en grunat hefir Einar [opt minni tíðendi[2]. Síðan kom Einar ok veitti honum umbúnað. Einar mælti: eigi hefir draumr þinn, þórhalli! lítinn krapt, ok þat hefir Finni sèt á þèr, at sá væri feigr, er þú segðir drauminn, en þat unni hann Guðmundi; kaldr hefir hann nú verit innan, er hann kendi sín eigi[3].

---

[1]) hvaðan kemr, *B.* [2]) *v. í B.*

[3]) *Í B lýkr hèr sögunni þannig:* 22. Synir Guðmundar Eyólfr ok Koðrán tóku fè eptir hann; vildi Eyólfr eigi unna bróður sínum jafnaðar, ok eigi vildi hann at hann byggi hjá sèr á Möðruvöllum; samdist þá svâ, at Koðrán bjó í Möðrufelli, hann var maðr efniligr ok vinsæll. Eyólfr var ríkastr maðr fyrir norðan land. Þorvarðr Höskuldsson, Þorgeirssonar goða, bjó þá á Fornastöðum, vitr maðr ok stiltr; Höskuldr hèt son hans, uppvöðslumaðr mikill. Þorkell hèt maðr Hallgilsson, hann bjó á Veisu; móðir hans hèt Solveg Þórðardóttir; Þórðr var bróðir Þorgeirs goða. Rafn Þorkelsson háks bjó þá at Lundabrekku; þessir voru Ljósvetningar kallaðir. Deilur hófust með þeim Eyólfi ok Ljósvetningum, ok þar kom um siðir, at þeir rèðu til bardaga við Eyólf eitt sinn, er hann reið norðr þannig. Höskuldr Þorvarðsson ok Rafn Þorkelsson voru mjök fýsandi fundarins, en Þorvarðr var eigi við í fyrstu, því vináttu-

Af sonum Guðmundar ríka ok afkomendum Þorgeirs goða.

22. Síðan tóku synir hans fè Eyólfr ok Koðrán. Koðrán var manna vænstr, efniligr ok vinsæll; hann óx upp með Hlenni. Haldór Guðmundsson var þá utan farinn, hann fèll í Brjáms orrostu. Eyólfr vildi einn hafa föðurleifð sína, ok unni eigi jafnaðar bróður sínum; Eyólfr var vænn maðr ok mikill. En er Koðrán var fullkominn til aldrs, þá beiddist hann fjárskiptis við Eyólf. Hann svarar: eigi vil ek hafa tvíbýli á Möðruvöllum, ok eigi rísa upp fyrir þèr. Síðan

---

mál höfðu farit áðr í milli Eyólfs ok hans; þó fór svâ, at Þorvarðr kom til fundarins, ok veitti Ljósvetníngum; honum fylgdi Hallr Ótryggsson, dótturson Þorkels háks; fundr þeirra var við hól þann, er nefnist Kakalahóll. Koðrán Guðmundsson kom til liðs við Eyólf bróður sinn, ok var þá hvíld orðin á bardaganum, svâ eigi börðust aðrir, enn þeir, sem sakir áttust við; Koðrán gekk í milli, ok skildi menn; þá hljóp at Hallr Ótryggsson, ok hjó í höfuð honum, ok var þat banasár; Ótryggr faðir hans var þá veginn. Sætt var á víg Koðráns á Hegraness þíngi, fyrir meðalgaungu Skeggbrodda ok Gellis; voru gjörð 8 hundruð silfrs fyrir víg Koðráns, ok skyldi Hallr utan fara, ok eiga eigi aptrkvæmt; Þorvarðr, Þorkell ok Höskuldr skyldu utan vera 3 vetr. Þorvarðr gekk suðr; ok á meðan hann var utan, drap Eyólfr Þórarinn Höskuldsson á Brettíngsstöðum, bróður Þorvarðs, því hann undi illa við, at eigi skyldu mannhefndir koma eptir Koðrán. Þorvarðr frètti víg bróður síns, þá hann kom sunnan frá Róm, í Saxlandi; hann mælti þá: láugt er nú öxa vorra i milli, ok þat vilja þeir Möðruvellíngar, at þær tæki enn saman, ef ek kem til Íslands, ok verði nú, *sem* Pètr postuli vill! Skömmu þareptir andaðist Þorvarðr. Eyólfr bætti víg Þórarins stinnum manngjöldum. Hallr Ótryggsson var með Haraldi koníngi Sigurðarsyni, er hann barðist við Hákon jarl Ívarsson; ok er Hallr hjó ísinn, hljóp at honum Þormóðr Âsgeirsson, frændi Möðruvellinga, ok veitti honum bana, sem segir í sögu Haralds koníngs. Deilur Eyólfs ok Ljósvetninga hófust af því, at Brandr Gunnsteinsson á Ljósalandi barnaði Friðgerði, dóttur Friðgeirs bónda, þíngmanns Eyólfs, ok vildi síðan eigi undirgánga; Brandr var fóstbróðir Höskuldar Þorvarðssonar, ok fèll á Englandi með Haraldi Sigurðarsyni; ok lýkst hèr svâ þessi saga.

hitti Koðrán Hlenni fóstra sinn, ok segir honum svâ búit, at eigi mundi sannlig vörnin, ef ek skal rænast arfinum. Hlenni svarar: ekki kemr mèr á úvart ofsinn Eyólfs, en eigi ræð ek at þú dæmir þik sjálfr af arfinum, heldr gjörir þú hús útfrá garði á Möðruvöllum, ok þat var ráð haft; en þat ráð samdist svâ síðan, at Koðrán bjó í Möðrufelli. Einar Arnórsson bjó þá at Hrafnagili, vitr maðr, göfugr ok ættstórr. Eyólfr var ríkastr maðr fyrir norðan land. Þorvarðr Höskuldsson, Þorgeirssonar, bjó þá at Fornastöðum í Hnjóskadal, hann var fyrir þeim Ljósvetníngum; hann var vitr maðr ok stiltr vel, ok nokkut aldraðr; Eyólfr sendi menn á fund hans, ok bauð honum heim til sín, ok þann kost tók hann. Eyólfr tók vel við honum, ok mælti: undir þínum þokka þikir mèr mest af þínum frændum, ok þótt fátt hafi verit um með oss af hinum fyrri atburðum, þá vil ek nú vingast við þik, ok skaltu þiggja at mèr stóðhest, þessi er hèr beztr í hèraðinu. Þorvarðr svarar: þiggja mun ek hestinn, ok haf þökk fyrir! ok hlýða mun okkr, ef eigi spilla aðrir menn um; hann fór heim síðan. Höskuldr hèt son Þorvarðs, hann var mikill maðr ok sterkr, ok uppvöðslumaðr mikill. Þorkell hèt maðr, hann bjó at Veisu, hann var Hallgilsson; móðir hans hèt Solveig Þórðardóttir; Þórðr var bróðir Þorgeirs at Ljósavatni; með honum var at uppfæðslu Höskuldr Þorvarðsson. Gunnsteinn hèt maðr, er bjó at Ljósavatni, Þórðarson; Brandr hèt son hans; hann var jafnaldri

Höskuldar, ok voru báðir með þorkatli, ok áttu mikit lag við þveræríngа. þorvarðr Höskuldsson var maðr óafskiptinn með málaferli; hann bauð nær jafnaði, enda gekk eigi af því. þeir fóstbræðr voru skaplíkir, ok urðu hýbýlin skörugsöm, en fátt var um með þeim frændum þorvarði ok Höskuldi, því þeir voru óskaplíkir í sínum háttum. Maðr hèt Ísólfr, ok bjó norðr á Tjörnum, hann var þíngmaðr Eyólfs Guðmundssonar; Friðgerðr hèt dóttir hans, hún var væn ok ættgóð ok sköruglig, sýslumaðr mikill. Grímseyíngr einn úngr ok fráligr gjörðist til, ok slóst á tal við hana; en föður hennar gatst ekki at því, ok hitti hana, ok mælti: ekki er mèr um vistir þínar hèr lengr, at í því aukist vor ósæmd; nú sendi ek þik til Eyólfs vinar míns, ok mun hann vel við þik gjöra. Hún svarar: þat er vænligt ráð. Síðan fór hún, ok maðr með henni; ok er þau komu á Fornastaði til þorvarðs, gjörði veðráttu illa. þá mælti þorvarðr: aldrí þiki mèr óvænna at snúa norðr aptr. Hún svarar: þann veg er mèr um farit at, síðan ek fór norðan, at eigi komi ek þar svâ búit; þorsteinn hèt maðr, ok var kallaðr drafli, hann bjó á Draflastöðum: hann er nú norðr, ok mun ek vera þar, meðan óveðráttan batnar ekki. þorvarðr svarar: ek hefi nú ok umrædt slíkt, er mèr sýnist, en ekki kemr mèr óvart, at þessu sè misráðit. Síðan fór hún ofaní dalinn ok á Draflastaði, ok var vel við henni tekit. þetta frèttist brátt; Veisusynir spurðu ok þetta, ok settu[1] þángat

[1]) sóktu, *S.*

leika, ok bar saman tal þeirra fóstbræðra ok Friðgerðar, ok fór hún þángat, ok var þar. þess er getit, at skip kom út í þetta mund norðr, ok ætlaði þat at fara tvívegis; þeir fóstbræðr fóru til skips, ok könnuðust við kaupmenn. þá mælti Höskuldr: þat höfum við ætlat[1], at fá yðr tveim mönnum fleira, enn áðr. Stýrimaðr svarar: er eigi þat þá, Höskuldr! Hann svarar: þat er í ætlan, ef kostr er. Stýrimaðr svarar: þess skal víst kostr; ok tók (Höskuldr) sèr ferju, ok fór síðan heim. Ok er þeir voru mjök búnir, þá heimtu þeir þorkel á tal; þá mælti Höskuldr: við fóstbræðr ætlum utan at fara, en við viljum fá þèr í hendr sókn ok vörn mála þeirra, er okkr snerta, ok höfum votta við. þorkell svarar: fátt hefi ek á móti ykkr látit, en varla sýnist mèr þetta vandalaust, ok kann margt til þess at bera, en þið skuluð ráða; ok þetta gekk fram, at þeir fóru utan, ok voru vel virðir. En Friðgerðr var eptir, ok þótti vera kona sæmilig, ok allmikill gleðimaðr, ok samdi sik mjök hátt[2] með úngum mönnum; hún var verkmaðr mikill ok umsýslumaðr. Hún kom at máli við þorkel: svâ er, sem þú veizt, segir hún, at ek hefi haft umönnun ok verknað hèr, en nú fellr mèr þat allt þýngra, þvíat vöxtr minn er í þrotnan, ok þýngist heldr gángan, en ek hefi eigi þurft annarra hèrtil, en nú þiki mèr þat ráð þurfa, at eigi beri svâ til, ek em nú kona eigi heil. þorkell svarar: hvörr veldr því? Hún kvað Brand valda því. þorkell svarar: þó hefir hann þetta óvinliga gjört

[1]) fèlagar! *b. v. S.* [2]) hætt, *S.*

ok sagt mèr ekki til, er mèr þetta vandsèt mál; hefir hèr verit gleðivist mikil, en þú kona ekki fálynd, ok veit ek ekki, hvort hann veldr þessu, eða aðrir hleypimenn, þóat eigi sè jafnrífligir sem Brandr, ok þiki mèr þeim ólið veitt fóstbræðrum, ef þá skal sanna gjöra at þessu. Hún fèkk af þessu mikla ógleði, ok fór til föður síns; honum eyddist skjótt fèt, ok kvað hún sína ferð óþekkiliga orðit hafa, sem von var at. Hann svarar: eigi hefir vel orðit, enda var ekki góðu ráði til at bregða. Hann gjörði ferð sína á fund þorkels, ok vissi hann gjörla, at hann var kominn þar til hreytíngar, en ekki til bótar; hann brá þorkeli þegar á tal, ok mælti: þat er undir för minni, at ek vilda at þú greiddir málit Friðgerðar, ok sómir yðr þat vel, at eigi standi hèr íllt af, sem von er at hermíngar muni vera; mæli ek til þess, at hún sè með þèr, ok mun ek leggja fè fyrir hana, en sættast hægliga á málit ok vera hægr í biðum, ok mun ek eigi mæla til framaða[1], en vèr sèum eigi ræntir sannendum. þorkell svarar: saklauss er ek um þetta mál, er dóttir þín kona eigi fálynd, ok eigi einn líkligri enn fleiri til þokka með henni. Síðan fór Ísólfr á burt, ok reið leið sína, ok fór á fund Eyólfs Guðmundssonar á Möðruvöllu, ok var þar vel við honum tekit; hann brá honum á tal ok mælti: ekki mun þèr til virðíngar mitt erendi, en þó ætlum vèr til þinnar ásjá, þíngmenn þínir; virðum vèr at gild svívirðíng sè í þeirra tiltæki Hnjóskdæla, hafa sumir hlaupizt á burt af landi,

[1]) framarla, *S.*

er vèr ætlum hlut í hafa þessu máli, en þeir svara öngvu til, er nú eru fyrir mál settir; stóðst þat svâ í fyrstu, at ek ætlaða at senda dóttur mína á fund yðvarn, ok firra hana ámæli vondra manna, en þeir heptu ferð hennar, Brandr ok Höskuldr, ok dvöldu hana til svívirðíngar. Eyólfr svarar: þetta er illa viðkomit, ek vildi undan eyra við Ljósvetnínga, en þó ertu illa viðkominn, ætla ek ráð at hún spari við mik, eða til mín, ek má ekki aka[1] undan öllum fæti, en svâ mun þikja, ef þetta er kyrt. Ísólfr svarar: þann veg mun virðt vera, at eigi haldi þèr sæmdum, nema tilhlutist yðr tignari menn. Ek mun við máli taka (segir Eyólfr), þótt eigi sè vandalaust, ok fylgja honum[2] til mín, ok mun ek þó lítilþægr at yfirbót; vænti ek at þorvarði bezt, ef hans râð eru höfð, en litlrar sæmdar vænta at öðrum þeim, er hèr eiga hlut í; ok tókust þeir í hendr, ok seldi Ísólfr honum málit.

Eyólfr Guðmundsson fylgir máli Ísólfs, ok frá skírslu Friðgerðar.

23. Síðan fór Ísólfr heim ok leið vetrinn. Ok einmánað öndverðan var samkoma at Hálsi í Hnjóskadal, en nú er í Kaupángi. Eyólfr kom seint, ok var þar lokit öllum samkomu málum; var þorvarðr í burt ok bændr. Eyólfr spurði: hvat er títt um ferðir þorvarðs? Honum var sagt, at hann var heim farinn. Eyólfr segir: þat er oss engin gæfa, eða hvort er hèr þorkell Hallgilsson? Hèr er ek, kvað hann. Eyólfr mælti: við höfum vel hitst at málum, eðr hvorsu viltu

[1]) *þannig S;* taka, *A.* [2]) henni, *S.*

svara málum þeirra Friðgerðar ok Ísólfs, en[1] menn kalla yðr endataka-fèlaga; mèr er sagt þú egir sókn ok vörn mála þeirra, er við eru kendir Brandr ok Höskuldr, nú mun ek ekki mikilþægr at um yfirbætr, ef vel er svarat. þorkell svarar: þetta berr breytiliga til, er þú hefir at gánga eptir kvittun óvísra manna; nú mun ek veita fyrst bræðrum mínum eigi ólið, eða sanna þá at því máli, er allir eru jafnlíkligir til samlags við Friðgerði; nú mun ek eigi svara betr, en vita hvör sannendi til eru af þeim, er þèr kennið málit. Eyólfr svarar: þá erum vèr tregari, enn vèr mundum vilja, en ek mun hógliga til mæla: viltu handsala í lögrèttu, ok skíri hún sik, ok handsala faðerni, ef hún verðr skír. þorkell svarar: þúngr verðr hlutrinn vor, ef ek handsala faðerni, en annar verði sannr at, en skírslunnar mun ek ekki varna, sumir kveða þó lángstaðit, ok vil ek handsala rètt presti þeim, er skírslu gjörir. Hann svarar: þat mun ílýsast, at ek vil sættast, ok kýs ek þetta af. Síðan gjörði þorkell svâ, at hann handsalaði presti rètt, ef hún yrði skír, ok eindaga á fènu; skírsla skyldi vera í Laufási, en sá prestr hèt Ketill, er gjörði skírsluna, er kallaðr var Möðruvellíngaprestr; þá var í Skálholti Ísleifr biskup. Síðan fastaði hún; en Eyólfr bauðst nú til at sjá skírsluna, ok kvað auðveldt, at þeir vildi enn tefja málit, ok skal því meiri hug áleggja eptir at sjá. þorkell kom, ok var nú leyst til handarinnar; prestr veitti eigi skjót atkvæði. þá mælti þorkell: því [er nú[2]

[1]) er, *S.* [2]) ertu, *S.*

svâ mikill verrfeðrúngr, at segja eigi, at hún er brunnin? ok nefndi sèr votta at því. Prestr mælti: nú ferr úliðliga, er þið dæmið, ok takið málit fyrir hendr mèr fram, er ek á atkvæðit at veita, ok skal vera enn tilraun önnr skírari. Eyólfr svarar: eigi má skírari vera, en fyrir fjandskap þinn ok mútur, er þú hefir til tekit, þá skal ek heimta sem föðurarf minn. þorkell svarar: vitum vèr þat Ljósvetníngar, at ósparir hafi þèr lengi verit við oss um fjandskapinn. Eyólfr svarar: þèr hófuð fyrri fjandskapinn, en komuð niðr hart eptir verðleikum. þorkell svarar: fyrir þessa sök skal ek láta annathvort allt fè mitt, eðr ekki. Eyólfr svarar: eigi mundi þorvarðr svâ svara, frændi þinn. Síðan skildu þeir at því. þá kom skip at Gásum, ok voru þeir á fóstbræðr, Brandr ok Höskuldr. þorkell hitti þá brátt, ok mælti: heimil mun vist með mèr sem fyrr, þó vandt[1] sè. þeir þágu þat, ok fóru til Veisu. þá mælti þorkell: svâ er nú málavöxtr, at Eyólfr vill bera þik sökum, Brandr! með þeim hætti, at þú hafir legit dóttur Ísólfs, ok mælt svâ ferliga, at hann mundi svâ heimta rètt hennar, sem arfinn eptir Guðmund föður sinn; en ek ætla hún gjöri litt þat eptir sannri raun, þvíat skírslur hygg ek at honum[2] gángi æ[3] til smánar, ok sá ek fyrir[4] hönd hennar ófegri enn áðr, ok sýndist í því fjöllyndi hennar; en Eyólfr vill enn vekja forna óhæfu við oss frændr. Brandr svarar: öngvan greiða mun ek á því gjöra, at ek sè þar í meiri venzlum, enn aðrir menn. þorkell mælti: hvörja

[1]) vondt, *S.* [2]) henni, *S.* [3]) *þannig S;* eigi, *A.* [4]) *v. í S.*

meðferð vill þèr hafa? þvíat frændr vorir allir vilja með Eyólfi vera, nema Hrafn þorkelsson frá Ljósavatni, hann bjó þá at Lundabrekku í Bárðardal, hann vænti ek oss sinni eigi síðr, hann skortir eigi vit; kona Hrafns var ættuð úr Guðdölum[1]; nú vænti ek at hann fái til nokkut ráð, at vèr fáum hærra hlut, ok yrði svâ vel, at Eyólfr rèðist norðr híngat, at hann hefir skamtaðar erendi. Höskuldr mælti: auðsýnt er, at vèr stöndum við. Síðan hittu þeir Hrafn, ok bar Höskuldr málit upp, ok mælti: spurt muntu hafa óþykktar svip Ísólfs ok Eyólfs til vor enn at nýu; nú viljum vèr í móti rísa með þínu ráði. Hann svarar: þú segir satt, Eyólfr vill nú gánga yfir alla þjóð, en þeim þikir ekki til vor koma, nema til þorvarðar eins, ok er mèr til nokkrs; en farið nú til Oðslu, ok hittið Ótrygg, ok bindið hann í liði með yðr, ok til vina vorra í Hnjóskadal, þvíat ek kenni ofsa Eyólfs, at hann mun norðr híngat leita, verum þá viðbúnir ok leynum þorvarð. þat er sagt þat sumar, at Eyólfr átti samkomu í hèraði, ok mælti: þat er yðr kunnugt, at ek em kallaðr höfðíngi yðvarr; nú þiki mèr sem þat muni sannligt kaup með oss, at hvorir veiti öðrum at rèttum málum, ok at þèr styrkið oss til ímóts við mína ágángsmenn, en ek sè yðarr liðsinnismaðr í yðrum nauðsynjum. Mönnum þótti þetta vel sagt. Síðan reið Eyólfr til Hrafnagils til Einars Arnórssonar, hann var virðíngamaðr ok vinr Eyólfs, ok mælti: svâ er því máli háttat, er ek vil ræða við þik: mèr

[1]) Goðdölum, *S.*

er nú at sækja eindagann, en ef ek fer fjölmennr, þá mun ek viðleita at þrengja at þeim með fjandskap, en Þorvarðr einn er vægðar verðr. Hann svarar: gamall maðr er hann nú vist, ok góðr drengr er hann, þvíat hann barðist við Girði, þá er hann var með Þórólfi, er honum vel varit, hann er varúðigr ok mikill fyrir sèr, ok þvíat eins dugir þeim frændum, ef hann sezt fyrir málit; er þat mitt ráð, at þú farir með 18da mann, ok seg, at þú farir eptir fángi til Flateyjardals. Síðan bjóst Eyólfr, ok með honum Þorsteinn rami af Arnarstöðum, ok Þórir, son Finnboga hins rama, heimamaðr hans; veðr var hvast, er þeir riðu á Vaðlaheiði. Þeir komu á Draflastaði til Atla bónda, hann var maðr auðigr ok þíngmaðr Eyólfs; þeir komu síð, ok var vel við þeim tekit. Bóndi spurði um ferðir Eyólfs. Hann kvaðst ætla út til Flateyjardals: en þú skalt vita hvat undir býr; ek vil at þú gjörir mann yfir til Veisu, ok vita hvat þar er heima manna. Bóndi var fámálugr. Eyólfr mælti: því ertu svâ fálátr? Atli svarar: ek væri glaðari, ef þú værir með 100 manns. Eyólfr svarar: vel er þat mælt, eðr veiztu nokkut til tíðenda frá Veisu? Hann svarar: ekki nema kyrt, en ekki er þeim um þik. Eyólfr bað hann senda húskarl sinn til Veisu, ok vita hvat til tíðenda væri. Hann gjörði svâ. Húskarlinn kom til Veisu. Höskuldr stóð úti í dyrum, ok mælti: snemma ertu á fótum, fèlagi! ok brá honum til glímu, ok kvað hann hafa vanda til at glepja konur[1], ok tók

[1]) vorar, *b. v. S.*

hann at reika á fótunum; hann ætlar þá at gánga at öðrum dyrum, ok var Brandr þar fyrir ok mælti: eigi muntu hèr inn gánga, sofa vill hún; en þeir reiddu hann aptr ok fram eptir vellinum, ok rifu af honum klæðin, ok varð hann því feginn, at hann komst á burt. Síðan fór hann heim, ok spurði Eyólfr at um ferðina. Hann lèt hana orðna illa: voru þeir fóstbræðr úti, ok ætla ek þeir hafi grunat mik, ok gjörðu mèr atfarir margar, ok rifu af mèr klæðin, ok voru hurðir aptr fyrst, er ek kom, ok fèkk ek þó sèt frá hurðinni, hvat tíðt var inni, ok gruna ek at fjölmenni muni fyrir, ok þeir hafi njósn af um ferðir þínar. Eyólfr svarar: eigi er þat ólíkligt. Þat var síðan vanr at mæla Þorvarðr Þorgeirsson, þá er hark var haft: höfum nú Veisubragð. Atli mælti: slíks grunaði mik. Eyólfr svarar: eigi er förin góð svâ búit. Atli svarar: ek býð þèr 10 menn vel búna, ok far aptr, ok legg eigi menn þína í hættu.

Frá fundum þeirra Eyólfs ok Ljósvetnínga.

24. Síðan riðu þeir Eyólfr at ánni; þá sjá þeir at menn riðu frá húsunum, ok eigi færri enn 70, ok lètu þeir þegar drífa at þeim grjót, ok voru þeir menn Eyólfs dumpaðir illa um herðarnar, ok snèru þeir aptr. Atli kvað farit hafa, sem hann grunaði. Eyólfr mælti: nú skal senda eptir Odda Grímssyni í Höfða, vin vorum, ok svâ var gjört; menn voru ok sendir til fjarðarins eptir mönnum. Ok er þeir Koðrán ok Þóroddr heyrðu þetta, mælti Hlenni: lángsærr hefir Eyólfr verit

nú, ok snèrust menn vel við, ok voru menn meir vanir at harðfengi, enn fjölda. Oddi brást þegar við, ok fór með 10da mann, ok reið Eyólfr þegar í mót honum. Þá mælti Oddi: hvort gjöra Ljósvetníngar þèr eigi greiðfært um vöðin, eðr hvör er ætlan þín um ferð þína, er svâ er stofnuð? Eyólfr svarar: ek ætla at ríða at þeim aptr [á annat[1] land ok þar eigast[2] við. Oddi svarar: mikilmannligt er þat, ok eigi ráðligt, mun þeim eigi þikja þúngt falla at svâ búnu. Eyólfr mælti: hvat leggr þú til? Oddi mælti: ríðum hart fram at ánni, en þá skulum vèr snúa upp til Hestavaðs, þar er mikit djúp at landi; þetta var allt fyrir, áðr þeir Koðrán komu, ok ríða þeir nú til vaðsins. Þetta sjá Veisumenn, ok rèðust í móti, ok þraungdust at vaðinu, en þeir snèru þá hestunum uppmeð ánni. Þá mælti Hrafn: bragð hitta þeir nú í. Höskuldr svarar: látum þat fyrir lítit koma, ok rennum upp á móti; ok svâ gjörðu þeir, ok snúa Ljósvetníngar at, ok ríða útá ána, en hinir ríða undan; skauzt hestr Eyólfs í kaf, en þeir Þorsteinn ok Þórir tók sínu megin í brjóstgjörðina hvorr[3]. Þá mælti Oddi: eigi gengr nú fram, Eyólfr! ok snúum aptr. Eyólfr svarar: aldrí skulum vèr nú undan fara. Höskuldr snèri at Odda örðigum, er þeir snèru hestunum, ok nam axarhyrnan í milli herða honum; þeir komu aptr til sama lands. Þá mælti Oddi: eigi sækist skjótt reiðin, Eyólfr[4]! eigi munum vèr enn skildir. Þá var enn mönnum hleypt

---

[1]) *tekið úr S; v. í A.* [2]) *þannig S;* eignast, *A.* [3]) ok hófu svà upp hestinu undir Eyólfi, ok snèru aptr, *b. v. S.* [4]) mælti, *b. v. S.*

til fèránsdóma á hvörn bæ. Síðan báru Ljósvetníngar ráð saman; þá mælti Höskuldr til Hrafns: hvat liggr nú til, frændi! eða þiki þèr ekki ráð, at vèr förum í móti þeim til þriðjúngavaðs, þvíat þángat munu þeir leita? Hrafn svarar: til er slíkt, en þess get ek, at nú leiti þeir þángat til, er þeir hafa meira traust enn nú; þat er nú ráð mitt, at gjöra njósnarmenn til þriðjúngavaðs ok á þíngmanna leið, at sjá ferðir manna. Höskuldr svarar: þat munum við Brandr gjöra fóstbræðr, en þá var víða skógi vaxit. þeir sjá at menn fóru at Beljarskarði, ok snèru aptr síðan, ok sögðu mönnum sínum. þá mælti Hrafn: nú erum vèr farnir, nema þorvarðr ráðist í. Höskuldr mælti: þat mun yðr ráð þikja, at ek fari á Fornastaði, ok biði þorvarð liðs; hann gjörir nú svâ, ok kom á Fornastaði; hann gekk inní stofu, hún var skipuð öll af mönnum, þat voru frændr ok vinir þorvarðs. Höskuldr mælti: skjótt er mitt erendi: liðs er þörf, vèr munum skjótt ofrliði bornir af Eyólfi, nema vèr njótum þín at, ok sagði honum hvorsu farit hefði. þorvarðr svarar: síð hefi ek at þessum málum kvaddr verit, mundi vera hógligar at farit, ef ek rèða; nú fýsi ek ekki mína menn at fara í heimsku þessa. Höskuldr mælti: eigi skal lengi lítils biðja þik, ok muntu lítit veita ok óhallkvæmt, en aldrí skal ek við þá skiljast. þá tók kona þorvarðs til orða: hitt er at líta, at til þín muni koma þikja, ef Höskuldr er drepinn, ok er eigi betra eptir at mæla. þorvarðr svarar: veit ek ákafa

kvenna, en gott man at hepta vandræði þetta. Hún svarar: þú munt illa mæla eptir hann dauðan, er þú þorir eigi at veita honum lifanda, en eigi skal ek þá annann ala son, ef þú selr þenna undir vopn. þorvarðr svarar: er eigi þat ólikligt, at opt standist ráð yðar kvenna, ok látið búinn náttvörð nokkrum mönnum í kveld, ok spratt upp. Hún svarar: ek skal þat annast. En þorvarðr sendi mann á fund Gunnsteins, ok svâ til Ótryggs, er átti Guðrúnu, dóttur þorkels háks. Hallr Ótryggsson var ǎ þverá í Hnjóskadal með konu þeirri, er þorgerðr hèt, ok gekk at sauðum þann morgin, ok hafði skipt verkum við þann, er fjár geymdi, því hann var opt á Grítubakka í Höfðahverfi, ok hafði þar sláttu; hann fór uppí dalinn. Ótryggr faðir hans var þá gamall, ok þó hinn vaskasti; honum komu orð þorvarðs at nýu, ok þá er sendimaðr kom, var hann at höfuðþvætti, ok kvað eigi búinn. þá mælti Guðrún: satt var þat, at þorkell hákr var mèr skyldr, en ekki skyldr þèr, enda skal ek fara. Ótryggr svarar: mèr sómir förin, enda skal ek fara; fór hann þá síðan til þorvarðs. Gunnsteinn fór til fundar við þorvarð; þá kom at þræll hans, ok bað hann at fara. Gunnsteinn mælti: þú skalt heima vera, ok halda hýbýlum upp. þrælinn svarar: hvat sèr þú þat á mèr, at ek skal heima vera? nú mun ek þó fara, ok hirða ekki um fè þitt; svâ skal vera, sagði Gunnsteinn. þeir þorvarðr fóru nú með 70 manna, ok fóru tveimmegin árinnar. Nú var ekki vart Eyfirðingum vaðit; þeir Koðrán komu ok þór-

oddr, Hjálmr ok Einar Arnórssynir, ok höfðu mikit lið; þeir komu til hóls þess, er kallaðr er Kakalahóll, þar var mýri blaut ok lækjarfall, ok stöðvaði þar fyrst áhlaup manna. Á aðra hönd Eyólfi stóð Oddi Grímsson, hann var sköllóttr ok gamall; Koðrán hafði einn sèr lið. þeir þorsteinn hinn rami fylgdu Eyólfi allra fastast, er Eyólfr veik undan á mýrina, ok lá hestr hans í feni, ok hljóp af baki, ok snýr at þorvarði, ok tóku til at berjast í sólar upprás; Ótryggr snèri þegar at fram. þorvarðr virðti, sem Eyólfr vildi þar at eins til snúa, sem honum þætti næst standa hefndinni. Eyólfr íhugaði at þorvarðr hefði vitat óþokkann þeirra á milli. þá mælti Ótryggr: Hjálmr inn úngi! hvörr skal hèr í dag víg vekja? Hvörr nema þú, Háks mágr! Síðan tókust áhlaup mikil. Ótryggr lèt sem hann sæi öngvan mann, nema Eyólf. þorvarðr var ekki í fyrstu bráðorðr. Ótryggr lagði spjóti til Eyólfs, en Eyólfr var í skarlatskirtli rauðum, ok hafði drepit upp skautunum, en Ótryggr lagði felina, en þorsteinn hinn rami laust ofaná axarhamrinum svâ hart, at fal eggina spjótsins. Ótryggr laut eptir; en er Eyólfr sá þat, þá lagði hann Ótrygg í gegnum með spjóti; hann snaraðist við, ok fèll í lækinn, ok dó þar; þá frýðu menn ei þorvarð fram. Stari hèt maðr, er var með þorvarði; hann átti Herdísi, dóttur Haldórs Guðmundssonar, bróður Eyólfs; hann var son þorgerðar Tjörfadóttur, ok var hann beggja vinr. þorvarðr gekk hart fram, ok bar hann yfir Ótrygg; þá rann Stari á hann, ok hèldt hon-

um; ok í því hjó Eyólfr á þumalfíngrinn á honum, ok loddi köggullinn í sinunum. þá mælti þorvarðr til Odda frá Mývatni, hann var sonr þorgeirs öxarstafs Grenjaðarsonar, ok kominn frá Fjall-Oddi; hann átti Vigdísi, systur þorvarðs. Síðan hljóp Oddi at Stara, ok gaf honum axarhamars högg, svâ at fætrnir horfðu upp. þorvarði hrumdi sárit, ok vildi snara af sèr fíngrinn. þá mælti Oddi: lát lafa, muna þeir mein, er þiggja, er þú kemr heim jafnan, ok svâ gjörði hann. Höskuldr þorvarðsson gekk í móti Odda, ok áttust þeir við. þá mælti Gunnsteinn: fremstr vill Höskuldr frændi vorr vera, ok er ráð at fylgja honum vel, er þó er margr um einn. þá mælti þorsteinn, heimamaðr Gunnsteins[1]: ekki er í hættiligra lagi hjá þèr í dag, bóndi! er þú berst við hann þveræríng, Einar Járnskeggjason; nú mun ek ráðast fyrst í burt; síðan snýr hann at með húskarla 4, ok setr í höfuð Odda, ok var þat svöðusár í enninu, ok blæddi mikit; þá spratt hann upp, ok mælti: búinn em ek at berjast. þá mælti þorsteinn skuldarmaðr: nú mun ek í burt, Höskuldr! ver nú hendr þínar þórálfr! hèðan frá. Brandr gekk vel fram Gunnsteinsson. Nú er at segja frá Halli Ótryggssyni; hann kom til Ness, ok var jökulbarinn; hann spurði, hvort at sauðamaðr væri heima. Konur svöruðu: hvat mun þèr undir því um sauðamann, viltu eigi tilráðast, er frændr þínir berjast[2]? Hallr mælti hratt: fáið mèr heldr vopn nokkut! Siðan tóku þær viðaröxi eina ok fengu honum; ok er

[1]) *þannig rèttara S;* Eyólfs, *A.* [2]) ef þorir, *b. v. S.*

hann kom aptr at, stóð hann, ok mælti: hvat er hèr tíðenda? Maðr svarar: sèr þú eigi, at faðir þinn er veginn, ok liggr hèr fyrir fótum þèr? ok Eyólfr Guðmundsson vó hann. Síðan gekk Hallr fram. Koðrán gekk í kvíuna, ok skildi menn, ok var þá svâ komit, at þeir einir menn börðust, er sakir áttust við, ok stóðu velflestir, ok þurfti enginn meir at skilja þá; en Koðrán tók sinni hendi hvörn þeirra, ok skaut þeim svâ tveggja vega frá sèr; í því hjó Hallr í höfuð honum; þá kallaði maðr: þar fór nú einn bezti maðr úr Eyjafirði. Hallr mælti: var Guðmundsson, þóat góðr væri. Koðrán var þá borinn í burt á skildi, ok bundin sár hans, þvíat Ljósvetníngar voru við skóg nokkrn. Eyólfr eggjaði nú fast, at hvörr dygði, sem mætti. Þá svarar Þóroddr ok Hjálmr: þat hugsar þú nú, Eyólfr! hvat gjört er, en miðr hyggr þú at vægja bróður þínum, er nú ok veginn húskarl Einars á Þverá. Eyólfr svarar: tjaldið um Koðrán, ekki nenni ek at leita honum hèr lækníngar, ok skal færa hann til Svalbarðs til Þorvarðar læknis. Þá sögðu ok menn, at Hrafn gætti ekki miðr skógarins, enn fundarins. Þá mælti Hrafn: þat er ráð, at fela sik í skóginum, ok þat annat, at segja Þorvarð sáran til ólífis. Þá svarar Höskuldr: þat er örrugt ráð ok fjærri skapi föður míns, en ræða má ek þetta við hann, ok svâ gjörði hann. Þorvarðr svarar: seg þú honum þau mín orð, at hann segi svâ vesalan sem hann vill, en ljúgi ekki á mik, ok þar liggr á mín reiði. Nú var framorðit dagsins; Eyólfr eggjaði atgaungu. Hrafn hafði verit um nóttina

á Hálsi, ok kom utan úr Flateyjardal, ok var þat meirr af atburð, enn honum þætti þar allgott. Hrafn fann Eyólf, ok mælti: sá fundr hefir hárðr verit, Koðrán sárr mjök, en þorvarðr óvígr, ok er einsætt at hætta. þá mælti Koðrán: já skilið nú! ekki mun mik saka. Síðan skildu þeir. Eyólfr vissi eigi, hvorsu mjök Koðrán var sár. Ok er þorvarðr spyrr þetta, mælti hann: heyrðu á endimi, at ljúga til sára manna! verði fundr sá, sem auðnar, erum vèr seinir til óhæfu, en skilja eigi nú fyrr, enn öðrum þikir mál. Ekki urðu menn til þess, at segja Eyólfi þessi orð. En þeir Eyólfr fóru til Svalbarðs, ok fundu þorvarð[1] lækni, ok leysti hann til sársins; Eyólfr spyrr, hvorsu honum segði hugr um. Hann svarar: ef Koðrán hefði kyrr verit, þá væri von í, en nú er engi. Eyólfr svarar, at honum mætti á[2] einum fíngri dreira vekja. Síðan var eldr gjörr, ok afklæddust þeir þar við; Eyólfr mátti eigi komast úr kirtli þeim, er hann var í, svâ var hann þrútinn; en Koðrán andadist um nóttina, ok hörmuðu menn þat mjök; hann var færðr inn til Eyjafjarðar, ok búit vel um hans líkama.

Liðsafnaðr til eptirmála.

25. Síðan er sagt frá Ljósvetníngum, at þorkell Hallgilsson[3] mælti: bjóða vil ek öllum mönnum til mín, sem hèr hafa verit viðstaddir, nema Halli Ótryggssyni. Gunnsteinn mælti: slíkum orðum vil ek mæla. þá mælti þorvarðr: ek vil bjóða öllum til mín í kveld, ok fyrst Halli Ótryggssyni, er skömm hefir af oss fengit ok höggit, ok skal

[1]) þorbjörn, *S.* [2]) *hèr byrjar 3ðja brotið af C.* [3]) *b. v. S.*

eitt yfir oss gánga. Síðan fór Þorvarðr heim með allan flokkinn á Fornastaði, ok mælti: hitt er nú, húsfreyja! at leysa beinann af hendi. Hún svarar: eigi mun skorta beinann í kveld. Höskuldr Þorvarðsson var kátr, ok veitti mönnum beina, ok mælti: faðir! hvort skal skipta mönnum at mannvirðíngu, eðr eptir framgaungu? Hann svarar: Hrafn skal mèr næstr sitja. Hallr hvarf í eldhúsdyrum, ok vissu menn eigi um nóttina hvat af honum mundi orðit, en hann var þá í eldhússkoti at baki Þorvarði. Síðan sendi hann orð Þíngmönnum, ok mælti, er þeir komu: nú höfum vèr hitt í stór vandræði, ok munum vèr nú ráða viðþurfa, skal ek nú senda menn fyrst til Eyjafjarðar með boðum til Eyólfs; hann gjörði svâ. Þeir sögðu Eyólfi, at hann vill gjalda tvö hundruð silfrs fyrir Koðrán, ok utanferð Halls, ok kæmi hann aldri út. Eyólfr mælti: ekki ætla ek at hafa þenna dóminn Þorvarðs í bróðurbætr, ok neita ek þessu. Sendimenn fóru aptr. Eyólfr sendi menn til allra höfðíngja at biðja þá liðveizlu, ok svâ vestr til Gellis vinar síns, at hann fjölmennti til Hegraness þíngs. Gellir var góðr drengr, ok bauð hann Eyólfi eyri silfrs fyrir nef hvört, ok hvörjum höfðíngja, er til þíngs riði, hálfa mörk; hann sendi menn til sona Eyðs í Ási í Borgarfjörð, ok bauð þeim fè til liðveizlu, ok svâ Guðdælum; þá var umræða á, at Hrafn mundi þar fyrir sökum hafðr, því at honum þótti ekki mannhættligr verit hafa fundrinn; vel flestir höfðíngjar hètu honum[1]

[1]) Eyófi, *C.*

liði. Hárekr hèt maðr, er bjó at Ási í Kelduhverfi, hann átti þorgerði, dóttur þorvarðs, hann var þíngmaðr Skeggbrodda; þorvarðr sendi hann austr til Skeggbrodda at biðja hann liðs: ok vil ek gefa honum gullhríng. Skeggbroddi átti Guðrúnu, þórarinsdóttur sælíngs ok Haldóru, dóttur Einars at þverá. Eyólfr sendi menn þángat, ok gistu at Hrafns at Lundarbrekku, ok mælti til vináttu við hann, ok kunni hann eigi um sakir skyldast við, ok[1] vera í öngri ráðagjörð með þorvarði, ok sendi[2] Hrafni hálfan eyri gulls; ok er sendimenn komu, tók hann þenna kost; ok síðan hittu þeir Skeggbrodda, ok báru fyrir hann málit. Hann svarar: ekki veit ek um liðveizlu þá, lítinn sóma hafa þeir gjört frændkonu sinnar Möðruvellíngar, enda munu þeir eigi þurfa lið úr Austfirðínga fjórðúngi, en koma mun ek til þíngs, en liðinu heiti ek öngvu. þeir fóru aptr, er sendir voru.

Draumr Eyólfs, ok för þeirra þorvarðar til Vallnalaugar þíngs.

26. Síðan kom Hárekr austr til Skeggbrodda, ok bar honum kveðju þorvarðs, ok sýndi honum hrínginn. Hann svarar: spurt hefi ek málaferli þeirra, en þat hefir ek mælt, at ek mun þeim veita, sem færri eru, en hríngrinn mun dveljast eptir. Síðan komu þau í rekkju hjón; þá mælti hann: gesti egum við, Guðrún! Hún svarar: hvört er erendi þeirra? Hann svarar: þorvarðr sendir þèr hríng þenna, at þú værir ekki í móti honum. Hún svarar: ekki virði ek hrínginn svâ

[1]) menn, ok báðu hann, *S.* [2]) Eyólfr, *b. v. S.*

mikils, at ek virði þik ekki meirr, ok veit ek at þèr er sendr hríngrinn til liðveizlu. Hann svarar: koma mun ek ok til þíngs. Nú fóru sendimenn á burt. Eyólfr átti sèr fóstra; Eyólfr var hljóðr mjök um vetrinn ok íhyggjusamr; ok einn morgun kom hann í stofu, ok mælti: dreymt hefir mik í nótt: ek þóttist ríða norðr Háls, ok sá ek nautaflokk koma í móti mèr, þar var í oxi einn mikill rauðr, hann vildi illa við mik gjöra, þar var ok graðúngr mannýgðr, ok margt smáneyti; þá kom yfir mik þoka mikil, ok sá ek eigi nautin. Fóstri hans svarar: þat eru mannafylgjur óvina þinna, ok oxi fylgir þorvarði, en graðúngr Halli, en þat, er myrkr kom yfir, sè ek eigi fyrir annann enda um mál yðar. Eyólfr bjó mál til, ok bannaði þat enginn maðr; þá riðu þeir, ok var ill færð um fjöll, ok var fèfellir mikill. þorvarðr hitti vini sína, ok mælti: man ekki þat ráð, at snerpast[1] við um þíngförina? ef þèr vilið mèr lið veita, þá sè ek ekki til vænna, enn menn fari, ok hafi tvennir saman hest, því ek veit at Eyólfr mun fjölmennr. Menn urðu vel við, ok fèkk hann vígliga 100 manna; þeir fóru degi fyrr, enn Eyólfr, ok fóru Öxnadalsheiði, ok ofan Norðrárdal, ok áðu í Svínanesi. Eyólfr hafði nærri 300[2] manna, þar voru í för þóroddr ok Hjálmr[3], ok Einar þveræríngr; ok er hinir ríðu úr Svínanesi, riðu þeir Eyólfr í nesit. þá varð þeim þorvarði farartálmi, at klyfbera bandit brast í sundr, ok fóru

1) *þannig C, S;* sneipast, *A.* 2) *þannig líkl. rèttara C;* 30, *A, S.* 3) *þannig C, S;* Hjálfr, *A hèr.*

ofan klyfjar. Þorvarðr mælti: hvat er nú til ráða, Hrafn frændi? Hann svarar: ekki sè ek annat til, enn hafa sik undan. [Þorvarðr svarar[1]: [eigi er þat[2] drengiliga skilist við menn sína, ok er nú verra, enn fyrr, at hitta Eyólf? ok þótt þá væri hlýdt ráðum þínum, þá mun ek nú eigi hlýða þeim, ok voru hinir þá ekki búnir. Einar sá þá, ok þótti búit til mikils voða, ok leitaði sèr fángaráðs, ok reið fram hjá Eyólfi, ok mælti: sjái þèr flokkinn þeirra Þorvarðs? Hann kvaðst sjá, ok sýnist mèr sem skamt muni verða til fundar vors. Einar svarar: hvar kemr fè þat, er þú hefir heitit höfðíngjum til liðs þèr? Eyólfr svarar: ekki mun nú illa fallit, at vèr reynum með oss, ok vill fram ríða. Þá brá Einar öxi á söðulgjörðina, ok gekk Eyólfr af baki, ok varð þá dvöl á eptirreiðinni, en þeir Þorvarðr riðu undan. Þeir Eyólfr riðu á Silfrastaði, en þeir Þorvarðr riðu ofan eptir hèraðinu á Miklabæ; þá reið maðr í móti honum. Þorvarðr mælti: þú stefnir til vor. Sá mælti: hvar er Þorvarðr? sagði hann, Þorgerðr húsfreyja bauð þèr heim. Hann svarar: hafa munum vèr þar náttverð, ok ríða síðan til Vallalaugar, svâ at vèr komum til þíngstaðar fyrri. Þorgerðr var ekkja, ok hafði hana átt Haldór, bróðir Þorvarðs. Þá mælti húsfreyja: nú hafi þèr vel gjört, sèt hýbýli mín; nú vil ek fá yðr tjöld ok viðu, ok 30 manna vist. Hann svarar: sýnir þú stórmennsku þína, en ekki eru gistíngarlaunin; [en eigi[3] skulu þeir fara, ok leggja þá[4] í hættu, en annann beina munum vèr þiggja;

[1]) *b. v. C, S.* [2]) er þá, *C.* [3]) *þannig C;* ok, *A, S.* [4]) þat, *C.*

svâ var gjört; þeir tjölduðu ágæt herbergi við þínghelgi til vægðar við Eyólf.

Málalokin á Vallalaugar þíngi.

27. Eyólfr kom á þíng með miklu fjölmenni, ok átti öllum mönnum búðarrúm at fá, ok var þat mikill mannfjöldi. Gellir kom at vestan með 200[1] manna; ok er þeir riðu á þíngit, þá skipuðu þeir svâ liðinu, at hvörr rann eptir öðrum, ok þótti mönnum þat frágerða lið til at sjá, ok stórðu menn á, en einn var sâ maðr, er þeim fannst einna mest um, er á baki var; þat þótti mönnum lýtit á, at þeim sýndist hann ríða folaldi. Ok er þeir stigu af baki ok hestar voru lausir látnir, þá þótti sá hestr miklu mestr, er sá maðr hafði riðit, er þar var kominn, en þat var Skeggi hinn rami, bróðir Álfs úr Dölum. Ok er menn höfðu eina nótt á þíngi verit, þá sáu þeir ferju á firðinum, ok 12 menn á, ok einn í [vararskinns úlpu[2], ok um utan í blárri kápu, ok hafði verit hvast veðr; þeir voru afburðarmenn á at líta, ok bar þó höfðínginn af öllum. þeir Eyólfr gengu upp í móti þeim í lendíngu, en þeir þorvarðr gengu þar í móti þeim, er verra var upp at gánga, ok er þeir höfðu hlaðit seglum; síðan rèð Skeggbroddi á liðit, ok mælti: híngat munum við fara í lið þessara. þorvarðr mælti: kom þú nú heill! ok kunnum vèr allir þökk, at þú farir til búðar með oss; þeir gjöra nú svâ, ok var þar rædt um við Skeggja, hvorsu fúss at hann mundi gánga í móti Skeggbrodda, ef saman lysti liðinu. þat

[1]) þannig líkl. rèttara í C; 20, A, S. [2]) varskinns-ólpu, C.

ætla ek eigi (segir hann), at mèr endist[1] afl við Skeggbrodda, er þó hugr, en hamíngju[2] uggir mik at ek hafi eigi við honum. Síðan var rædt við Skeggbrodda þetta sama mál. Hann svarar: mikil von er mèr á, at Skeggja skorti ekki afl, en þat ætla ek þó, ef svâ væri tilskipat í voru liði, sem hèr er, at þorvarðr yrði eigi aflvani. Morguninn eptir gekk Skeggbroddi til búðar Eyólfs, ok var engin blíða við hann af Eyólfi. Skeggbroddi mælti: er þat vænst at sættast? Eyólfr mælti: má sem vill. Skeggbroddi svarar: fast er nú fyrir, ok gengr til ok hittir Gelli vin sinn. þá mælti Skeggbroddi: fastliga horfir ræða Eyólfs. Gellir mælti, góðan málahluta Eyólfs. Skegbroddi svarar: þat sómir vel, enda væri þá nokkrsstaðar: eru með okkr þeir[3] menn, er eiga hèr í hlut, at aukast munu vandræði, ef þeir verða sekir, ok mun þá meiri vandræði um at tala, enn fyrr um; sækjum nú báðir eitt ráð, ok fríum menn óhöppum. Gellir svarar: ek veit vilja Eyólfs, at hann vill sjálfr ákveða ok fjársektum ráða, vill hann eigi sættast við þorvarð, ok Brandr ok Höskuldr, þorkell ok Hallr fari utan skógarmenn ferjandi. Skeggbroddi svarar: ek veit ok vilja Eyólfs, at hann vill at hann gjöri einn um fjársekt milli þeirra, ok eigi þeir eigi útkvæmt, nema Hallr, ok vilda ek sá burtgjöri væri lagðr fyrir okkr, at ákveða mannsektir. Gellir mælti: mundu fyrst, hvat fyrir komi! Síðan hittu þeir Eyólf, ok mælti Skeggbroddi: óráðligt

[1]) meir, *b. v. C.* [2]) hamíngjan ræðr, *S.* [3]) *hèr endar 3ja brotið af C.*

er enn at vilja eigi sættast, þvíat eigi munu allir á móti þorvarði gánga, láttu mæla um Gellir við sannvini hans. Eyólfr svarar: ekki sè ek þat, at ek muni skyldr til vera, at virða þinn vilja. Skeggbroddi svarar: svâ er lítit mitt traust, nú hefi ek ekki vígsgengi at veita mínum mönnum, en þó skulu nokkrir tannsárir verða, áðr enn þorvarðr er drepinn. þá svarar Gellir: þá ferr illa málahlutrinn vorr, ef vandræðin aukast, ok þó Skeggbroddi hafi nú fá menn, þá sómir eigi at fyrirlíta[1] hann. Höskuldr[2] svarar: eigi horfir þorvarði vænliga dómrinn. þá var um rædt, at dómar mundu útfara, ok treysti Eyólfr fjölmenni sínu, ok bað fylkja við dóminn, meðan þeir hefði fram mál sín: en ætlum þeim í kvíarnar at gánga, ef þeir vilja. Ok er þorvarðr spurði þetta, mælti hann: hvat liggr nú til? mun þat eigi betra ráð, at við berjumst, ef vèr erum áðr sektaðir? tökum til vopna, en sumir færi heim hesta, þvíat fundr sá mun verða, at í burt munu komast nokkrir; svâ gjörðu þeir, ok snèru at hart. Dagr hèt maðr, er var með þorvarði, ok átti Sigríði, dóttur þorgeirs goða; hann gekk fyrstr, en þá 5 saman, ok þá 10, ok skipuðu liði sínu öllu, þvíat fáum var þekkt í þeirra liði at fara seint. þá mælti Skeggbroddi til Gellis: hèr kemr illa í hald, at góðir menn margir eru hèr viðstaddir; þú ert fjölmennr mjök, Gellir! ok vel vingaðr við Guðdæli, snú svâ til fjölmenni þínu, at þú verðir betri drengr af, ok fyllum báðir einn flokk, ok gaungum í milli þeirra, snú-

[1]) fyrirláta, *S.* [2]) *þannig S; v. í A.*

umst at með þeim, er okkar orð vilja virða. Gellir svarar: nú er skipt með okkr, þú hefir drengskapinn, en ek fèt. Síðan gengu þeir með dómum með liði sínu, áðr enn málaferli færi fram, en þá var svâ komit, at hvorutveggju var búinn at berjast. Þá mælti Skeggbroddi: má Eyólfr heyra mál mitt? Heyri ek, segir hann. Skeggbroddi mælti: hèr horfir óvænt, at menn skuli hèr berjast fyrir þitt tilstilli, kalla ek þat heldr bezt ráð, at hvorr sætti sína menn. Gellir segir: öllum er þat auðsætt at sjá, at verstr hlutr er, at berjast, ok mun ek bjóðast til, at gjöra um málin. Eyólfr svarar[1]: mun eigi[2] þeim draga[3], er drengrinn er beztr, ok gef ek þèr eigi fè til afrkosta. Gellir mælti: þá at þessu[4] mjök ráð vanda[5], er þú verst nú fyrir, ok snýst í móti Þorvarði. Þorvarðr mælti: hvat vili þèr nú gjöra, Gellir? ferr þú nú mjök, en friðarmenn skulum vèr. Gellir mælti þá: meir hyggr þú nú at ofrkappi, enn forsjá, er þú gengr at, slíkt ofrefli sem fyrir er; gángið eigi at dómum svâ, at þreyngt verði at yðr. Þorvarðr svarar: þat er eigi örvænt, at þeir unni oss jafnaðar um höggit, en verra er þó, at vèr sèum fyrr sakteknir, en drepnir síðan. Skeggbroddi svarar: mun eigi annat rèligra[6], enn færa menn í slík vandræði? ok sættast heldr. Þorvarðr svarar: óvanr em ek, at láta draga alla sæmd úr hendi mèr. Skeggbroddi mælti: hyggr þú nokkut at þessu, hvat at er? þótt ek veiti þèr lið, þá eru þó

[1]) *þ. v. S.* [2]) ek, *S.* [3]) duga, *S.* [4]) er, *þ. v. S.* [5]) vandanda, *S.* [6]) ráðligra, *S.*

margir á móti, sýnist mèr svâ betr, at þú munir játa vorum ummælum. Hann svarar: ek skal játa. Síðan stöðvaðist liðit, ok var þá framgengit, tóku þeir þar tal við. þá mælti Eyólfr: hví mun nú eigi ráð, at snúa til loka máli voru? Skeggbroddi svarar: þat er einsætt, en láta Gelli fyrirsjá um sinn, en þèr mun ekki gjöra at meira mein. Eyólfr svarar: hví mun hann meirr kunna, enn allir aðrir? Er þetta mál um síðir lagt undir Gelli, ok skyldi hann kveða á mannsektir, en þeir sögðu þat upp, at allir menn skyldu eiga aptrkvæmt, nema Hallr; þat líkaði Eyólfi illa. Gellir gjörði 8 hundruð silfrs [fyrir Koðrán[1], en þat stóðst á, víg Ótryggs ok atfarir þeirra Höskuldar í fyrstu við Eyólf; áverkar þorvarðs ok Odda voru líkir kallaðir; víg húskarls Einars Guðmundarbróður var bætt fè; þorvarðr skyldi vera utan 3 vetr, þorkell, Brandr ok Höskuldr, en Hallr eiga ekki utan von. Síðan var mælt fyrir trygðum, ok fè uppgoldit. Eyólfi þótti sinn hluti til lágr, ok stóð þat meira af kappi, ok drap ókæti fyrir honum mest.

Frá Eyólfi, þorvarði, ok Halli Ótryggssyni.

28. Skip stóð uppi í Svarfaðardals ósi, er átti Kálfr enn kristni. þorvarðr ætlaði sèr ekki heim, ok fór til skips, en þeir frændr skildu ekki, sem fyrr voru nefndir, ok höfðu tjald á landi. þorvarðr skoraði á Kálf um skipkaup. Hann mælti: eigi mun skipkaup fyrr ráðit, enn þú skipar at helmíngi, þvíat þèr mun þat bezt líka.

[1]) *b. v. S.*

þorvarðr kvað svâ vera skyldi. Hrafn þorði eigi eptir at vera, ok vildi hann fara með þorvarði. Eyólfr spurði þetta, ok íhugaði hvat látit var, ok reið í Hlíð til þorkels vinar síns, ok sagði honum, at hann ætlaði at þorvarði, ok drepa hann. Hann lèt illa yfir því, at gánga á sættir, ok latti mjök, ok sagði, at þeir hefði tjald á skipi. Eyólfr kvaðst fara mundu, ok kvaðst eigi nenna at engi kæmi mannhefnd fyrir. En er menn komu í rekkju, þá var barit á hurð, ok gekk bóndi út, ok kom inn aptr. Eyólfr spurði hvörr kominn væri. Bóndi segir, at sá var utan úr Dalnum. Eyólfr mælti: hvat mun tíðt um Austmennina? Bóndi segir þá hafa utan látit. Eyólfr kvað þá eigi orðit hafa, sem hann vildi, ok reið heim; ok tveim nóttum síðarr spurði hann, at þeir höfðu eigi út látit, ok sagði reiði á bónda, ok kvað hann rángt hafa við sik gjört; ok er þorvarðr spurði þetta, sendi hann honum 20 skjólna ketil ok stóðhross af Fornastöðum. Síðan lögðu þeir þorvarðr skipinu út undir Hrísey; byrr var enginn, en bátrinn lauss, ok[1] fór þá innan frá landi, þar var rekkjumaðr[2] í skút; þá stóð maðr upp, ok mælti: hvort er sá maðr á skipi, er Márr heitir, ok hafi sèr far tekit? Hann kvaðst þar vera. þá mælti maðrinn: tak þú við þorvaldi hinum líkþráa, frænda þínum, eða vèr munum banna þèr far. Síðan tók hann við honum: ek á fè á landi inn hjá mönnum, (segir hann), ok skal ek þángat fara með hann; síðan kom hann aptr, ok kvaðst sèt hafa ráðstafa fyrir

[1]) bâtr, *S.* [2]) *skrifast* reykjumaðr *í A.*

honum. Síðan haustaði, ok gaf þeim eigi byri. Austmenn báru ráð sín saman, ok kváðust mundu eyða skip, eðr láta Hall af skipi. Þorvarðr svarar: tökum annat ráð: föstum 3 daga, ok vitum hvört guð sýnir hvat veldr, ok fari hlutir í sveitir, ok dæmum þann af skipi, er hlýtr, hvort sem er yðarr maðr eða vorr. Hlutir voru vígðir, ok komu upp hlutir þeirra Kálfs, en Márr var þar í sveit, ok kom hans hlutr upp. Síðan stefndu þeir honum á land, ok kváðu honum illa mundi farit hafa við frænda sinn. Honum fannst fátt um, ok voru þar efni til, hafði hann myrðtan hann; síðan vildu þeir drepa hann, en þat var þó ráðs tekit, at hann yðraðist, ok gaf hálfan hluta eigu sinnar fátækum mönnum, en annann helmíng frændum mannsins. Síðan hèldu þeir undan Hrísey, ok kom þá skip af hafi; þat átti Eldjárn Arnórsson kellíngarnefs ok Þorlaugar Vígaglúmsdóttur. Þá mælti Eldjárn til Þorvarðs: hafið eigi Hall í gaungum[1], fullboðit er oss þó. Þorvarðr svarar: hvat annat sæmiligra, enn hann fari með oss frændum sínum? Síðan gjörði útnyrðíng ok kaldt veðr, ok heimtu þeir Þorvarðr upp ankeri sín, ok brast hnakkböndin; Þorvarðr bað nokkurn sýna atgjörfi sína, ok fari til. Austmenn þeir urðu eigi tilbúnir. Hallr svarar: ek em eigi sparandi til, ok fá mèr snærit! Síðan fór hann úr stakki sínum ok kafaði niðr, ok kom snærinu í ankeris hrínginn, ok náði upp ankerinu, ok fèkk hann af þessu gott orð.

[1]) gegnum haf, *S.*

Utanför Þorvarðs, ok frá þeim fèlögum.

29. Síðan flutu þeir út hjá þeim Eldjárni, ok var færit á strenginum, ok hafði maðr vöttu á höndum, ok mælti: Hallr fèlagi! segir hann, óhræddr mun ek fyrir þèr gánga, er þú vattar streng. Síðan lögðu þeir margir gott til Halls, er áðr höfðu óþokkast við hann; síðan lètu þeir í haf. Hallr var knárr maðr ok liðgóðr. Þá bar norðr at Noregi, ok sigldu suðr síðan, ok höfðu byr hvassan, ok sáu við sker nokkr bát einn, ok voru á sveinar 2, ok hèldt annar skipinu, en annar jós. Þá mælti Þorvarðr: hjálpum mönnum þessum, er at dauða eru komnir, ok er skip þeirra fullt. Kálfr svarar: þú leggr oss í hættu ok vort fè. Hann svarar: ek skal skip ábyrgjast, ekki áttu betra til at láta fè, enn ek. Kálfr svarar: góð þikja mèr þín ráð. Síðan skutu þeir báti Þorvarðr ok Hallr, ok hlupu þar á, ok var þá skip sveinanna fullt, en hundar 2 voru bundnir í skipinu, ok fjötraðir við innviðu. Þorvarðr greip þann svein, er við árarnar sat, en Hallr annann, ok hèldt á hundinum, ok brá þeim á knörinn, ok beitti at eyjunni. Þorvarðr spurði, hvörir þeir væri. Þeir sögðu, annar hèti Óspakr, en annar Ósvífr: en við erum hundasveinar Úlfs stallara, ok höfum við þetta af hundunum hlotit, ok tjáði okkr ekki at bíða, en þá við komum voru þeir þá í burtu, ok erum við systursynir hans, ok ætluðum heim eptir þeim. Þorvarðr mælti: hvat er íslenzkra manna með konúngi í mestum virðíngum? Þeir svara: Úlfr er þar mest virðtr; enn er þó annar

maðr, ok heitir Járnskeggi; síðan gaf Þorvarðr þeim feldi ok vopn; síðan skildu þeir, ok hèldu þeir eptir konúngi, ok spurðu þeir hvar hann drakk, ok komu þar. Úlfr fagnar þeim vel, ok spurði um ferðir þeirra. Þeir kváðust hafa komit skipi sínu á voginn, ok eru (hèr) aðrir[1] góðir drengir, ok lífgjafar vorir. Úlfr mælti: hvörir eru þeir? Þorvarðr heiti ek, ok er Ljósvetníngr, Höskuldsson, ok annar Hallr ok er Ótryggsson, afreyndr maðr. Þá mæltu menn: ykkr mundi ekki nær fallit, er Íslendíngar dugðu[2]. Úlfr mælti: gjörið ekki mikit um þetta. Skeggi heyrði þetta, ok hitti konúng ok mælti: ek vilda at þú veittir mèr lið at drepa menn þessa, er sakaðir eru við oss, ok sagði honum allan málavöxt. Konúngr mælti: þat er eigi til, at láta drepa mína þegna, en þótt þú gjörist til, þá mun ykkr á því umbun verða. Hann hitti marga menn konúngs, ok gaf þeim fè til. Þá mælti sveinninn Ósvífr: því lætr þú svâ, Járnskeggi? [Úlfr segir[3]: hann ásakar menn þá, er ykkr hafa lið veitt. Sveinninn svarar: skaltu ekki athafast? Þverr nú drengskaprinn þinn. Hann svarar: eigi mun ek þeirra mun gjöra. Sveinninn svarar: íllt egum vèr, at þjóna yðr, mundum vèr nú dauðir, ef þeir hefðu eigi hjálpat oss. Úlfr svarar: þetta fær ykkr mikils. Sveinninn svarar: lítit megum við, en með Þorvarði skulum við vera, ok hlupu til strandar, ok sögðu Þorvarði hvat tíðt var. Þorvarðr mælti: enn er vandræði um at vera, Kálfr! nú vil ek kaupa at þèr skipit, en þèr gángið af, ok

1) á, *S.* 2) þannig *S*; deyðu, *A.* 3) *t. v. S.*

gjaldi vor eigi aðrir menn, en vèr munum flytja út grjót. Kálfr svarar: eigi skal svâ vera, eigi munum vèr við þik skilja; allir þeir vildu honum fylgja. Skeggi hafði fengit til skip, ok hitti konúng. Hann mælti: nú er liðit fengit, herra! Konúngr mælti: hefir þú fundit Úlf, eðr hefir þú haft fulltíngi við? þá eru við sáttir. Siðan hitti Skeggi Úlf, ok segir honum nauðsyn sína. Úlfr svarar: vel hefir oss við þik líkat, ok munum vèr þarfyrir veita þèr, er þú biðr. Siðan kemr Skeggi fyrir konúng, ok segir honum þessi orð Úlfs. Konúngr mælti: þá hefir hann vel við orðit, en undir væri þèr, hvorjumegin hann snèri at. Nú er þar frá at segja, at Þorvarðr[1] mælti til sveinanna: farið til Úlfs! endast skal oss. Nú skilr þat drengskap vorn (segja þeir), ok munum vèr eigi við þik skiljast. Nú fara skip á voginn, ok er þar Úlfr. Hvört mun hans erendi? segir Þorvarðr. Ósvífr mælti: hart mun hann at róa, ef hann vill illa. Siðan komu þeir at kaupskipinu, ok rèru kyrt, ok lögðu skip sín á sitt borð hvort. Þorvarðr spurði, hvörr fyrir skipum ætti at ráða. Úlfr mælti: friðmenn, ok hafi þèr til þess unnit. Siðan gekk konúngr út, ok sá hvat tiðt var, ok mælti: Skeggi fèlagi! lát kyrt vera, ok leyfi ek öngvum manni at berjast við Úlf, en mínir menn leggi á höndr, hefir þú hugat þá menn sektalausa, ok er svâ fyrir mik komit; ok er nú eptir vitnum leitat, ok gengr Þorvarði vel. Skeggi kvað þá ekki við sik sátta. Konúngr mælti: ek hefi athugat málit, ok sýnist mèr sem eigi hæfi

[1]) þannig *S;* hann, *A.*

ágángr við þá, sem goldit hafa ofr fjár, ok flúit land sitt, ok lætr konúngr þá í friði fara. Síðan hèldu þeir til Danmerkr, ok fóru austr til Víkr; þar hitti þorvarðr góðan dreng, er Bárðr hèt, ok vingaðist við hann, ok fèkk honum í hendr Hall Ótryggsson; en þorvarðr bjóst til Róms. En Bárðr hèldt skipi sínu í Austrveg, ok komu at þeim víkíngar, ok buðu þeim kost, hvort þeir vildu uppgefa, ok halda lífinu, ef þeir veittu fèt. En Bárðr kvað þat mundi sitt kjör at berjast eigi, ok því tóku flestir skipverjar. Hallr svarar: eigi mun ek þrautarlaust uppgefast. Bárðr mælti: hættum við eigi á vald víkínga. Hallr svarar: versnar nú skulduneyti mitt við stórvirkjum, ok bið þú eigi þess, ok mun ek gjöra þat, er ek em fúsari til, ok tók beitiás einn, ok varði öðrumegin borðit, ok barði á tvær hendr ok örkumslaði menn; ok er þat sáu skipverjar hans, tóku þeir til ok vörðu öðrumegin borðit, ok höfðu þeir sigr. Kaupmenn ok Brandr fóru til Róms með þorvarði frænda sínum.

Eyólfr drepr þórarinn, bróður þorvarðs, ok frá eptirmálum.

30. Nú er at segja frá Eyólfi Guðmundssyni, at hann undi svâ illa við víg Koðráns, at eigi komu mannhefndir. Hann gjörði heiman för sína, ok voru saman 40 manna, ok fór norðr í Flateyjardal á Brettíngsstaði; þar bjó þórarinn Höskuldsson, bróðir þorvarðar; þar var Eylífr eptir með honum ok Einar Járnskeggjason. Forni hèt maðr, er farinn var til rètta, en sá maðr var fyrir búi hans, er þorgeir hèt, er bjó

at þverá í Hnjóskadal; enn hèt Ketill sá maðr, er farinn var til rètta, ok gistu þeir hjá Eyólfi, ok höfðu þar góðan beina. þá mælti bóndi: hvört er ætluð förin? Eyólfr svarar: frek gjörast nú boðin vor Eyfirðínga, ok þarf tilfánga at ætla, ok til Flateyjar eptir fángi. Bóndi svarar: þó skal nú mjök skipa virðíngamönnum í för þessa. Eyólfr svarar: viðrkvæmiligt er, at við förum allir frændr. Öngvan höfðu menn grun á um ferð hans, frá því allir voru sáttir. Eyólfr fór nú, ok komu þeir til þórarins, ok gengu þar inní hús, ok báru þegar vopn á hann ok vóu hann, ok 2 menn aðra. Ok er þeir komu ofan yfir Vöðlaheiði frá víginu, þá ræddu þeir um atburðinn; þá hrapaði hestr undir Eyólfi, ok fèll hann af baki; ok er hann vildi uppstanda, þá varð honum stirðr fótrinn, ok gekk hann haltr; ok er menn riðu til alþíngis, þá bauð hann öngvar sættir, en svâ var honum fótrinn stirðr, at hann mátti eigi gánga, ok reið hann í milli búða. þeir fundust Finni ok Eyólfr. Finni spurði, hvorsu hann hefði fengit meinit. Hann segir honum þat. Finni mælti: þess munda ek geta, at þar mundir þú eigi hafa staðizt fylgjur þeirra þorvarðs ok frænda hans, er fjandskap leggja á þik. Eyólfr mælti: ætlar þú at þeirra fylgjur sèu meiri fyrir sèr, enn mínar ok minna frænda? (Finni mælti): eigi kveð ek at því, þó er þat reynt, ef vèr spyrjum um för þorvarðs. Hrólfr hèt sonr þorkels Tjörfasonar, þorgeirssonar frá Ljósavatni; hann fór með Ljósvetnínga goðorð á þínginu, ok var leitat um sættir. Eyólfr kvaðst óráð-

inn til at bæta fè; en þeir höfðu búit mál til á hendr Eyólfi hálfan 5ta tug manna. Hrólfr bað sèr liðs; ok er hann fann Þorkel Geitisson, mælti hann slíkum málum við Hrólf: hann svarar: þú mælir sannara, en eigi nenni ek at gánga í móti Eyólfi. Síðan hitti Hrólfr Skeggbrodda, ok mælti: flestum mönnum mun nú kunnugt mál mitt, ok ríðr þegar út um þíngvöllinn: ok virða menn meirr afla Eyólfs, enn sannsæi. Hann svarar: ek ætla þik atgánga at liðsbón, en hafa lítit at sök; öngvan tek ek af um liðveizlu við þik, en halda mun ek rèttyrði þeim, er menn virðast hèr at; en ef Eyólfr vill öngvu bæta, enda fáir þú öngvum málum framkomit, þá (er) laust. Hrólfr svarar: eigi mun ek þik lengi þæfa um liðsbeina, en segja mun ek þèr ætlun mína, ef ek má eigi mál fram hafa fyrir fjölmenni: Eyólfi mun ek bjóða hólmgaungu, hvort hann vill við 4ða mann, eðr við eigumst við 2; vilda ek þá tilkjósa Einarana tvo, Þórð ok Hjálm, er mèr eru falastir til þúngs hlutar, en ek ætla í móti starfsmenn ok ræníngja. Skeggbroddi mælti: þú ert hetja mikil! ok ertu eigi ráðlauss, ok haltu þessu fram, en ek skal til með þèr, ok munu menn ráðast í móti þeim nöfnum, ef þarf, ok má þat verða, at þú skilir eigi með óvirðíngu. Síðan hitti Skeggbroddi Gelli vin sinn, ok segir honum þetta. Hann svarar: illa læt ek yfir því, er hólmgaungur takast upp, ok er þat heiðinna manna. Skeggbroddi mælti: hvörs var at von, ef maðr býr allilla til sitt mál, enn menn muni þat illu gjalda, ok drepr saklausa menn á gjörvar

sættir? þetta var sagt Eyólfi. Hann svarar: fjandmaðr vorr gjörist Skeggbroddi, hefir hann nú tveim sinnum brugðizt mèr. Skeggbroddi svarar: ek firrta[1] þik ok næst á Hegranessþíngi vandræðum, sem von var at verða mundi, ef þú sæktir þorvarð ok frændr hans; drapstu bróður hans, ok viltu þat nú öngvu bæta, eða hvar ætlar þú til? eru nú tveir kostir fyrir höndum, láta okkr Gelli ráða ok dæma, eðr hólmgaungur munu framfara. Eyólfr kvaðst ætla, at betra muni at bæta. þá áttu margir hlut í, ok kom þar, at manngjöld skyldi lúka, ok galdst þat fè allt. Ok er þorvarðr kom sunnan frá Róm, ok í Saxland, þá hittu þeir Norðmenn, ok sögðu þeir víg þórarins, er orðit hafði um haustit. þorvarðr mælti: lángt er til öxanna vorra í milli ok þeirra Möðruvellínga, ok þat vilja þeir enn, at þær takist til, ef ek kem til Íslands, ok verði nú, sem Pètr postuli vill! ok ætla ek at betr væri, at ek kæmi eigi út aptr; ok þat segja menn, at fáar mílur gekk hann þaðanfrá, ok misti auga síns af verk, en andaðist síðan. Brandr fór síðan til Haralds konúngs Sigurðarsonar, ok var með honum, ok svâ Hallr Ótryggsson, hann var með honum austr í Gautlandi, er Haraldr konúngr barðist við Hákon Ívarsson. Ok er Haraldr vildi á burt, þá fraus skip hans inni; þá hjuggu þeir ísinn í milli skipanna; þá mælti Haraldr konúngr: engi höggr sterkligra ísinn, enn Koðránsbani. Maðr er nefndr þormóðr, ok var Ásgeirsson, frændi Möðruvellínga; hann var á skipi Magnúsar konúngssonar, ok

1) friðaði, *S.*

kom þá af Íslandi, ok sat um hann; ok í því konúngr nefndi Koðránsbana, þá hljóp Þormóðr at honum, ok hjó hann banahögg, ok hljóp síðan á skip konúngssonar. Haraldr konúngr var reiðr mjök, ok bað leggja at þeim; ok er þeir þreyngdust at honum, þá brast ísinn, ok druknuðu margir, en Magnús konúngr komst í burt; en Þormóði kom hann af landi, ok lètti hann eigi fyrr, enn hann kom út til Miklagarðs, ok gekk þar á mála; en þeir konúngr ok son hans sættust síðan.

Dauði Brands, ok frá þeim fleirum fèlögum.

31. Brandr fór vestr með Haraldi konúngi til Englands; ok er þeir gengu upp í seinasta sinni, þá hafði Brandr einn brynstakk, en allt annat lið konúngs höfðu eptirlátit brynjur at skipum. Konúngr átti brynju þá, sem Emma hèt, ok tók á miðt bein, ok var svâ sterk, at aldrí festi vopn á. Brandr bauð konúngi brynstakk sinn. Konúngr svarar: víst ertu góðr drengr, en hafðu sjálfr brynstakkinn. Þar fèll Brandr með konúngi. Menn Höskuldar komu út á Eyrum ok Hrærekr, ok fóru þaðan norðr á fjall um Kjöl, en flokkr Eyólfs Guðmundssonar var fyrir á leiðinni, ok sat Eyólfr þar. Höskuldr mælti: nú er færi at drepa fjandann, ok snýr á rás. Hrærekr hleypr eptir honum, ok grípr í fáng sèr, ok mælti: still þik, vinr! þetta er ekki færi. Menn Eyólfs mæltu: verið hefir þú stundum snerti bráðari, ok ríðum nú eptir þeim! Eyólfr[1] mælti: eigi skal nú launa svâ guði [ok góðum mönnum, er hafa[2] á sætt vandræði vor; ok skildu þeir við þat. Oddi

[1]) Einar, *S.* [2]) er hefir, *S,*

Grímsson gekk utan, ok fór suðr, ok kom sunnan fèlauss á fund Knúts konúngs ens ríka, ok gekk fyrir hann, ok kvaddi hann, ok mælti: fèþurfi eru við, herra! Konúngr mælti: gef þeim 3 merkr silfrs! Oddi mælti: eigi höfum við fyrri svâ ríkan mann heimsókt, ok hæfir oss ekki at sjá eigi í mót þessari gjöf, ek vil gefa þèr fè. Konúngr mælti: þiki þèr lítit fèt? Oddi svarar: herra! einum þætti mèr vel gefit, en vèr erum 12. Svâ mun satt vera, sagði konúngr, ok gefið 3 merkr hvörjum þeirra. Þá mælti konúngr: hvort barðist þessi Oddinn við frændr sína á Íslandi? Oddi svarar: þar voru þeir menn, er mèr voru skyldir, en ek væri í móti. Hann fór út síðan, ok þótti ræsimaðr; hann var faðir Guðmundar, er augat stakk úr Katli biskupi; en svâ barst at því, at óvinir Guðmundar[1] báru þat í eyru Katli, þá er hann bjó á Möðruvöllum, at hann fiflaði konu hans, dóttur Gissurar biskups, ok fundust á förnum vegi, ok veitir Ketill honum tilræði, ok varð þó sá munr, at Guðmundr varð efri, ok stakk úr honum augat; ok síðan vildi Ketill framfæra mál á hendr honum, en síðan urðu nokkrir til at lemja þat niðr, ok jókst af því óvirðing. En síðan Guðmundr varð fèlauss, ok þurfti annarra, þá bauð Ketill honum til sín, ok veitti honum, meðan hann lifði, ok snèrist Katli síðan hvörr hlutr til sóma, en at lyktum var hann til biskups kjörinn, ok gafst honum svâ sitt góðræði. En er Þorsteinn skuldarmaðr Gunnsteinsson, sem fyrr gátum vèr í sögunni, varð fèlauss, fór hann til Odda Grímssonar. Oddi mælti: mikit

[1]) Gvendar *og* Gvendr, *S.*

er þat um góðan dreng, at engi forlög verða, ok þótt þú værir nokkut mótsnúinn mèr, ok litaðir á mèr skallann, þá mun ek leggja til með þèr; síðan fèkk hann honum bústað, ok þat með, er hann þurfti, ok sýndist þat í þessu, hvörr drengr hann var. En þat er at segja frá Hræreki, at hann fór at finna Skeggbrodda, ok mælti: forvitni er mèr á um, hvorsu sterkr þú ert, mikit er af sagt, en em ek kallaðr aflamaðr, en þó mun ek eigi við þèr hafa, en vit þú fyrst, hvort þú kemr höndum úr höfði mèr. Skeggbroddi svarar: óskyldt ætla ek þat, ok tók þó til, ok sviptir þegar í burt höndum hans; en er hann gekk at Skeggbrodda, þá stóð hann fyrir, ok hafði hendr í höfði sèr; þá kom hann at, ok kom hvorgi í burt, ok mátti sjá hvorr þeirra var meiri. Þá mælti Skeggbroddi: ekki þiki mèr þú sterkr, en drengr ertu góðr.

Frá Þórarni ofsa, er drap Þorgeir Hávarðsson.

32. Þórárinn hèt maðr, er kallaðr var ofsi, hann bjó at Stokkahlöðum í Eyjafirði, ofláti mikill ok afbragðsmaðr; hann var son Þóris[1], er mjök verðr getit við Esphælínga sögu, en Hildr var móðir hans, dóttir Gauta Armóðssonar; Þórarinn var farmaðr mikill. Þat var eitt sinn, at Þórarinn kom skipi sinu í Hrútafjörð, ok hafði sókt sèr húsavið; þar lá fyrir skip Þorgeirs Hávarðssonar, ok hafði hann sekr orðit um sumarit um víg Þorgils[2], fèlaga Grettis Ásmundarsonar, ok um launvígsmál Þóris[3]. Þórarinn kallaði

1) *þannig leiðrètt útá síðunni í A;* Þórðar, *A, S.* 2) *þannig rèttara S;* Þorsteins, *A.* 3) sonar, *ofaukið hèr í A, eða föðurnafnið vantar fyrir framan;* Þóris á Hrossá, *S.*

saman menn sína, ok mælti: svâ er viðlátit, at hèr liggja þeir menn, sem fyrir mörgum eru kunnugir at óspekt, ok hafa þeir drepit frændr vora, ok er nú mál eptirsjá at veita, ok er hann hinn versti maðr; síðan bjuggust þeir til at vinna knörinn; Ívar hèt maðr, en annar Þórir, er voru með honum. En er Þorgeir vissi þetta, þá bað hann sína menn sýna Þórarni[1] drengskap ok verja sik. Síðan gjörðist orrosta mikil, ok sóktu at 40 manna, ok var allmikill liðsmunr. Þorgeir varði stafninn alldrengiliga; en er þyntist skipunin með borðunum, þá er[2] atsóknin um stafninn, ok í þeirri svipan feldi Þorgeir þá Ívar ok Þóri, ok tvo menn aðra, ok fèll þar sjálfr; þá hafði hann alls vegit 14 menn. Þórarinn feldi þar 7 menn, ok hjó af þeim höfuð, ok hafði með sèr til Eyjafjarðar, ok lagði í salt, er hann kom heim. Þessi tíðendi spurðust víða; þetta verk lofuðu menn mjök, ok þótti þat mesta snarræði í vera; en Eyólfr kvað hinn veginn optarst farit hafa, ok at húskarlar Ólafs konúngs hafi fáir óbættir drepnir verit: en þó er enn eigi víst, hvorsu lengi þeir eigu allir sigri at hrósa; hefir mèr ok svâ tilspurzt, sem Þorgeir hafi átt við liðsmun, þótt hann væri óvinsæll, þá var hann þó kærr konúngi. Eyólfr var hirðmaðr Ólafs konúngs, sem Guðmundr faðir hans. En er menn búast til alþíngis, þá lèt Þórarinn taka höfuðin, ok kvað þá hafa skyldu þau með sèr, ok sýna hvat þau höfðu unnit[3]. En er Þórarinn kom til lögbergis, var þar sem mest fjölmenni; tók hann þá

[1]) *þannig leiðrètt fyrir* Þóri *í A; v. í S.* [2]) óx, *S.* [3]) *b. v. S.*

til orða: kunnugt mun hèr öllum mönnum vera um atburð þann, er gjörðist í fyrra haust í lífláti þorgeirs; en þeir menn er fè hafa gefit til höfuðs honum, ok harms sakir áttu at reka, þá ætla ek at mèr muni berast vitni um, at ek veld því verki; þikjumst ek þess fjár egandi orðinn, at menn sögðu til, at þetta verk væri unnit; ef nokkr grunar sögu mína, þá má her nú líta höfuð af þeim, ok lèt þá upphalda. þá mælti Eyólfr Guðmundsson: þat ætla ek at þorgeir muni mjök harmdauða vera, ef ek sèst vel um í alla staði, því vèr vitum at Ólafr konúngr var vin hans, ok hirðmaðr var þorgeir hans; en þú ferr at þessu með ofrkappi miklu, en mikil er alvalds raun, ok mörg konúngs ráð. Síðan skilja þeir, ok hafði þórarinn norðr með sèr höfuð þeirra. þá mælti þórarinn: þá mun flestum mönnum í hug koma dráp þorgeirs, ef vèr leggjum í haug höfuð þeirra hjá Vaðilshorni; ok svâ var gjört. En er skip gengu á milli landa, þá komu þeir á milli, sem þessa sögu báru fyrir Ólaf konúng um líflát þorgeirs ok förunauta hans. Konúngr spurði, hvörr því olli; en þeir segja þórarinn hafi gjört, ok hvorsu ferliga hann hafi með farit, saltat höfuðin um vetrinn, en flutt til alþíngis um sumarit; ok varð konúngr ákafliga reiðr, ok mælti: opt hafá menn drepnir verit, en þess veit ek eigi dæmi, at svâ hafi menn með farit, en víst vil ek, at hann hafi feigum höndum gjört[1]. Í þann tíma var þormóðr Kolbrúnarskáld farinn at drepa þorgrím trölla

[1]) *Hèr hefir S kapit. yfirskrift þannig:* Greifi þræll drepr þórarinn ofsa.

til Grænlands; en hefna þorgeirs Hávarðssonar; hann orti ok erfidrápu, ok mun sanna þann atburð. Konúngr heimti á tal við sig þann mann, er Sigurðr hèt, hann var þá búinn til Íslands. Konúngr mælti: þá er þú kemr til Íslands, far þú á fund Eyólfs Guðmundssonar, vinar míns ok hirðmanns, ok fá honum þetta fè, þat eru 8 merkr vegnar, vil ek gefa honum fèt, ok þarmeð vingan mína, en ek vil þat í móti hafa, at hann ráði af þórarinn ofsa. Sigurðr tók við fènu, ok fór leiðar sinnar, ok kom til Eyjafjarðar skipi sínu, ok tekst brátt kaupstefna með mönnum. Eyólfr reið til skips, ok hitti stýrimánn; þeir töluðust við um vistir ok kaup, ok bauð Eyólfr honum til sín, en hásetar vistuðust um Eyjafjörð. Sigurðr kom heim á Möðruvöllu; hann segir Eyólfi orðsendíng konúngs, ok bar fram fè: en hèr í mót vill hann at þú drepir þórarinn ofsa fyrir víg þorgeirs. Eyólfr þakkaði konúngi fyrir gjafir sínar ok vinmæli: en þat álag, er hann vill ek gjöri, þá mun ek til stýra með konúngs hamíngju. En um haustit, er menn riðu til leiðar, reið Eyólfr með flokk sinn. þorarinn ofsi reið ok með mikla sveit, ok þræll hans, er Greifi het, mikill ok sterkr. Menn riðu hart um daginn, ok hleypti þrællinn hjá þórarni svâ klæði hans vörguðust[1]. þórarinn mælti: vertu allra þræla armastr gjörandi mèr slíkt! ok lýstr hann á hrygginn með sverðshjöltum; en þrællinn snýst við, ok spyrr, ef hann vill nokkut leggja til bóta * * *[2].

[1]) förguðust, *S.* [2]) *Framhaldið hèðanfrá vantar í öll handrit.*

